

PAGE 678 (BLANK)

Ang Nagpalihok sa Kasaysayan

Ang mga hari ug heneral linga kaayo sa panahon sa politika; ang mga pari ug tabian mihatag sa katawhan sa tipo sa kamatuoran nga ganahan nilang madungog. Ang gubat ug ang gutom nakapalup-og sa katawhan; kinsay nagdala pag-una sa misyon sa Israel, ang instrumento sa Diyos dinhi sa kalibotan?

Busa, ang Diyos nangita sa tawo nga Iya untang kahatagan ug katungod dili labaw sa Israel, apan labaw sa tanang kanasoran, ug Iyang isalig niya, dili ang misyon pagsulti, apan pagluka ug pagpukan, pagpabarog ug pagtanom. Sa usa ka pulong, ang Diyos naghatag niya sa tahas pagpadagan ug kusog sa kasaysayan. Siya si Jeremias, ang batang lalaki sa Anatot, sa kaliwat sa mga pari.

Ang mahinugdanon, dili kay si Jeremias naghimog mga diskurso nga mabasahan ining libroha kondili, kay mibulig siya sa Diyos sa mga balaanong hukom mahitungod sa pagdumala sa kasaysayan.

Kon tinuod man nga ang kasaysayan gihimo sa mga mamumuo, mga militanti, mga maalamon, ug uban pang tipo sa mga responsabing tawo; ang Ginoo nagtipon sa tanan ug migiya sa panghitabo, sa ingon nga ang usa mapakyas samtang ang lain molampos. Ang Diyos naglihok sa kasaysayan pinaagi sa mga buhat, pulong, sulat ug mga pag-ampo sa dili maihap nga katawhan. Apan nagpalihok siya sa lawom nga mga pwersa nga nakatay-og sa patayang kasingkasing ug nakalig-on sa pangandoy alang sa hustisya ining kalibotana. Sa naglibot nga kalihokan diin ang Diyos naggahin sa Iyang kaugalingon, ang mga tawo lang nga dunay pagtoo ang mibulig Niya, labi na gyod ang pipila nga hingpit nga mitugyan kaniya sa kaugalingon.

Ang mga higala sa Diyos miambit sa Iyang pagmando sa panghitabo; si Abraham (Gen 18-16), si Moises (Ex 32:14), ang mga martir (Reb 20:4). Si Jeremias, ang hilomon ug malinawon nga batang lalaki sa Anatot usa nila kay nahaw-asan siya sa kaugalingon niyang kabubut-on sa paagi nga ang Diyos makapahayag sa Iyang igihan nga gugma alang sa Israel, ug sa iyang kapungot sa kasal-anan nakatunglo siya sa Israel nga natinuod, ug nakatagna sa panahon sa Bag-ong Kasabotan.

Ang mga Judio sa ulahing panahon nagtoo nga human sa iyang kamatayon, si Jeremias diha sa atubangan sa Diyos nga nangama alang nila (Mc 2:1 ug 14:14). Diha nga ang mga propeta human siya naghigot sa kasakitan sa Manluluwas, ilang nahinumdoman ang mga pagsulay ni Jeremias.

Ang Nagpaluyo sa Kasaysayan

Taliwala sa kataposang panagna ni propeta Isaias (690, B.C.) ug ang pagtawag sa Diyos kang Jeremias (626) dunay gidugayon nga 60 ka tuig, mga 50 ini mitukma sa paghari ni Manases ug Amon. Gihimo nila kutob sa mahimo aron pagpukan sa pagtoo sa mga Judio (2 K 21). Unya, sa 640, usa ka bata, si Oseas, miabot sa trono ug sa hinayhinay ang kainit sa pagtoo nahaling pag-usab.

1 ¹ Pulong ni ni Jeremias, anak ni Hilkiyas, pari sa Anatot sa kayutaan ni Benjamin. ² Namulong niya si Yahweh sa ika-13 ka tuig sa pamunoan ni Yosias, anak ni Amon, hari sa Juda. ³ Namulong siya pag-usab sa pamunoan ni Yoakim, anak ni Yosias, hari sa Juda, ug sa ika-11 ka tuig ni Sedekias, anak ni Yosias, hari sa Juda. May lima na ka bulan human mabihag ang taga Jerusalem.

Ang pagtawag ni Jeremias

• ⁴ Namulong nako si Yahweh:

⁵ “Sa wala pa tikaw hulmaha sa sabakan sa imong inahan, ako ka nang nailhan. Sa wala ka pa matawo napilian na tikaw ug gihimo nga propeta sa kanasoran.

⁶ Miingon ko: “O Ginoong Yahweh! Dili ko makasulti. Bata pa ko!”

⁷ Apan mitubag si Yahweh! “Ayaw pag-ingon: ‘Bata pa ko!’ Lakat sa akong paadtoan nimo aron pagtuman sa akong isugo.” ⁸ Ayawg kahadlok nila kay nia ko karon aron pagpanalipod nimo – pulong ni Yahweh.

⁹ Gitunol ni Yahweh ang iyang kamot, gihikap ang akong ngabil ug miingon siya:

“Akong ibutang karon sa imong baba ang akong mga pulong. ¹⁰ Karong adlaw, akong itugyan nimo ang mga nasod ug gingharian:

aron lungkabon ug laglagon,
aron gun-obon ug lumpagon
aron tukoron ug itanom.”

¹¹ Misulti na pod nako si Yahweh: “Jeremias, unsay imong nakit-an?” Miingon ko: “Nakita ko ang sanga sa kahoy nga nagbantay.” ¹² Miingon si Yahweh: “Husto ang imong nakit-an. Nagbantay sab ko sa pagpatuman sa akong pulong.

¹³ Miabot na sab ang pulong ni Yahweh: “Unsay imong nakit-an?” Mitubag ko nga akong nakita ang nagbukal nga kaldero gikan sa amihanan ug miingon si Yahweh:

¹⁴ “Gikan sa amihanan mohugpa ang kalisdanan batok sa katawhan. ¹⁵ Nagtawag ko sa tanang gingharian sa amihanan, namulong si Yahweh. Mangabot sila ug magkampo ang matag usa sa mga pultahan sa Jerusalem, sa tanang kota sa palibot ug sa tanang dakbayan sa Juda.

¹⁶ Hukman ko ang akong katawhan tungod sa kadaot nga ilang gibuhat sa pagbiya nako; sa paghalad nila og insenso alang sa mga langyawng dios ug pagsimba sa mga diosdios nga binuhat sa ilang kamot.

¹⁷ Apan ikaw, pangandam. Tindog ug sultih sila sa tanan nga akong gisugo. Ayawg kahadlok nila, kon mao gani na himoon tikawng hadlok sa ilang atubangan!

¹⁸ Gani, himoon tikaw karon nga dakbayan nga kinotahan; haliging puthaw ug paril nga tumbaga batok sa

Mao kini ang panahon kanus-a nakaplagan ang libro sa balaod nga nagdala sa relihiyosong reporma ni Yosias (2 K 22). Apan pipila ka tuig sa wala pa ni mahitabo ang Diyos mitawag ni Jeremias.

Unya, nahitabo ang makalilisang nga mga butang nga nasaksihan ni Jeremias. Gisaysay kini sa 2 H 23:25 ug gisubli sa Jeremias 39.

Ang Latid sa Libro ni Jeremias

Ang mga pulong ni Jeremias wala masulat sa panahon kanus-a gipanulti ni. Ang libro dunay upat ka bahin:

- Ang mga panagna batok sa Juda ug Jerusalem: kapitulo 1-25
- Ang mga panagna batok sa kanasoran nga gipahibalo sa kataposan sa kapitulo 25, ug naglangkob sa mga kapitulo 46-51.
- Ang mga panaad sa kalipay: kapitulo 29-35.
- Ang kasakitan ni Jeremias: kapitulo 36-45.

tibuok nasod, sa mga hari sa Juda, sa mga prinsipe, sa mga pari ug sa katawhan sa nasod. ¹⁹ Makigbatok ka

nila, apan dili ka lupigon. Kay ubanan tikaw aron manalipod nimo – namulong si Yahweh.

Mga pagluib sa Israel

2 ¹ Miabot nako ang pulong ni Yahweh: ² “Lakaw ug singgit aron madunggan sa Jerusalem. Kini ang pulong ni Yahweh:

Nahinumdom ko nga buotan ka sa imong kabatan-on,
sa imong gugma, sa imong kaminyoon,
diha nga misunod ka nako sa kamingawan,
sa kayutaan nga walay tanom.

³ Balaan ang Israel diha ni Yahweh
Ang unang bunga sa iyang ani.
Mag-antos ang tanang mikaon ini
ang kaalaot nila miataki –
pulong ni Yahweh.

• **1.4** Si Jeremias dyotay rag gisulti bahin sa iyang bokasyon. Walay katingalahang gipadayag gikan sa Diyos. Ang duha ka panan-awon sa sanga sa “nagbantay nga kahoy” (1:11), ug sa nagbukal nga kaldero, daw ordinaryo lang alang sa iyang misyon. Nagpakita ni nga ang labing importantanti sa iyang tawag naa sa kailadman.

Akong ibutang ... (b. 9). Si Jeremias gihimo nga propeta; sugod ining taknaa, magsangyaw siya sa Pulong sa Diyos. Wala ni magpasabot nga ang Ginoo kanunayng magdikta niya sa iyang isangyaw, apan kay naghunahuna ug mibati na siya sama sa Diyos, sa matag higayon nga siya mosulti, makaingon gyod siya sa tinud-anay “ang pulong ni Yahweh”.

Lakat sa akong ... (b. 7). Sugod karon, si Jeremias giyahan sa gahom sa Espiritu; tumanon ni niya, bisag unsa pang mga kakuyaw ug taliwala sa maulawong kinaiya. *Ayawg kahadlok nila ...* (b. 8). Mao ni ang katingalahan nga pagpadayag sa dakong gugma sa Ginoo. Iyang gihukman kining maong batan-on nga iyang pinili, ug gimandoan sa pagpakigbatok ug paghikalimot sa iyang tawhanong kahuyang.

... nia ko aron... (b. 8). Giusab sa Ginoo ang iyang gisulti kang Moises diha nga gitawag ini (Ex 3:12), ug mao sab ang iyang isulti kang Pablo (Buhat 26:17). Dugang pa, gipasaligan si Jeremias nga gitagana na siya sa Diyos alang sa maong misyon, nga wala niya palandong, ug nakapahadlok niya. *Sa wala pa tikaw hulmaha sa sabakan sa imong inahan, ako ka nang nailhan.* Diha sa ulahing mga basahan mao sab ni ang gisulti kang Juan Bautista (Lc 1:15), kang Cristo (tan-awa ang Is 49) ug kang Pablo (Gal 1:15).

Kining mga pulong nga gisulti kang Jeremias gipunting sab nato: dili ta bunga sa sulagma. Sa Efeso, gipadayag ni Pablo ang kahibalo sa Ginoo nga nagtawag nato aron makaila ni Cristo ug

makaambit sa Diosnong bahandi. Ang gisulti kang Jeremias, nag-awhag nato sa pagpamalandong nga ang mga plano sa Diyos tin-aw nga nakakita kinsa kadtong gihatagan sa langitnong misyon sunod ni Cristo. Lisod ang paglikay sa dili mabalibaran nga tawag sa Diyos.

Mogawas nga daw namugos ang Ginoo sa kagawasan ni Jeremias, apan gihimo ni isip ang naghatag niya sa maong kagawasan. Ang grabe nga hangyo sa Ginoo makaguba sa tanang paglaom ni Jeremias sa kalipay, apan mao sab ang magdala niya sa langitnong kadunggan.

Karong adlaw... (b. 10) aron lungkabon ug laglagon, aron gun-obon ug lumpagon... Sugod karon, si Jeremias magdala sa mamugnaong pulong sa Ginoo. Sa unang katuigan, ang maong pulong daw makaguba. Si Jeremias nasayod nga kon isulti niya ang usa ka panghimaraot, mosunod dayon ang hukom sa Ginoo.

Ang misyon ni Jeremias: *aron lungkabon ug laglagon, aron gun-obon ug lumpagon, aron tukoron ug itanom.* Kini ang misyon sa nagtrabaho sa parasan sa Ginoo. Wala nay hangyo diha sa Kristohanong kinabuhi ug tinud-anay nga pagto: ang matuod nga apostol kinahanglan nga *moguba aron makatukod.*

• **2.1** Ang kapitulo 2-6, gawas sa 3:6-18, nagmantala sa mga wali ni Jeremias sa unang katuigan human sa iyang tawag. Human sa pagmando sa mga hari nga walay Ginoo, si Manases ug si Amon, gamay ang pagtagad nga gihatag sa relihiyon. Gisupak ni Jeremias kining maong kakulang sa pagtagad. Ang pinulongan nga iyang gigamit susama sa kang Propeta Oseas, kinsa namulong sa mao gihapon nga kahimtang sa amihanang gingharian – mga usa na ka siglo ang milabay. Para sa mga Israelita, si Yahweh ang Ginoo, o usa ka Ginoo, nga wala

⁴ Paminawa si Yahweh, katawhan ni Jacob,
ang kaliwatan ni Israel nga nasod.

⁵ Unsang sayopa nako nga ilang nakit-an,
kaniadto sa imong katigulangan
nga sila kanako mipahilayo man?
Nganong nangita sila sa walay kapuslanan,
ug nahimo na hinuon silang tampalasan?

⁶ Wala sila moingon: Hain si Yahweh
nga nagpalingkawas namo sa Ehipto
unya, sa kamingawan kanamo nagdala;
sa kayutaan sa disyerto ug bung-aw pa;
walay mitamak dinhi nga tawo, ni bisag usa?

⁷ Gidala tamo sa yuta nga tabunok,
aron makakaon gikan sa yuta nga bus-ok.
Sa inyong pag-abot ang yuta inyong gidaot
ang akong kabilin inyong gipanghimaot!

⁸ Wala mangutana ang mga pari: “Hain si Yahweh?”
Sa naghupot sa akong balaod wala ko mailhi;
sa akong sinaligan, wala ko nila saligi;
sa diosdios ang mga propeta nagpaitoy-ityo
ug kang Baal sila nakighugoyhugoy!

⁹ Busa, kaninyo ako makigtigi –
si Yahweh kini ang kaninyo nakigsulti,
ug sa anak sa mga anak ako nakiglantogi!

¹⁰ Latas sa kabaybayonan sa Cipros ug sud-onga,
tan-awa pag-ayo, ug sa Kedar ipadala –
kon may butang ba nga niini nahisama!

magguyo sa ilang duol. Apan alang ni Jeremias,
ang Ginoo amahan ug Bana.

Nahinumdom ko ... (b. 2). Inyong maban-
tayan ang paghandom sa panahon didto sa
kamingawan, sa panahon ni Moises, diha nga
ang mga tawo nagsuroysuroy sa kawad-on, apan
masaligon kaayo kang Yahweh nga nagtabang
nila. Sa nakatukod na sila sa ilang balay, sa
nakatanom na sa ilang parasan ug midaghan ang
ilang mga anak, ang mga Israelita nahimong
adunahan ug nalimot sa ilang magtatabang:
“Walay makaalagad sa duha ka agalon”. Si
Yahweh nahisama sa abubhoan nga bana:
Kadtong mga tawhana, nga dali rang matagbaw,
wala masayod sa mainitong gugma sa Ginoo.

Apan gibayloan ang ... (b. 11). Si Jeremias
naghunahuna sa iyang katalirongan nga wala
makaila sa dili makitang Diyos, ug misalig na
lang sa mga estatwa sa mga diosdios nga gihimo
sumala sa gusto sa mga tawo. Ang iyang mga
pulong alang sa katawhan sa tanang panahon –
sa mga tawo nga misalig lang sa kaugalingong
mga plano.

Ako nga tuboran ... (b. 13) ang pagbiya sa
Ginoo mahulagway sa 3 ka porma:

– mihunong sila pagpangita sa Iyang kabubut-
on pareho sa ilang mga pangulo... Ang 3 ka

klase sa awtoridad sa Juda ginganlag: mga pari,
mga magbalantay sa karnero (mga gobernador),
ug mga propeta.

– Gibalik nila pagsimba ang mga diosdios,
kinsa ilang gihalaran sa mga sakripisyo ug
panaad.

– nakig-alyansa sila sa mga gamhanang nasod
sama sa Asiria ug Ehipto, uban ang ideya sa
paggarantiya sa ilang siguridad, apan sa walay
pagpakisusi nga ang maong alyansa naka-
pahimo nilang sama sa ubang tawo.

Ang bokasyon mao ang pag-amping sa ilang
pagtoo ni Yahweh, masaligon nga dili sila biyaan
kon makig-angay sila sa mga tawo.

Tan-awa sab ang komentaryo sa Is 30:32. *Sa
pait ug daotan nakakita ug nasayod mo kon
isalikway ninyo si Yahweh, ang Ginoo.*

Tingali si Jeremias ug ang mga propeta dunay
simpli kaayong pagtan-aw sa hustisya sa Ginoo
dinhi sa kalibotan. Nasayod ta nga ang
kauswagan o kadimalas dili mao ang sigurado
nga pruyeba sa atong pagpuyo sa tarong o
daotan nga kinabuhi. Apan sa gihapon kadtong
namalandong sa ilang kinabuhi ug sa kasaysayan
makapamatuod sa mga pulong ni Jeremias: nga
ang sala nagdala kanunay og silot.

- ¹¹ May nasod ba kansang diosdios gipulihan
bisag pulos bakak silang tanan.
Apan gibayloan ang himaya sa akong katawhan
sa butang nga wala gyoy hinungdan!
- ¹² Mangangha ka, o kalangitan:
mangurog ka ug pangulbaan –
si Yahweh ang namulong –
- ¹³ Nagbuhat ang akong katawhan
og duha ka butang nga daotan:
Ako nga tuboran sa buhing tubig, ilang gibiyaan;
nagkalot sila og nangliki nga mga atabay
ug walay dyotayng tubig nga midagayday.
- ¹⁴ Ako ba ang nagpaulipon sa Israel, akong katawhan;
o nahimugso ba hinuon siya sa kaulipnan?
Nganong nahimo mong binihag sa uban?
- ¹⁵ Sa mga liyon kamo ginguloban
nagngulob sila nga magdahunog,
midaot ni sa inyong nasod;
nawad-ag tawo ug nagun-ob ang lungsod.
- ¹⁶ Gani, ang Ehiptoohanon sa Mempis
ug Tafnes kaninyo mipalayas!
- ¹⁷ Dili ba, kamo ra man ang sad-an,
si Yahweh nga Diyos, inyo mang gibiyaan,
bisan pag iya mong giagak sa hustong dalan?
- ¹⁸ Karon, nganong mitawag mo sa Ehipto?
Ang tubig sa Nilo kaninyo ba moayo?
Ug nganong sa Asiria man mo miadto?
Sa tubig sa sapa, unsay mahimo ninyo?
- ¹⁹ Ang inyong kabuang kaninyo mitrapo,
ang inyong kahuyang misilot ninyo!
Sa pait ug daotan nakakita ug nasayod mo,
kon isalikway ninyo si Yahweh, ang Ginoo;
ug sa kahadlok kanako mawad-an mo –
kini si Yahweh, ang nagsulti kaninyo!
- ²⁰ Kadugay nang giligtas sa inyong yugo!
Ang inyong kasabotan inyong gibugto,
nagkanayon ka: “Sa pag-alagad, dili ko!”
Sa matag bungtod nga antaw,
sa landong sa kahoyng lunhaw,
nagpakababaye ka nga uhaw!
- ²¹ Gitanom ko ikawng pinili, subol sa tambok nga binhi;
nganong nalawos ka man, nahimong suhi?
- ²² Bisag manghugas ka og lihiya
ug sa sabon nga daghan mogamit ka,
ang buling sa imong kasal-anan
nia na sa akong atubangan –
matud pa ni Yahweh nga gamhanan.

²³ Nganong miingon ka: 'Dili ko bulingon,
wala ko sunda ang Baal ni usa ka higayon?
Diha sa walog, tan-awa ang imong tunob,
miangkong ka nga kana ang labing tinuod;

O batan-ong bayeng kamelyo,
nga nagdagandagan diri ug didto.

²⁴ Ihalas nga asno sa disyerto
nagsimhot sa hangin sa iyang gitinguha,
kinsay makapugong sa iyang biga?
Ang nangandoy niya dili na magluya,
sa panahon sa pagkasta makit-an siya!

²⁵ Dagan hangtod nga ang imong tiil mapangos,
ug ang imong tutonlan manghapdos;
apan miingon ka: "Kini wala pulos,
gisunod ug gitahod ko ang langyawng dios."

Ang mga krimen sa Jerusalem

²⁶ Ang kawatan maulawan kon
madakpan,
mao usab ang sa Israel,
balay-puloy-anan
sila – ang ilang mga prinsipe ug ang
mga hari

ang ilang mga propeta ug ang ilang
mga pari!

²⁷ Ang usa ka kahoy ilang giingnan:
"Ikaw ang among amahan."

Ug ang bato:
'Gianak mo ako!'

Kay gitalikdan ko nila inay atubangon.
Sa adlaw sa kapakyasan, ako ilang

tawgon:

'Bangon ug luwasa mi gilayon!'

²⁸ Hain ang dios nga gihimo ninyo?
Pabangona sila aron maluwas mo;
tan-awa kon ila ba ning mahimo;
sa panahon sa dako ninyong kasubo.
Kay ang inyong mga diosdios, O Juda,
sama sa mga dakbayan mo,
hilabihang daghana.

²⁹ Nganong kanako nakiglantogi ka
man?

Kamong tanan, inyo kong giluiban –
pulong ni Yahweh nga Labing
Gamhanan.

³⁰ Ang pagsilot ko sa anak ninyo
kawang lang.

Wala sila makakat-on sa pagtulon-an!
Sama sa liyon, nanglaglag ang iyang
espada,

ang inyong propeta gilamoy nila.

³¹ Kamo ang giingnan ni Yahweh,
pamatia:

Sa Israel, nahimo ba kong kamingawan,
usa ka yuta sa kangitngitan?

Nganong nag-ingon ang akong
katawhan:

Magpalayo mi nimo ug dili ka na
balikan?

³² Malimot ba ang dalaga sa
dayandayan,

o sa mga bakos ang kaslonon?

Apan sa akong nasod, ako nalimtan
sa dugay na kaayong panahon!

³³ Maayo kang mangita og hinigugma!
Bisan sa kadaotan, kaabin ka nila!

³⁴ Sud-onga ang imong sinina
nga sa dugo sa inosenting kabos,
apan wala kay nadakpan bisag usa.

³⁵ Nga miingon ka: 'wala koy sala,'
nahibalo ko.

'Nganong napungot pa man siya
kanako?'

Isumbong tikaw: Tinuod nga nakasala
ka!

³⁶ Kadali bang nausab ang imong
batasan!

Bisan pa ana sa Ehipto ug sa Asiria
ikaw pakaulawan.

³⁷ Puno sa kaulaw, kadtong dapita
imong biyaan.

Kay gisalikway ni Yahweh ang imong
gisaligan

ug ikaw, dili ka na nila tabangan.

Makabalik ka ba pod nako?

3 ¹ Kon bulagan sa bana ang iyang
asawa nga mobiya pod niya ug
mamana og lain, angay pa ba ang

• **3.1** Mao kini ang sinugdan sa balak nga
gipadayon sa 3:19-4:2.

Kon bulagan sa ... (b. 1). Dili ta makasabot

sa sala kon wala ta makaila og gugma. Si
Jeremias nagsulti nga ang gahig kasingkasing
pangasaw-on ni Yahweh nga nahisama og

lalaki nga mobalik sa babaye? Dili ba ni usa ka iskandalo? Apan ikaw, burikat nga daghag hinigugma, mobalik ka pa nako? Namulong si Yahweh.

² Yahat sa kabungtoran ug tan-aw: “Asa ining dapita nga wala ka mahilabti? Naglingkod ka sa agianan og naghulat sa imong hinigugma, sama sa usa ka Arabo sa kasalasan! Imong gipanamastamasan ang yuta sa imong kadaotan ug sa imong pagpamuta!

³ Wala moabot ang unang taligsik, wala sab moabot ang ulan sa tinuig nga pamulak. Apan may agtang ka sa puta. Dili ka maulaw. ⁴ Ang na-kasamot pa gyod kay mitawag ka pa nako: ‘Amahan, abay sa akong kabatan-on!’ ⁵ Kanunay ka ba lang masuko? Wala bay kataposan ang imong kapungot?’ Kana ang imong gisulti, apan sa gihapon nagbuhat kag kasal-anan. Gisunod mo ang imong gusto.”

Ang pagtandi sa duha ka managsoong babaye

• ⁶ Sa panahon ni Hari Yosias, miingon si Yahweh: “Nakita ba nimo ang gibuhat sa mabudhiong Israel? Namuta siya sa matag bungtod ug sa tanang landong sa lunhawng kahoy. ⁷ Busa, nakahunahuna ko: Human ining tanan mobalik ra siya nako. Apan wala siya mobalik. Ang badlongong igsoon, si Juda, ⁸ nga nakakita sa tanang panapaw sa maluibong Israel, akong gipalayas uban ang kalig-onan sa panagbulag. Apan sa gihapon nakit-an nako nga wala mahadlok ang dili matinud-anong Juda. Namurikat gihapon siya. ⁹ Kay alang niya mora lag wala ang pamuta sa igsoon nga Israel. Gipanamastamasan niya ang yuta. Nagsimba siya sa mga bato ug mga kahoy. ¹⁰ Pagkahuman, wala siya makig-uli nako sa tibuk nga kasingkasing ang mabudhiong Juda.

lihok sa mga daotang babaye. Sama ni sa mananapaw nga babaye nga mibiya sa bana ug mga anak aron mokuyog sa ubang lalaki.

Lahi sa kasagaran nga mahitabo, ang gibiyaan nga bana nangita sa nakasala nga babaye. Ang Juda dili takos nga balikan ni Yahweh, ug ang mga tawo dili makareklamo sa mga dimasal nga miabot kanila. Apan, ang gugma ni Yahweh nagtukmod niya pagpangita sa mabudhion nga katawhan.

• ⁶ Kining bahina, nga nasugdan sa 3:1, gipataliwad-an sa duha ka parapo.

Nagpakaaron-ingnon lang siya – namulong si Yahweh.”

¹¹ Mipadayon si Yahweh: “Dili sama kadaotan ang bakakon nga Juda sa walay pagtoo nga Israel. ¹² Lakat ug isibya kining tugon sa amihanan:

Balik, mabudhion nga Israel – si Yahweh ang namulong – Dili ko ipahamtang nimo ang akong kapungot kay maloluy-on ko. Dili ko masuko hangtod sa hangtod.

¹³ Angkona lang ang imong mga sala; misupak ka ni Yahweh nga imong Diyos, namuta ka sa mga langyaw, sa landong sa mga lunhawng kahoy. Wala ka mamati sa akong tingog – kini ang pulong ni Yahweh.

¹⁴ Balik mo, mga mabudhion – namulong si Yahweh – Ako ang inyong Ginoo. Magpili kog usa gikan sa dakbayan ug duha gikan sa usa ka kaliwat. Dad-on ko sila sa Sion. ¹⁵ Dayon, hatagan tamog mga magbalantay nga mosunod nako, ug busgon tamo sa kahibalo ug kabuot. ¹⁶ Kon modaghan na mo ug mosanay adtong yutaa – si Yahweh ni ang namulong – dili na mosulti ang mga tawo bahin sa arka sa kasabotan ni Yahweh. Dili na ni mahinumdoman o pangitaon. Dili na nila buhaton pag-usab!

¹⁷ Anang panahona, ilang tawgog Trono ni Yahweh ang Jerusalem. Magtapok ditto ang mga nasod aron pagsimba sa ngalan ni Yahweh. Dili na nila sundon ang kagahi sa makasala nilang kasingkasing.

¹⁸ Aadtong panahona, maghiosa ang katawhan sa Juda ug ang nasod sa Israel. Nagdungan sila pagbalik gikan sa Amihanan ngadto sa yuta nga gihatag ko sa ilang katigulangan isip kabilin.

Sumpay sa balak sa pagkakabig

¹⁹ Akong nahunahunaan: Pagkadako na man sa akong kalipay nga mahimo mong akong mga anak ug sundon ninyo ang nindot nga kayutaan, ang labing maayo sa tanang kanasoran! Nahunahunaan unta nako nga tawgon ko ninyog “Amahan” ug dili na ninyo talikdan!

²⁰ Apan sama sa babaye nga nagluib sa iyang bana, nagbudhi mo nako, o katawhan sa Israel! – si Yahweh ang namulong.

3:6-13. Kining mga tudling nasulat dihang nakuha pagbalik ni Yosias ang amihanang gingharian (Gingharian sa Israel). Tan-awa ang komentaryo sa 2 H 23:15. Human sa daghang hulga, wala mawala ang paglaom sa kausaban.

3:15-18. Kining maong mga pulong nalitok ni Jeremias human sa pagguba sa Jerusalem sa tuig 587, B.C. ug nagdala niig mga saad sa pagtukod pag-usab. Gisulod ni sa libro aron pagsumpo sa panglantawnga daw wala nay paglaom ang Jerusalem tungod sa daghang panghimaraot. Gani, kining mga hulga sa pagsilot kinahanglan nga mawala sa dili pa makatanyagang Ginoo sa bag-ong paglaom.

²¹ May hilak nga nadungog sa kabungtoran, ang danguyngoy ug pangamuyo sa mga anak sa Israel, kay misimang sila sa dalan. Ilang gikalimtan si Yahweh nga ilang Diyos!

²² Balik mo, mga tawo nga mabudhion, ayohon tamo sa inyong kamasupilon! “Oo, mobalik mi nimo. Ikaw si Yahweh, ang among Diyos!

²³ Tinuod nga walay mapaabot sa mga templo ibabaw sa mga bukid ug sa mga pangilin sa kabungtoran. Si Yahweh ra ang among Diyos, ang makaluwas sa Israel.

²⁴ Gihurot sa walay ulaw nga diosdios ang tanang gibudlayan sa among katigulangan sukad pa sa among kabatan-on, ang ilang mga toril ug kahayopan, ang ilang mga anak.

²⁵ Manghigda ta sa atong kaulaw ug magpatabon sa atong kalibog, kay nakasala ta batok ni Yahweh nga atong Diyos. Ingon man ang atong katigulangan sukad pa sa atong pagkabata hangtod karon. Wala ta motahod sa tingog ni Yahweh nga atong Diyos!”

Makabalik ka kon gusto nimo

4 ¹ Kon mobalik ka, O Israel – namulong si Yahweh – kon makabig ka nako ug wagtangon mo sa akong atubangan ang imong mga diosdios, dili ka na angayng magtago. ² Kon manumpa ka sa ngalan ni Yahweh sa kamatuoran, sa katarongan ug sa kamatinud-anon, diha niya ang tanang nasod magdayeg ug maghimaya.

³ Kay kini ang gisulti ni Yahweh sa taga Juda ug Jerusalem: “Bugwalag taman ang yuta nga wala tamni ug ayaw pagtanom taliwala sa mga tunok. ⁴ Taga Juda ug taga Jerusalem! Magpatuli mo tungod ug alang ni Yahweh. Limpyohi ang inyong kasingkasing, aron dili magdilaab sama sa kalayo ang akong kapungot tungod sa daotan ninyong buhat. Walay makapalong ini.

⁵ Isangyaw sa Juda, isugilon sa Jerusalem Iplanog ang trompeta sa kayutaan singgit og kusog sa pag-ingon: Pagtigom ug pangadto sa mga syudad nga gikotahan!

⁶ Itudlo ang dalan paingon sa Sion! Dali pag-actto, ayaw na paglangan!

Kay nagdala kog kadaot ug katalagman gikan sa amihanan.

⁷ Mitungha ang liyon gikan sa tagoanan. Ang tiglumpag sa mga nasod nia na aron molaglag sa inyong kayutaan. Dad-on sa kaparotan ang mga dakbayan!

⁸ Busa, pagsul-ob mog sako. Pangagho ug panghupaw mo kay wala pa magpalayo nato ang nagkalayo nga kapungot ni Yahweh.

⁹ Anang adlaw – namulong si Yahweh – magkaluya ang hari ug kadagkoan. Malisang ang mga pari ug mahibulong ang mga propeta. Ug moingon ang mga tawo: ¹⁰ “O, Ginoong Yahweh, tinuod nga gilingla nimo

ang katawan ug ang Jerusalem sa imong pag-ingon: “Mainyo ang kalinaw bisag napunting sa inyong liog ang pinuti.”

¹¹ Moabot unya ang panahon kanus-a ikasulti sa taga Jerusalem:

“Gikan sa bukid sa kamingawan, miabot ang init nga hangin sa among nasod, dili aron pagkuha sa tahop o paglimpyo...

¹² Kusog nga hangin ang gikan didto. Hukman ko sila karon.”

¹³ “Tan-awa ninyo! Tulin pa sa panganod ang nagpadulong dinhi; sama sa alimpulos ang iyang mga karwahe; tulin pa sa mga agila ang iyang mga kabayo! Pagkaalaot nato! Nalaglag na ta!”

¹⁴ Limpyohi sa tanang kadaotan ang imong kasingkasing, Jerusalem, aron ka maluwas! Hangtod kanus-a ampingan nimo sa imong dughan ang kadaotan?

¹⁵ May tingog nga gikan sa Dan nga nagbalita sa kapildihan gikan sa kabukiran sa Efraim! Pahimangnoi ang kanasoran:

¹⁶ Ipahibalo sa tanan nga moabot sa Jerusalem ug sa Juda ang mga kaaway gikan sa layong kayutaan, gani nagsingabot na. ¹⁷ Gilibotan nila ang Jerusalem sama sa magbalantay sa umahan, kay misukol siya nako – namulong si Yahweh.

¹⁸ Ang imong batasan ug gimbuhaton ang nagdala ini nganha nimo. Kapait sa silot! Mihilap ni sa imong kasingkasing kay nakigbatok ka nako.

Ang yutang palanas

¹⁹ Ania ko sa kasubo! Nagkurog ang akong kailadman. Kusog ang pitik sa akong kasingkasing. Dili ko makapabiling hilom kay nadungog ko ang lanog sa trompeta ug ang singgit sa pakiggubat.

²⁰ Nagsunodsunod ang kadaot. Nawad-an sa kamahinungdanon ang kayutaan. Kalit nga nabungkag ang akong mga tolda ug nawala ang akong pasilonganan. ²¹ Hangtod kanus-a nako makita ang giisa nga bandila ug madungog ang tingog sa trompeta?”

²² Nahitabo ni kay gago kaayo ka ug wala makaila nako. Mga masupilon ug mga bugo mo. Utokan sa pagbuhat og daotan, apan dili maantigong moubuhat sa maayo!

²³ Mitan-aw ko sa tibuok kalibotan, apan wala niy hitsura ug walay sulod. Gitan-aw pod nako ang kalangitan, apan wala poy kahayag.

²⁴ Mitan-aw ko sa bukid nga nag-uyog-uyog; nagtabyogtabyog ang kabungtoran.

²⁵ Mitan-aw ko ug nakita ko nga wala nay tawo ug nanglupad na ang mga langgam.

²⁶ Mitan-aw ko ug nakita ko nga kamingawan na ang kanhi mabunga-hong kayutaan. Nagun-ob na ang tanang nasod tungod ni Yahweh ug sa iyang kapungot.

²⁷ Oo, ingon ini ang gisulti ni Yahweh: “Magun-ob ang tibook kayutaan, apan dili ko gub-on sa hingpit.

²⁸ Mao man gani nga magbangotan ang tibook kalibotan ug mongitngit ang langit: kay misulti na ko ug dili ni mabag-o. Kini ang akong hukom nga dili ko na bakwion.”

²⁹ Sa gahob sa hinete ug mamamana, Ang tanang kalungoran mangawala, mangatkat taliwala sa kabatohan; sa mga lungsod namiya ang tanan. Walay nahibilin bisag usa na lang.

³⁰ Ug ikaw nga nag-inusara, unsay imong buhaton? Magsul-ob ka man og bistu sa hari o mga hiyas nga bulawan ba hinuon ug magbutang og paanyag sa imong mata, alang sa unsa man kining tanan? Gitawag ka sa mga nangulitawo nimo. Andam sila pag-utang sa imong kinabuhi.

³¹ Kay nadunggan ko ang singgit nga sama sa tuaw sa babayeng nagbati. Kini ang agulo-talianak sa panganay. Hilak ni sa dalagang Sion, naghangos nga tinuy-od ang kamot. “Kamakaluluoy ko! Nagbangotan nga gilibotan sa mga mamumuno!”

Walay usa nga tarong

5 ¹ Lakat sa kadalanan sa Jerusalem. Paniid pag-ayo ug pagmatngon. Pangita sa tibook niyang palibot, kon makakaplag ka og bisan usa na lang nga matinud-anon ug nangita sa kamatuoran, akong pasayloon kining dakbayana. ² Bisag moingon sila: “tinuod nga si Yahweh buhi,” ang ilang panumpa mga bakak.

³ O Yahweh, dili ba, ang imong gipangita

kamatuoran man? Gilatos mo na sila, apan wala sila mobati. Gidugmok mo sila, apan dili sila buot magbag-o. Misamot kagahi ang ilang nawong, labaw sa bato. Dili sila buot maghinulsol.

⁴ Unya, akong nahunahunaan: “Ang kabos mao ray buangbuang kay wala silay nahibaloan sa paagi ni Yahweh o sa kasugoan sa ilang Diyos!” Busa, moadto ko sa mga maalamon. Pakigsultihan ko sila kay nakaila sila ni Yahweh ug sa kasugoan sa ilang Diyos.” Apan misukol pod sila ug wala nila tumana ang ilang gipanumpa.

⁶ Tungod ini, patyon sila sa liyon sa kalamangan ug kan-on sa mga lobo gikan sa disyerto. Naghulat nila sa mga dakbayan ang mga tigre. Kuniskunison ang buot moikyas, kay daghan na kaayo ang ilang sala ug dili na maihap ang ilang pasukolsukol.

⁷ Nganong pasayloon man mo nako? Gitalikdan ko sa inyong anak ug nagsimba sila sa mga diosdios. Gihatagan ko sila sa ilang gikinahanglan, apan nanghilawas sila ug naglaray paingon sa balay sa mga puta. ⁸ Mga kabayo silang busog ug nangulag, gihidlaw sa asawa sa ilang silingan.

⁹ Dili ba, ako man ang mopahamtang sa bug-at nga silot tungod ini – namulong si Yahweh – dili ba ko manimalos sa nasod nga sama ini?

¹⁰ O kanasoran, sudla sila agi sa ilang parasan, apan ayaw hutda pagguba. Balia lang ang mga sanga, kay dili man ni iya ni Yahweh. ¹¹ Sa pagkatinuod, nagbudhi nako ang katawhan sa Israel ug ang Juda – namulong si Yahweh.

¹² Namakak sila bahin ni Yahweh sa pag-ingon: Walay Yahweh! Walay moabot namo nga kadaotan. Dili namo mahiagoman ang gubat o gutom! ¹³ Ang mga propeta sab, hangin lang. Wala makigsulti nila ang Diyos. Pasagdi nga modangat kanila ang kaugalingon nilang hulga.

¹⁴ Apan nag-ingon nako si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan! “Kay nakasulti man ini kining mga tawhana: ibutang ko sa inyong baba ang mga pulong nga mahimong sama sa kalayo, ug kining mga tawhana mahisama sa kahoy nga kan-on sa kalayo.”

¹⁵ Taga Israel! Batok nimo magpadala ko gikan sa layong dapit og usa ka nasod – namulong si Yahweh – bantogan – karaang nasod kansang pinulongan wala ninyo ma-

• **5.1** Kining linya nga nagpasabot sa pag-ilog sa amihanang dapit, nasugdan diha sa 4:9.

Busa, moadto ko ... (b. 5) Sama sa makita sa Gen 18. Apan nakawang ang maong pag-pangita, ug si Jeremias napakyas sa pagpangita sa tawo nga makasabot.

Human sa daghan pang hitabo, kining maong

pag-ilog naghatag og pasidaan nga naa na ang hingpit nga paglumpag, apan nagpabilin nga bungol ang mga tawo, hangtod sa ilang pagkawagtang. Sa Bag-ong Testamento, si Juan Bautista, si Jesus ug ang mga Apostol misulay pag-awhag sa katagilungsod ug nanawag sa mao gihapong mga pulong: “pagbag-o mo kay nia na ang hukom.”

hibalo. ¹⁶ Nagdalag kamatayon ang ilang mga pana. Isog silang tanan!

¹⁷ Kan-on nila ang inyong mga ani ug pagkaon; patyon ang inyong mga anak; ihawon ang inyong mga asno ug baka; hudson ang inyong parasan ug igos. Gun-obon nila sa pinuti ang kinotahang dakbayan nga inyong gisaligan.

¹⁸ Apan anang mga adlaw – namulong si Yahweh – dili ko sila pukanon sa hingpit. ¹⁹ Kon moingon sila: “Nganong gibuhat man ni Yahweh kining tanan? Ingna sila: Ingon nga inyo kong gitalikdan ug nagsisip nga katawhan – may mata mo, apan dili makakita; may dalunggan, apan dili makadungog!” ²² Wala ba mo mahadlok nako? – namulong si Yahweh – Dili ba mo mangurog sa akong atubangan? Ako nga nagpahimutang sa kabaybayonan nga utlanan sa dagat, walay kataposang utlanan nga dili na mawala. Molapdos ang mga balud, apan dili makalapas; modahunog apan, dili maka-labang.

Dili malikayan nga silot

²⁰ Ibutyag ni sa katawhan ni Jacob ug ipahibalo sa Juda: ²¹ Paminaw ini mga buangbuang ug way pangisip nga katawhan – may mata mo, apan dili makakita; may dalunggan, apan dili makadungog!” ²² Wala ba mo mahadlok nako? – namulong si Yahweh – Dili ba mo mangurog sa akong atubangan? Ako nga nagpahimutang sa kabaybayonan nga utlanan sa dagat, walay kataposang utlanan nga dili na mawala. Molapdos ang mga balud, apan dili makalapas; modahunog apan, dili maka-labang.

²³ Apan kining mga tawhana kansang kasingkasing tig-a ug masupilon, mitalikod ug mipahawa. ²⁴ Wala nila ibutang sa kasingkasing: “Kahadlokang ta si Yahweh atong Diyos nga naghatag og ulan sa tingsubol ug tingdagdag, ug nagtakdag panahon sa tingani.”

²⁵ Ang inyong mga salaod nagbungkag ini. Ang inyong mga sala nagwakli sa panalangan. Kay sa akong katawhan naay mga daotan. ²⁶ Nanglit-ag sila ug nagbutang og paon, apan mga tawo ang ilang nakuha.

²⁷ Ingog mga langgam nga nagpunsisok sa halwa, ang ilang kabalayan napuno sa mga butang nga kinuha, nahimo silang adunahan ug gamhanan; ²⁸ hamis, hapsay ug ambongan. Ang ilang kabuang walay utlanan; walay hustisya sa ilang hukom, kay wala nila tamdi ang katungod sa ilong twapos ni nakigbisog sila sa kawsa sa mga kabos!

²⁹ Dili ba, pahamtangan silag bangis nga silot tungod ining mga butanga? Nagsulti si Yahweh – dili ko ba panimaslan ang kagalingon sa maong katawhan?

³⁰ May mahitabo nga ngil-ad ug makalilisang dinhi sa yuta. ³¹ Nagsulti sa mga bakak ang mga propeta ug nanudlo ang mga pari sa makapahimuot lang nila, ug kana ang gusto sa akong nasod. Apan ansay imong buhaton karon?

Gilibotan ang Jerusalem

6 ¹ Mga anak ni Benjamin! Layas mo, Sa Jerusalem pangawas mo. Ipalanog ang trompeta sa Tekoa; ang Bet-Hakerem kinahanglang pasidan-an na: gikan sa amihanang kaalaot ug dakong kalisdanan. ² Dili ba tikaw itandi, dalaga sa Sion, sa nindot nga sibsibanan? ³ Moduol ini ang mga magbalantay sa karnero uban sa ilang toril. Nagkampo sila libot ini. Matag usa nagsibsib sa naangkon niyang dapit.

⁴ Ipahayag ang balaang gubat batok niya. Sa udtong tutok sulnga siya. Ang kataposan ania na. Alaot ta! Ang kangitngit mikuyanap na! ⁵ Inigkagabii bangon ug pagmata; ug ang iyang mga palasyo gub-a!

⁶ Kay si Yahweh ang Diyos nga Labing Gamhanan nag-ingon: “Putla ang mga kahoy ug pagtukod og agianan aron pag-ataki sa Jerusalem, ang dakbayan nga puno sa pamakak ug panaugdaog. ⁷ Nagtubod niya ang daotan sama sa tubig gikan sa tinubdan. Kapintas ug kamatayon ang imong madungog diha niya, ug makita sa akong mata ang walay hunong nga pag-antos ug pangulata.

Mga hulga ni Jeremias

⁸ Pagmatngon Jerusalem! Basig ako kang biyaan tikaw ug himoong alaot, yuta nga walay katawhan.

⁹ Miingon si Yahweh: “Pupoa sama sa ubas ang bisag unsang nahibilin sa Israel. Sama sa tigpupo sa ubas, buhata ang iyang gihimo sa higayon nga ang iyang kamot mohiram sa mga sanga.”

¹⁰ Kinsay akong pakigsultihan? Kinsay maminaw aron sila makasabot? Tinakpan ang ilang dalunggan. Dili sila magpakabana. Mitamihid ra sila sa pulong ni Yahweh ug midumili pagpaminaw ini.

¹¹ “Puno na ko sa kasuko sa Diyos. Dili nako maantos!”

“Busa, ipahungaw sa mga bata sa kadalanan ug sa pundok sa mga batan-ong lalaki. Ang katalagman mohugpa sa bana ug asawa, sa mga hamtong ug sa mga tigulang na kaayo. ¹² Maadto sa lain ang ilang mga balay uban sa ilang kaumahan ug mga asawa, inig bakyaw ko sa akong kamot sa katawhan sa yuta, namulong si Yahweh.

¹³ Hangol silang tanan sa ganansya, gikan sa kinagamyan hangtod sa labing bantogan. Mangingilad ang mga propeta ingon man ang mga pari. ¹⁴ Wala nila panumbalinga ang kaalaot sa akong nasod, sa pag-ingon: “Kalinaw, kalinaw,” apan walay kalinaw.

¹⁵ Maulaw unta sila sa ilang hinangol nga buhat. Wala silay ulaw. Dili mamula ang ilang mga nawong. Busa, madugmo sila ug mangahapla, apil ang uban, sa akong pagduaw nila – namulong si Yahweh.

¹⁶ Kini ang gisulti kaninyo ni Yahweh

kaninyo: “Barog mo sa kadalanan ug lantaw. Susiha ninyo ug pangitaa ang kanhing mga dalan. Pangutana hain ang maayong dalan ug kana ang subaya. Maangkon ra ninyo ang kalinaw sa inyong kalag.” Apan mitubag mo: “Dili mi mosubay ana.”¹⁷ Unya, nagbutang si Yahweh ug mga magbalantay: “Paminaw mo sa tunog sa trompeta!” Apan miingon mo: “Dili mi maminaw.”

¹⁸ Paminaw mo, mga nasod; tan-awa ninyo, unsa ang mahitabo nila! ¹⁹ Paminaw tibuk kalibotan! Mopakanaog kog kadaot ining nasora! Kini ang bunga sa ilang pagsukol. Wala sila maminaw sa akong gisulti ug gilapas nila ang akong kasugoan. ²⁰ Wala ko kinahanglana ang insenso gikan sa Seba o ang dala ninyong pahumot gikan sa layong dapit. Dili ko madawat ang inyong mga halad-sinunog: dili ko ikalipay ang inyong pag-antos.

²¹ Kini ang giingon ni Yahweh: “Magbutang kog mga balabag atubangan sa maong katawhan aron mahapla sila – amahan ug anak, managsilingan, managbigala. Magdungan silang tanan.”

²² Namulong si Yahweh: “Lantaw, uma-abot na ang nasod gikan sa amihanan, usa ka gamhanang nasod gikan sa tumoy sa kalibotan. ²³ Sinangkapan ug mga pana ug pinuti; mapalabilahin ug walay kaluoy. Nagdahunog ang ilang mga tingog sama sa dagat. Sakay sa mga kabayo, moabot sila daw lalaki nga makigbatok nimo, anak nga dalaga sa Sion.”

²⁴ Diha nga amo ning nadungog, namuy-poy ang among kamot, nalukop mi sa kasakit, sama sa babayeng mag-alanak. ²⁵ “Ayaw mog adto sa kaumahan o kada-

lanan, kay ang pinuti sa kaaway, nagdalag kalisang ug kakurat.”

²⁶ Mga anak nga babaye sa akong katawhan, pagsul-ob og sako ug ligid sa abo. Pangandam sa pagbangotan tungod sa pait nga kagool sama sa pagbangotan sa bugtong anak. Moabot kanato ang manlumpag.

²⁷ Gihimo tikaw nga inspektor sa akong katawhan aron imo silang masusi ug mahibaloan ang ilang pagkinabuhi.

²⁸ Mga masupilon ug bakakon silang tanan. Sama sila sa tumbaga ug puthaw, mga limbongan. ²⁹ Nagbulhot ang aso sa kalayo nga motunaw sa tingga, apan kawang lang ang trabaho sa tigpatunaw kay nagpabilin gihapon ang buling. ³⁰ Gitawag silag sinalikway nga plata kay gibale wala sila ni Yahweh.

Makalumpag ko ining templo

7 • ¹ Kini ang mga pulong ni Yahweh kang Jeremias: ² “Barog sa ganghaan sa balay ni Yahweh. Isinggit nig kusog. Paminaw mo sa gisulti ni Yahweh, kamong taga Juda nga nanulod sa mga pultahan aron pagsimba ni Yahweh. ³ Kini ang giingon ni Yahweh, ang Diyos sa Israel:

Bag-oha ang inyong batasan ug binuhatan; mag-uban ko ninyo ining dapita. ⁴ Ayaw mo pagsalig sa tab-ang nga mga pulong nga isulti kaninyo: Tan-awa ang Templo ni Yahweh! Ang

• **7.1** Sa pagtan-aw nila nga sulod sa 4 ka siglo si Yahweh nanalipod sa Jerusalem, ang mga Judio nakumbensi nga dunay panalangin alang nila ug sa Templo, ang pinuy-anan ni Yahweh diin naa siya, ug diin gipanalanginan niya ang iyang katawhan.

Templo ni Yahweh... (b. 4) Moanhi sila dinhi ug masaligon sa mga gasa ni Yahweh, nag-hunahuna nga dili na kinahanglan nga magbag-o sa ilang kinabuhi. Tinuod nga si Yahweh ang nagsulti bahin sa mga sakripisyo, apan mapasig-uli ba ang tawo kang Yahweh pinaagi sa paggasto sa sakripisyo nga hayop. Unsay bili sa maong mga ritwal kon walay pag-usab sa kinaiya?

Busa, akong himoon kining Templo nga puloy-anan sa akong ngalan, ang gibuhat ko sa Silo... Si Yahweh molumpag sa Templo kon kinahanglan niya, aron mahunong ang mga Judio sa ilang pagsalig sa sayon nga pamaagi pagpakig-uli sa Ginoo.

Dinhi, si Jeremias naghigot sa *Templo*. Sa 3:16, naghigot sab siya sa *Arka sa Kasabotan*: dili na ni makita sa panahon sa Bag-ong kasabotan. Sa 4:4, si Jeremias naghigot sa *tuli*:

dili paigo ang pagdawat sa maong timaan aron ilhon sa Ginoo.

Sunod ining maong teksto, dunay 3 pa ka teksto nga naghigot sa pagsimba:

– ang katawhan sa Diyos gikasab-an tungod sa pagsimba kang Yahweh ug sa mga diosdios sa samang higayon.

– naghimo silang mga ritwal, apan wala silay pagpakabana pagsunod sa pulong sa Ginoo, pagbuhat sa makapahimuot sa Ginoo.

Sayon ni nato nga malambigit sa atong panahon karon. Bisan sa Simbahan, ang maong pagsalig sa mga Judio sa mga ritwal naa sab:

– *ang Templo*: ang atong mga parokya nga nagbarog na sa daghang siglo.

– *Tuli*: nabunyagan na ta ug nagtambong kanunay sa mga misa, unsa pa man ang atong gikinahanglan?

– *Jerusalem*: ang atong garbo nga kita sakop sa Simbahan.

Pila ba kabuok ang nagtoo nga tungod sa ilang pagkakatoliko, makahimo sila sa daotang binuhatan ug makapabilin nga walay pagtagad sa pulong sa Ginoo o di ba sa pagbag-o sa Simbahan.

Templo ni Yahweh! Kini ang Templo ni Yahweh!

⁵ Mas maayo kaayo alang ninyo nga magbag-o sa inyong pamatasan ug magtinarong sa tanan. ⁶ Ayaw pahimusli ang langyaw, ang ilo ug ang byuda. Ayaw paagasa ang dugo sa mga tawong yano. Ayawg simba sa mga mini nga dios kay kini ang mopukan ninyo. ⁷ Ug magpabilin ko uban ninyo ining dapita, ang yuta nga akong gihatag sa inyong katigulangan gikan pa sa kanhiyng panahon.

⁸ Apan mitoo mo sa mga sulti nga malinglahon ug walay pulos. ⁹ Nangawat mo, nagpatay, nanapaw, nanumpa sa bakak, nagsimba ni Baal, ug nagsunod sa langyaw nga dios nga dili inyoha. ¹⁰ Unya, human mo manampalas mianhi mo. Ania mo sa akong Templo nga puluy-anan sa akong ngalan ug nagkanayon: “Karon gawasnon na mi.”

¹¹ Ang akong balay diin naa ang akong ngalan, himoon ba ni nga tagoanan sa mga kawatan? Ako ning nasaksihan – namulong si Yahweh. ¹² Lakaw mo sa alampoanan sa Silo sa Israel, diin gipapahulay pod nako ang akong ngalan. Tan-awag unsa ang akong gihimo didto tungod sa kadaotan sa akong katawhan, ang Israel.

¹³ Nakahimo mo ining tanan ug wala mo maminaw bisag gibalikbalik ko ang pagpasidaan ninyo. Wala gani manubag dihang nagtawag ko. ¹⁴ Busa, akong himoon kining Templo nga puluy-anan sa akong ngalan, ang gibuhay ko sa Silo, ang balaang dapit nga gitugyan ug gihatag ko kaninyo ug sa inyong katigulangan.

¹⁵ Ug kamo, papason tamo sa akong panan-aw, sama sa paglaglag ko sa akong katawhan sa amihanan, ang tibuoq tribu ni Efraim.

¹⁶ Ayaw pangayog pasaylo alang ining mga tawhana. Ayaw silag iampo ni mangamuyo mo alang nila. Ayaw silag ipamugos kanako kay dili ko maminaw.

¹⁷ Wala ba ninyo makita ang ilang gipamuhay sa mga dakbayan sa Juda ug sa kadalanan sa Jerusalem? ¹⁸ Namunit og kahoy ang mga bata ug nagdagkot og kalayo ang ilang mga amahan. Nagmasa og harina ang mga babaye aron himoog tinapay alang sa Hari sa Langit. Nagbutang silag halad nga ilimnon alang sa mga langyawng diosdios. Ila ning ibuhay aron pagpalagot nako. ¹⁹ Apan ako ba gyod ang ilang gipalagot? – nangutana si Yahweh – Dili ba, sila ra man ang ilang gipalagot hangtod nga sila mangalipong?

²⁰ Tungod ini nakapamulong si Yahweh: “Ang kapintas sa akong kapungot akong ibubo ining dapita, sa tawo ug sa mananap, sa mga kahoy, sa kaumahan ug sa mga abot sa yuta. Nasunog ang tanan ug dili mapalong ang kalayo.”

Ang tinuod nga tinoohan

• ²¹ Kini ang giingon ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan: “Ipuno ang inyong mga halad-sinunog sa inyong mga sakripisyo, ug kan-a ninyo ang unod. ²² Dihang gigagawas ko ang inyong katigulangan sa Ehipto, wala koy gisugo nila bahin sa mga sakripisyo ug halad-sinunog. ²³ Usa ka butang ang akong gisugo: “Paminaw sa akong tingog ug mainyo kong Diyos, ug kamo, maakong katawhan. Subay sa maayong dalan ug mag-uban ko ninyo. ²⁴ Apan wala sila maminaw ug wala magtagad. Gikalipay nila ang pagsunod sa magustohan sa tig-a nilang kasingkasing ug mitalikod sila nako.”

²⁵ Gikan sa pagpagawas ko sa ilang katigulangan sa Ehipto hangtod karon, nagsigi kog padala kanila sa akong mga alagad – ang mga propeta. ²⁶ Apan kining tikig og liog nga katawhan wala maminaw. Wala sila manumbaling. Nagpakadaotan sila labaw kay sa ilang katigulangan.”

²⁷ “Mahimong isulti mo kanila kining tanan, apan dili sila maminaw; mosangpit nila, apan dili sila motubag. ²⁸ Sultihi sila: Kini ang nasod nga wala mosunod ni Yahweh ug dili pabadlong; nahanaw ang tanang kamatuoran ug nawagtang sa ilang ngabil.”

• 21. Ang tinuod nga relihiyon naglangkob sa pagpamati sa Pulong sa Ginoo.

²⁹ Paupaw mo ug ilabay ang buhok. Pag-awit mog mga awit sa kasubo gikan sa kapanganoran kay gisalikway ug gika-silagan na ni Yahweh kining kaliwata ug gipanghimaarot. Kini ang pulong ni Yahweh.

³⁰ "Nahimo sa katawhan sa Juda ang akong gikalagotan. Gibutang nila ang ilang diosdios sa alampoonan sa balay sa akong ngalan nga ilang gibugalbugalan. ³¹ Gitukod nila ang templo sa Tofet sa walog sa Hinom diin gisunog ang ilang anak nga lalaki ug babaye – butang nga wala ko isugo bisag kanus-a. Wala ni nako mahunahunai.

³² Busa, moabot ra ang panahon nga dili na ni tawgof Tofet o walog ni Hinom kondili, walog sa kamatayon, kay dinhi lubong ang ilang mga patay kay wala nay laing dapit.

³³ Ug mahimong pagkaon sa mga langgam ug hayop ang ilang patayng lawas. Walay bisag kinsa nga moabag nila.

³⁴ Sa mga dakbayan sa Juda ug sa kadalanan sa Jerusalem pagngon ko ang tanang timaan sa kalipay ug kasadya, ug ang awit sa kaslonon wala nay kapuslanan sa kayutaan.

8 ¹ Inig-abot sa tukmang panahon – namulong si Yahweh – kuhaon nila gikan sa mga lubnganan ang bukog sa mga hari sa Juda, ang bukog sa ilang mga pangulo, sa mga pari, mga propeta ug sa taga Jerusalem. ² Ila ning iladlad sa adlaw, sa bulan ug sa tanang dios sa kalangitan nga ilang gimahal, gialagaran, gisunod ug gisimba. Dili na tapukon ang bukog aron iuli sa lubnganan kondili, magpabilin nga daw hugaw sa yuta.

³ Mas maayo pa ang kamatayon kay sa kinabuhi alang sa mahibilin ining daotan nga kaliwat sa mga dapit diin giabog ko sila."

Sala ug silot

⁴ Kini ang gisulti kanako ni Yahweh: Ingra sila: Dili ba, mobangon man ang nahisukamod? Dili ba, mobalik man ang mipanaw?

⁵ Busa, nganong mitalikod ug nagpadayon pagrebeldi kining nasora? Nabatasan na nila ang pagsukol ug nagdumili sila paghinulsol.

⁶ Naminaw kog maayo. Wala sila mosulti sa kamatuoran ug wala nila hinulsoli ang ilang kadaotan. Walay miingon: "Unsay

akong nabuhat!" Nagpadayon lang sila sa naandan, sama sa mga kabayong nagpa-ingon sa panggubatan. ⁷ Nahibaloan gani sa talabon sa langit ang iyang panahon. Nasayod ang pati, gitgit, ug tikling kanus-a sila mamalik. Apan wala mahibalo ang akong katawhan sa mga sugo ni Yahweh.

⁸ Unsaon man ninyo pag-ingon: Maalamon mi ug nia namo ang kasugoan ni Yahweh diha nga ang malimbongong manunulat mihimo ining bakak?

⁹ Maulawan ang mga maalamon. Maku-gang lang sila ug masulod sa laang. Kay ilang gipanamastamasan ang pulong ni Yahweh. Hain man magsukad ang ilang kamaalamon?

¹⁰ Busa, ihatag ko ang ilang asawa sa laing mga lalaki, ang ilang kaumahan sa makabuntog nila. Mga hangol silang tanan, gikan sa kinagamyan ngadto sa kinadak-an. Limbongan silang tanan, gikan sa mga propeta ngadto sa mga pari. ¹¹ Gipakawalay bili nila ang pag-antos sa akong katawhan ug nag-ingon: "Kalinaw! kalinaw!" bisag walay kalinaw.

¹² Naulaw ba sila sa hilas nilang pamatasan? Wala na silay ulaw ug dili na mamula ang ilang aping. Busa, mahisukamod sila ug mangahapla, inigsilot ko nila.

¹³ Hudton ko silang tanan – namulong si Yahweh – walay ubas ang ubasan, walay igos ang igosan. Nalaya na ang ilang mga dahon. Ihatag ko kining tanan sa manglabay."

¹⁴ "Nganong nagpakahilom man ta nga nanglingkod? Manindog ta ug mangadto sa mga kinotahang dakbayan aron didto mangamatay.

Tan-awa, ikalipay ni Yahweh nga matatay ta. Naghatag siya natog tubig nga makahilo kay nakasala man ta batok niya.

¹⁵ Naglaom ta sa kalinaw, apan wala siyay gihatag nga kaayohan! Sa panahon sa pag-ayo, kalisang ang miabot. ¹⁶ Nadungog ko gikan sa Dan ang pangusmo sa mga kabayo ug natay-og ang yuta sa kabanha sa ilang bahihi."

"Moabot sila ug lamyon ang kayutaan ug ang tanan nga tua didto, apil ang syudad ug ang tanang nagpuyo ini. ¹⁷ Kay akong buhian ang mga halas ug bitin nga dili mapanton aron tukbon mo."

¹⁸ Ang kaguol mitabil nako. Nawad-an na ko sa kadasig. ¹⁹ Ang pagpangayog tabang gikan sa anak nga babaye sa akong katawhan

• **8.1** Kining 3 ka kapitulo naglakip sa pipila ka tubag ni Jeremias nga gipadala sa panahon ni Hari Yoakim.

Ang Biblia wala pa adtong panahona. Ang ubang bahin ini nga nasulat na diha ra sa balay-basahanan sa Templo. Busa, ang mga tawo mamati sa pulong sa Ginoo.:

– gikan sa baba sa mga pari nga nagtudlo sa Balaod sa Diyos.

– gikan sa baba sa mga propeta nga nagpada-ngat sa buhing pulong sa Ginoo.

Apan kining duha ka tinubdan sa pagtoo namansahan: dili na mahibaloan unsa ang kahulogan sa panghitabo nga giagian sa nasod. Sa 8:10-12 ibalik ang nasulti sa 6:12-15.

Sa 8:21, ug sa 8:13, makita nato ang kasensitibo ni Jeremias atubangan sa mga dimalas nga natagamtan sa iyang katawhan.

han nadungog sa tibuok kalibotan: “Wala na ba sa Sion si Yahweh? Wala na ba didto ang iyang hari?”

²⁰ Nahuman na ang ani. Milabay na ang ting-init, ug wala pa ta maluwas. ²¹ Nalusno ko tungod sa pag-antos sa akong katawhan.

Nahunlak ko ug nalisang. ²² Wala bay balsamo sa Gilead? Wala bay mananambal didto? Nganong wala may tambal nga gidapat sa akong katawhan?

²³ Nangandoy ko nga mahimong tinubdan sa tubig ang akong ulo ug tuboran sa luha ang akong mata aron hilakan ko adlawg gabii ang gipamatay sa mga anak sa akong katawhan.

9 ¹ “Kinsay mopasilong nako sa kamingawan,

aron biyaan ko una ang katawhan ug magpahilayo nila?

Silang tanang mga tampalasan, usa ka pundok sa mga tikasan.

² Gipiko nila ang ilang dila sama sa pana. Pulos bakak ug dili kamatuoran ang naghari sa tibuok kayutaan. Nagtipun-og na ang ilang sala, kay ang ilang pag-ila nako nawala.

³ Ang matag usa madudahon sa iyang higala.

ug wala usa nga misalig sa iyang igsoon. kay ang igsoon mopalagpot sa igsoon.

Ug ang matag higala mabutangbutanon.

⁴ Nag-iyahay silag panglimbong.

Ang tinuod dili nila litokon.

Nabatasan na nila ang kabakakon; daotan sila ug dili mahinulsulon.

⁵ Nagpuyo sila taliwala sa panglingla sa ilang pangilad, kanako midumili sila pag-ila.

⁶ Busa, namulong si Yahweh nga Labing Gamhanan,

ako silang hashasan ug sulayan,

Kay unsay mahimo nako sa akong katawhan?

⁷ Ang ilang dila sama sa pana nga hiniloan, naglitok sa mga bakak nga sinultihan.

Kalinaw ang gisulti sa ilang higala, apan may daotang paon ang kasingkasing nila.

⁸ Tungod ini, dili ko ba sila silotan?

Ang maong nasod, dili ko ba panimaslan?

⁹ Ining mga bukira dunay pagbakho ug pag-agulo. Dunay minatay sa sibsibanan sa kalasangan, kay gisunog na sila ug gibiyaan. Dili madungog didto ang kasaba sa mga toril. Nanglayas ug nangawala ang mga langgam sa kalangitan ug ang kahayopan.

¹⁰ “Pun-on ko sa kadaot ang Jerusalem, tagoanan sa mga irong ihalas.

Himoon kong wala kapuslanan ang mga dakbayan sa Juda. Wala nay mamuyo didto.”

• ¹¹ Kinsa man ang may igong kaalam nga makasabot sa maong panghitabo? Ug kinsay gipili ni Yahweh nga magpahibalo? Nganong natibawas man ang yuta ug nahimong wala kapuslanan sama sa kamingawan diin wala nay moagi?

¹² Mitubag si Yahweh: “Kay gisalikway man nila ang balaod nga akong gihatag. Wala sila maminaw nako. ¹³ Sa katig-a sa ilang kasingkasing misimba sila sa mga Baal, sumala sa gitudlo sa ilang katigulangan.”

¹⁴ Nag-ingon si Yahweh nga Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel: “Pakan-on ko kining akong katawhan og pait nga pagkaon. Ako silang paimnog tubig nga may hilo ug ¹⁵ isabulak sa kanasoran nga bisan sila o ang ilang katigulangan wala masayod. Mag-sunod nila ang akong pinuti. Puohon ko silang tanan.

¹⁶ Paminaw!

Ang mga babayeng nagbakho, paanhia. Ang labing batid nila paduola!

¹⁷ Sa ilang pag-awit alang sa patay, padalia sila; ug manghilak ta, nga puno sa luha ang mata.

¹⁸ Ang bakho sa Sion madunggan; Unsang kadaota ang among nahimagoman?

Dako kaayo ang among kaulaw nga mobiya ining yutaa, nga makakita sa among pinuy-anan nga nalumpag!

¹⁹ Kamong mga babaye, paminawa ang pulong ni Yahweh.

Tamda ang iyang gisulti.

Itudlo ang pagbakho sa anak nga babaye.

Tudloan sab nila ang ilang mga higala.

²⁰ “Ang kamatayon nakasulod sa atong bintana –

Sa atong mga palasyo kini mihugpa.

Iyang gipatay ang mga bata sa kadalan;

ang mga batan-on, sa mga hawanan!

²¹ Nagbuy-od ang patayng lawas sa agianan

sama sa pundok sa tai sa kaumahan;

o sa binangang uhay nga gipamutol sa nangani,

wala na intawoy mokuha ini!”

• **9.11** Sumala sa nakomentaryo na sa 8:8, ang kaalam sa mga magtotoo wala sa pagsubay sa balaod sa kinabuhi sa mga tawo nga mabasa sa Biblia, ug sundon ni bisag asa ug kanus-a. Sa matag yugto, ang katawhan sa

Diyos magtubag sa hagit sa Ginoo nga gipahayag kanila sa kaugalingong kahimtang.

Mao kini nga karon dili na paigo nga masayod ta sa nagulat sa Biblia. Kinahanglan nga ang Simbahan ug ang mga propeta ini, moa-

Tinuod nga kaalam

• ²² Si Yahweh ang namulong:

“Ayawg ipanghambog ang kaalam sa maalamon
o sa manggugubat nga maisogon
o ang bahandi sa mga bahandianon.

²³ Apan ang buot manghambog,
pasagdi nga iyang ipanghambog:
nga nasabtan ko siya ug nailhan.

Ako si Yahweh nga maluluy-on;
ang nagbuhat sa makataronganon .

Ug nagpahari ining kalibotan sa katarong.

Kang Yahweh kining mga pulonga.

Ug ako nalipay ining mga butanga.

²⁴ “Hapit na ang panahon,” miingon si Yahweh, “nga silotan ko ang ²⁵ Ehipto, ang taga Ammon, Moab ug ang tanang Arabo sa kamingawan kay silang tanan pisot. Apan silotan ko sab ang Juda, kay ang katawhan sa Israel dili putli og kasingkasing.

Mga diosdios ug matuod nga Diyos

10 ¹ Paminawa ang pulong kaninyo ni Yahweh katawhan sa Israel.

² “Ayaw sunda ang paagi sa mga pagano ug ayawg kalisang sa mga timailhan sa kalangitan, sama nila. Ang piligro sa mga nasod dili tinuoray. ³ Sama ra ni sa kahoy nga pinutol gikan sa usa ka punoan sa kalasangan, ug gihulma sa mangungulit ginamit ang silsil. ⁴ Ila ning gidayandayanan sa plata nga gikan sa Tarsis ug sa bulawan sa Ofir nga gipahaom ginamit ang martilyo ug lansang aron dili matangtang. ⁵ Ang ilang diosdios sama sa mga tawutawo sa tanaman sa mga pepino. Dili makasulti. Kinahanglang kuguson sila kay dili makalakaw. Ayaw mog kahadlok nila, dili sila makahimog daotan ug dili sab makahimo og maayo.”

⁶ Walay sama nimo, Yahweh nga Labing Gamhanan

ug bantogan ang makagagahom mong Ngalan!

⁷ Kinsay dili mahadlok nimo, Hari sa mga nasod?

Nga kahadlokang angay ka man gyod.

Walay usa nga sama nimog kaalam,
bisan ang taas og kaalam sa nasod ug sa kaharian.

⁸ Mga hayop ug buangbuang silang tanan.

Ang diosdios ang kamatuoran sa ilang kabuang.

⁹ Apan si Yahweh ang tinuod nga Diyos natong tanan,
ang buhing Diyos ug Hari hangtod sa kahangtoran.

¹⁰ Mitay-og sa tibuok kalibotan ang iyang kapungot.

Dili maantos sa katawhan ang iyang silot.

¹¹ Kini ang imong isulti kanila:

“Sa kalibotan ug sa ilalom sa langit mawala

ang mga diosdios nga wala magbuhat sa langit o sa yuta.

¹² Sa iyang gahom gibuhat niya ang yuta.

Gitukod niya ang kalibotan sa iyang kinaadman.

Sa iyang salabotan ang langit iyang gipalapan.

¹³ Diha nga ang tingog iyang giisa,
ang mga tubig sa langit nahiusa.

Gitawag niya ang kapanganoran gikan sa tumoy sa kalibotan.

Nagpadala siyag kilat inubang ulan.

Gipagawas ang hangin sa pundohanon.

plikar sa mga nasulat sa yugto nga atong gipuyan.

• ²². Gihatagan nato og dakong pagtagad ang matun-an sa kabatan-onan. Daghang ginikanan ang magsakripisyo sa tibuok nilang kinabuhi aron nga ang usa sa ilang anak mahimong maayong tiknisyan o makaadto sa unibersidad. Si Jeremias nagpahinumdong nato nga dili lang ni ang maghatag sa tinuod nga kaalam. Angay ta nga maulaw kon itandi nato ang panahon nga gigahin pagkat-on sa walay

pulos nga mga butang, ug pagtan-aw sa telebisyon – sa panahon nga gigahin sa pag-ila sa Ginoo.

Ang pag-ila ni Yahweh, ang *maluluy-on*, nga *nagdalag hustisya*, ug *nagmando sa kalibotan* uban ang katarong – mao ang paagi nga magpabilin tang lig-on atubangan sa daotan: mao sab ni ang makapahimo nato pagpangandoy pagsunod sa Ginoo, ug pagtahan sa kaugalingon sa pagdala sa katarong, sa balaod ug hustisya sa atong kalibotan.

¹⁴ Niini ang tanang tawo mobati nga sila buang ug walay kahibalo. Gikaulaw sa platero ang iyang diosdios nga dili moginhawa. ¹⁵ Mga butang ni nga walay kapuslanan, gibiyabiay ug gitakdang mawala inig-abot na sa silot.

¹⁶ Dili ingon ana ang Diyos ni Jacob; gimugna niya ang tibukok kawanangan, apil ang Israel, ang tribu sa iyang kabilin. Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, ang iyang ngalan. ¹⁷ Hiposa ang inyong kabtangan; biyai kining yutaa, kay gihi-ninginlan na mo sa Ginoo; kamo nga nabiktima sa pagsulong! Si Yahweh miingon: ¹⁸ Hingninlan ko sa layo ang katawhan sa yuta. Akong pasagdan nga gukuron sila ug madakpan. ¹⁹ Kaalaot nakol Kadako sa akong pag-antos! Miingon ko: Maantos pa nako ang kasakit. Apan dili maayo ang akong samad. ²⁰ Guba ang akong tolda, putol na ang tanang hikot. Gibiyaan na ko sa akong mga anak. Wala na sila. Walay nahibilin nga moayo sa akong tolda o motukod og akong kapasilongan. ²¹ Tungod ni sa pagkawalay pagbati sa mga pastor. Wala nila pangitaa si Yahweh; wala sila molambo; ug natibulaag ang ilang mga sakop. ²² Pamatia ang balita! Patalinghogi ni! Nadungog gikan sa amihaan ang lanog sa kasaba. Moabot sila aron himoong kamingawan ang mga syudad sa Juda; duawan sa ihalas nga mga mananap.

Panalangin ni Jeremias

• ²³ Sayod ka Ginoo nga ang kinabuhi sa tawo dili iya. Dili siya makabuot sa moabot sa iyang kinabuhi. ²⁴ Tul-ira mi, O Yahweh, uban sa kaalam dili sa kasuko, tingalig mangamatay mi.

²⁵ Igahin ang imong kapungot sa wala makaila nimo, wala mosangpit sa imong ngalan. Tan-awag giunsa nila pagpanglamoy ang kaliwat ni Jacob. Gihurot nila ang iyang kayutaan. Wala nay kapuslanan ang iyang pinuy-anan.

Gipaluyohan ni Jeremias ang reporma ni Yosias

11 • Kini ang pulong nga nadawat ni Jeremias gikan ni Yahweh: ² “Maldisyona ang dili maminaw sa mga lagda ining

kasabotan. ³ Ako ning gisugo sa inyong katigulangan sa akong pagluwas nila sa Ehipto, ang nagbagang tunawan sa puthaw. Giingnan ko sila: ⁴ Kon sundon ninyo ang akong tingog ug buhaton ang tanan kong gisugo, maako mong katawhan ug ako mainyong Diyos.

⁵ Tumanon ko ang saad nga akong gipannumpa sa inyong katigulangan: Hatagan tamog yuta nga nagtubod sa gatas ug dugos (sama ini karon). Mitubag ko: “Oo, Ginoo.”

⁶ Miingon si Yahweh: “Ipahibalo sa mga syudad sa Juda ug sa kadalanan sa Jerusalem ang akong gisulti. Paminawa ang mga lagda ining kasabotan ug sunda ni. ⁷ Dihang giluwasa ko sa Ehipto ang inyong katigulangan, kanunay ko silang gipasidan-an ug gipahimangnoan: Sunda ko ninyo. ⁸ Apan wala ko nila paminawa. Wala nila sunda ang akong gisulti. Gisunod nila ang kaugalingong hiwi nga pagbati. Busa, gituman ko ang tanan nga akong gisulti batok nila ining kasabotan nga akong gisugo, apan wala nila tumana.”

⁹ Misulti si Yahweh: “Nagkasinabot ang mga lalaki sa Juda ug ang taga Jerusalem. ¹⁰ Mibalik sila sa mga sala sa ilang katigulangan nga midumili pagsunod nako. Misunod sila ug nag-alagad sa mga langyawng dios. Ug giguba sa katawhan sa Israel ug Juda ang kasabotan nga akong gihimo uban sa ilang katigulangan.

¹¹ Busa, miingon nimo si Yahweh: “Padadan ko silag katalagan nga dili malikayan. Bisag motawag sila nako, dili ko sila paminawon. ¹² Magdalagan nga maghilak ang mga syudad sa Juda ug ang naa sa Jerusalem ngadto sa mga diosdios nga ilang gisimba. Apan dili sila matabangan sa panahon sa ilang kadaot. ¹³ Sama kadaghan sa imong syudad, Juda, ang imong diosdios. Ug sama sab kadaghan sa kadalanan sa Jerusalem ang mga altar nga imong gibuhat alang ni Baal.”

¹⁴ Ikaw sab, ayaw pag-ampo alang ining mga tawhana ni moluhod ka o mohangyo nila. Dili ko maminaw kon motawag sila nako sa ilang kalisdanan.

¹⁵ Unsay gihimo sa akong gihigugma sa akong Balay? Nagplano siyag daotang buhat. Mahugasan ka ba sa imong kadaotan pinaagi sa imong panumpa ug sa karne nga imong gihalad sa pahalipay?

• **10.23** *Tul-ira mi, O Yahweh...* Dinhi, sa kalit, napadayag ang kasingkasing ni Jeremias. Wala siya malimot nga Israelita siya ug naghanyog sa Ginoo pagpabalik sa hustisya, pagsilot sa mga gamhanang nasod nga naglumpag sa Juda sa ilang kagustohan. Human sa pagbalikbalik sa makadaghang nga ang maong mga kaaway nga nasod pinadala mismo sa Ginoo batok sa Juda, karon iya kining gisupak.

• **11.1** Kining maong kapitulo usa sa pipila nga nagtanyag nato sa gisangyaw ni Jeremias sa mosunod nga katuigan human sa “pagkadiskobre sa Baload”, ug sa pagbag-o ni Yosias (tan-awa ang 2 H 22). Sa makadiyot, si Hari Yosias nagpukaw og bag-ong kainit, sa iyang paninguha pag-alagad ni Yahweh. Apan, kon basahon pag-ayo ang gisulat ni Jeremias dinhi, makita nga ang maong kabag-ohan sa mga tawo dili kaayo lawom.

Gitawag ka ni Yahweh,
¹⁶ ‘Lunhawng kahoy nga Olibo,
 tahom ug mabungahon!

Apan paghaguros sa bagyo,
 nasunog ang mga dahon
 ug ang mga sanga nalusno.

¹⁷ Apan gitunglo ka ni Yahweh, ang Diyos
 nga Labing Gamhanan nga nagtanom nimo;
 ang katawhan sa Israel ug Juda nagdaot sa
 kaugalingon sa pagsimba nila ni Baal nga
 nakapaulbo sa akong kapungot.

Batok ni Jeremias

¹⁸ Si Yahweh nagpadayag ini kana-
 ko. Busa, ako ning nasayran! Imo
 kong gipakita sa ilang laraw. “Pag-
 bantay, nagbudhi nimo ang imong
 mga igsoon ug kabanay. Ila kang
 gisaway.

¹⁹ Apan sama ko sa tanod nga kar-
 nero nga gidala sa ihawanan. Wala ko
 masayod nga batok diay nako ang
 ilang laraw. “Ato siyang sulayan pag-

ayo ug patyon. Unya, dili na litokon
 ang iyang ngalan.”

²⁰ Yahweh, Diyos nga Labing Gam-
 hanan, makiangayon ka nga maghu-
 hukum. Nasayod ka sa kasingkasing
 sa matag usa ug sa ilang tuyo. Pakitaa
 ko sa imong panimalos batok nila kay
 diha nimo akong gisalig ang akong pa-
 ngindahay.

²¹ Kini ang giingon ni Yahweh batok
 sa mga lalaki sa Anatot nga nagti-
 nguha sa akong kinabuhi ug nag-
 ingon: “Ayaw nag panagna sa ngalan
 ni Yahweh ug dili ka namo patyon.”

²² Giingnan sila ni Yahweh: “Ingnon
 tamo ini pagsilot: mamatay sa pinuti
 ang mga batan-ong lalaki; mamatay
 sa gutom ang ilang anak. ²³ Walay ma-
 hibiling buhi sa katalagman nga akong
 ipadala sa taga Anatot sa tuig nga sila
 silotan.”

Nganong milambo ang daotan

12

• ¹ Yahweh, kanunay kang husto,
 kon may mulo ko nimo.

Apan, hain man ang imong katarongan?
 Nganong milambo man ang mga daotan?
 Ug malinawong nabuhi ang mga tikasan?

² Imo silang gitanom, migamot sab sila,
 mitubo ug namunga;
 mga pulong sa pagtahod gihalad kanimo,
 apan sa ilang kasingkasing, sila nagpahilayo.

³ O Yahweh, nakakita ug nakaila ka nako;
 gisusi mo ang akong kasingkasing – duol ni nimo.
 Ipadala sila ingog karnero nga ihawonon;
 itagana sila alang sa adlaw nga sila lapaon.

⁴ Hangtod kanus-a magbangotan ang kayutaan
 ug magpabiling laya ang mga dahon sa kaumahan?
 Nangamatay na ang mga langgam ug kahayopan,
 kay ang nagpuyo didto mga daotan
 nga moingon: “Ang Diyos dili makakita sa atong binuhatan.”

Nasayod si Jeremias nga ang tawo ki-
 nahanglang gitandog ug gibag-o sa Ginoo aron
 mahimong matinud-anon sa Ginoo.

• **12.1** Sa unang higayon, gikahibudngan ni
 Jeremias ang kauswagan sa mga daotan sama sa
 Salmu 73 ug 49, ug labaw sa tanan, sa libro ni
 Job. Adunay katarongan ang maong kahibulong
 kay siya mismo kanunayng nakasinati sa panglu-
 tos.

Kon gikapoy ka ... (b. 5).

Kining maong tubag ni Yahwee daw sakit; ug
 nagdugang sa bangis nga pagsulay ni Jeremias.
 (Mao kini ang kahulogan sa maong koro). Kon
 ang iyang tinuod nga mga higala nagduhaduha
 ang Ginoo dili mohupay nila. Nasayod siya nga
 pinaagi sa pagpadangat kanila og bag-ong mga
 kalisdanan, mapabalik sila sa matinud-anong
 pag-ampo niya.

⁵ “Kon gikapoy ka sa pagpakiglumba sa nanalagan, sa mga nagkabayo dili ka makaparang!

⁶ Kon sa malinawong yuta wala kay kahingpitan unsay imong buhaton sa bagang kalasangan sa Jordan?

⁷ Napasagdan ko ang akong balay, gibiyayan ko ang akong katawhan.

Sa kamot sa kaaway ang akong pinangga akong gitugyan.

⁸ Nahisama sa liyon sa kalasangan, ang akong katawhan, nagngulob sila kanako – ako silang gika-silagan.

⁹ Nahimo sila nga sama sa langgam nga manunukob.

Pahugpaa kanila ang mga langgam nga tukbonon.

Kamong mga hayop nga bangis, dali ug lamy sila!

¹⁰ Daghang pastor miyatak sa akong ubasan;

gitunobtunoban nila ang akong mahal nga kaumahan;

ug ila ning gihimo nga yutang walay kapuslanan.

¹¹ Uga ug subo sa akong mga mata,

apan walay bisag kinsa nga nagtagad nila!

¹² Ang mangguba nangadto sa tanang bungtod sa kamingawan,

kay si Yahweh may pinuting hait nga moabot

sa tanang utlanan sa kayutaan.

Walay bisag kinsa nga hilwas!

¹³ Nagpugas sila og trigo, apan nanganig tunok, kawang lang ang ilang trabaho. Ang mga ani magdala ninyog kaulaw tungod sa kapungot sa Diyos.

¹⁴ Misugilon si Yahweh: “Tungod sa daotan kong mga silingan nga nanghilabot sa yuta nga gihatag ko sa katawhang Israel, lukahon ko sila sa kaugalingong yuta. Lukahon ko sab ang katawhan sa Juda gikan nila. ¹⁵ Human ini, maluoy ko nila. Ibalik ko sila sa tagsa-tagsa nila ka yuta.

¹⁶ Kon makat-onan na nila ang pamaagi nga akong gitudlo sa akong katawhan, ug mosangpit sila sa akong ngalan, inigpanumpa nila, sila nga kanhi nanudlo sa akong katawhan pagpanumpa kang Baal, makapuyo uban sa akong katawhan. ¹⁷ Apan kon may nasod nga dili mosunod sa akong tingog, laroton ko silang tanan ug laglagon – namulong si Yahweh.

Ang bakos nga panaptong puti

13

¹ Kini ang giingon ni Yahweh kanako: “Sigi! Palit og bakos nga

hinimo sa panaptong puti ug ihikot sa imong hawak. Ayaw nig ibutang sa tubig.”

² Mipalit ko og bakos sumala sa gisugo ni Yahweh ug gihikot sa akong hawak. ³ Unya miabot kanako sa ika-duhang higayon ang pulong ni Yahweh: ⁴ “Kuhaa ang napalit mong bakos nga naa sa imong hawak. Lakat sa suba sa Para ug tagoi na sa lungag sa usa ka bato. ⁵ Miadto ko ug akong gitagoan ang bakos, sumala sa sugo ni Yahweh. ⁶ Human sa daghang adlaw miingon si Yahweh pag-usab: “Lakat sa suba sa Para ug kuhaa ang bakos nga gipatagoan didto.” ⁷ Miadto ko sa suba ug gikuha ang bakos, apan nadaot na ni. Wala nay pulos. ⁸ Miingon si Yahweh kanako: ⁹ “Ingon ini ang pagguba ko sa garbo ug sa dakong himaya sa Jerusalem. ¹⁰ Nagdumili kining daotang katawhan pagsunod sa akong mga sugo. Ilang gisunod ang ubang diosdios, gialagaran ug gisimba. Mahisama sila ining bakos nga karon wala nay kapuslanan.

¹¹ Kay sama nga ihikot kining bakos sa hawak sa tawo, mao sab ang paghikot sa katawhang Israel ug Juda ngari nako – namulong si Yahweh – aron sila maghimaya ug magdayeg nako. Apan wala sila maminaw.

Mga buak nga tadyao sa bino

• ¹² Isulti ni kanila: “Pun-a og bino ang matag tadyao.” Ug moingon sila: “Wala ba mi masayod nga kinahanglang pun-on og bino ang tadyao?”

¹³ Tubaga: “Kamo ang mga sudlanan nga pun-on ni Yahweh hangtod mahubog mo. Akong hubgon ang tanan nga nia ining yutaa – ang mga

hari nga puli ni David, ang mga pari, ang mga propeta ug ang tanan sa Jerusalem. ¹⁴ Pabanggaon ko sila sa usag-usa, ang amahan ug ang mga anak.

Dili ko maluoy ni mopasaylo. Laglagon ko sila.

Ang panan-awon sa paghingilin

¹⁵ Pamati ug patalinghog mo. Ayawg pasigarbo. Kay nakapamulong na si Yahweh!

¹⁶ Himayaa si Yahweh nga inyong Diyos sa dili pa siya magdala sa kangitngit, ug mapandol mo sa ngitngit nga kabungtoran.

Nangandoy mog kahayag, apan himoon ning kangitngit sa kamatayon ug dako nga kasubo.

¹⁷ Kon dili ninyo pamation kining pahimangno, magbako ko sa tago tungod sa inyong garbo. Maghilak ko kon mabihag na ang katawhan ni Yahweh.

¹⁸ Sultihi ang hari ug ang inahang rayna: "Magpamaubsanon mo, kay natagak na sa inyong ulo ang purongpurong sa himaya.

Ang dakong hulaw

14

¹ Ang pulong ni Yahweh miabot kang Jeremias bahin sa hulaw!

² "Ang Juda nagbangotan, luya ang mga dakbayan, tinalikdan, nahugno sila sa kapatagan.

Giikan sa Jerusalem madungog ang paghingos.

³ Ang mga dato nagpahakot og tubig sa mga kabos, apan wala silay nakitang tubig sa atabaw, mibalik sila nga walay sulod ang mga banga.

⁴ Nangliki ang yuta; kay wala nay ulan sa banwa. naminghoy ang mga mag-uuma, daw masulob-on ang mga ulo, tinakpan pa.

¹⁹ Tinakpan na ang mga dakbayan sa Negeb ug walay makaabli ini. Gisalikway na ang tibukok Juda, gibanlas silang tanan.

²⁰ Yahat, Jerusalem. Tan-awa ang nanga-bot gikan sa amihanan. Hain ang panon nga gitugyan kanimo? Hain ang mga nangindong karnero?

²¹ Unsay imong ikasulti kon mibalik ang gitoohan nga imong kaabin aron daugdaogon ka? Dili ka ba sakitan, sama sa babayeng nanganak?

²² Kon mangutana ka sa kaugalingon: "Nganong midangat kanako kining kaalaot?" Kay nagpasulabi man ang imong kadaotan, gigisigisi nila ang imong sapot ug nagbinangis sila nimo.

²³ Makailis ba sa panit ang Etiope o sa kolor ang tigre? Makahimo ka ba og maayo, ikaw nga naanad sa daotan?

²⁴ Katagon tamo sama sa uhod nga gipalid sa hangin sa kamingawan. ²⁵ Kini ang angay ninyo – namulong si Yahweh – kay inyo kong gikalimtan. Mitoo mo sa bakak.

²⁶ Ako mismo ang mohubo sa inyong sapot aron maulawan mo.

²⁷ Ang tanan ninyong kangil-ad akong nakita sa kabungtoran ug sa kaumahan, ang inyong panapaw, pangulag, ang walay ulawng pamuta."

Makaluluoy ka, Jerusalem! Kanus-a ka mahinlo?

• **14.1** Ang linya nga nagsugod dinhi natapos sa 15:4. Si Jeremias nakig-atubang sa Ginoo, sama sa gibuhat sa ubang Judio sa Templo, aron pagkompisal sa publiko sa sala sa katawhan, malaomon nga ang mga pari mohatag sa mada-sigong tubag sa ngalan sa Ginoo nga mapasayloon. Si Jeremias miunong sa iyang katawhan uban sa mga sala. Apan dili buot maminaw niya ang Ginoo.

Dili mo kami... (b. 9). Si Jeremias nabalaka pag-ayo sa kahintang sa iyang katawhan. Tingali ang Ginoo dili makapasaylo; o dili makaluwas? Dinhi, ang tawo nag-atubang sa misteryo sa

Ginoo. Si Jeremias wala makadawat og tubag. Ang Ginoo wala gani motubag ni Job; ug si Jesus wala sab makadawat og tubag sa iyang pag-agulo sa tanaman sa Getsemane.

O Yahweh akong Diyos... (b. 13). Adunay daghang ining mga propeta nga nagpasalig sa katilingban subay sa mga mini nga prinsipyo. Kon itandi kanila, si Jeremias mitumaw nga huyang ug gipaitan, kay wala siyay ikahatag nga tubag sa Ginoo. Ang tinuod nga propeta dili dawaton sa kaugalingong katawhan, samtang ang naghatag og "opium" o lingla sa mga tawo gidayeg.

- ⁵ Bisan ang bayeng osa sa uma
sa bag-o niyang anak mibiya
kay ang masibsib wala na.
- ⁶ Ang mga luog nga asno nagtungtong sa kabungtoran,
sama sa irong ihalas sa hangin naghanggab na lang,
ug naluya kay ni usa ka sagbot wala silay nakit-an!
nangaluya kay wala gyoy kasagbotan.
- ⁷ Bisag gihasol mi sa among kasal-anan,
ikaw, Yahweh, naghimaya gihapon sa imong Ngalan.
Sa pagkatinuod, masupilon mi kaayo,
pagkadako sa among sala batok nimo.
- ⁸ O Yahweh! Sa Israel paglaom ka;
bisan sa kalisdanan ikaw moluwas pa!
Nganong daw langyaw ka ining yutaa
o dumuduong nga mopalabay sa gabii, apan usa ra?
- ⁹ Nganong daw nalibog ka,
Sama sa sundalo nga walay naluwas bisag usa?
Hinunon, Yahweh, kanamo nag-uban ka,
sa imong Ngalan kami gipanalanginan.
Dili mo kami intawon pasagdan!

Ayawg pangama alang ining katawhan

¹⁰ Kini ang gipamulong ni Yahweh bahin sa maong katawhan! “Gusto silang mag-punayg suroysuroy. Busa, wala mahimuot kanila si Yahweh: Nahinumdom siya sa ilang kadaotan. Silotan sila sa ilang kasal-anan.”

¹¹ Namulong si Yahweh: “Ayawg iampo ang kabulahanan ining katawhan! ¹² Kon magpuasa sila, dili ko paminawon ang ilang pagtuaw; kon maghalad og mga sinunog nga halad ug sakripisyo, dili ko kini dawaton. Hinunoa, puohon ko sila sa pinuti, sa gutom ug sa sakit.”

¹³ Miingon ko: “O Yahweh, akong Diyos, nasayod ka sa giingon kanila sa mga propeta: Dili ninyo hiagoman ang pinuti o gutom kay hatagan tamo sa tinuod nga kalinaw ining dapita.”

¹⁴ Apan namulong si Yahweh: “Nagpa-siugda ang maong mga propeta og mga bakak sa akong Ngalan. Wala ko sila sugoa, ni gipadala ni gikasulti. Mga maot nga talan-awon, mga talamayon nga panagna, ug mga lit-ag sa kaugalingong hunahuna. Kana ang ilang pamahayag.”

¹⁵ Midugang si Yahweh: “Ang maong mga propeta nga wala maggikan nako, apan misulti sa akong ngalan sa pag-ingon nga ang gutom ug kapintas dili modangat ining yutaa mao hinunon ang mangamatay sa kapintas ug sa gutom.

¹⁶ Ug ang maminaw nila, isalibay sa kada-lanan sa Jerusalem ang patay nilang lawas.

Walay makalubong nila o sa ilang asawa ug anak kon mamatay sila sa gutom ug kapintas. Dumtan nila ang kaugalingong kadaotan.

¹⁷ Ingna sila: Pahilaka sa walay hunong ang akong mga mata adlaw ug gabii. Gisamarag dako ang putling anak nga dalaga sa akong katawhan, bug-at nga samad.

¹⁸ Kon mosulod ko sa nasod, akong makita ang gipamatay sa pinuti. Kon mosulod ko sa dakbayan, akong makita ang kalaglagan gumikan sa gutom. Wala masabti sa mga propeta ug pari ang pang-hitabo sa kayutaan.”

¹⁹ Imo bang taliikdan hangtod sa hangtod ang Juda? Nasilag ka ba sa Sion? Nganong imo ming gisamaran ug gibiyaang way paglaom nga mamaayo pa?

Nagpaabot mi sa kaluwasan, apan walay kaayohan nga mitungha. Nagpaabot mi sa kaluwasan, apan kapungot ang midangat kanamo.

²⁰ Yahweh, nasayod mi sa among kabuang lakip na sa among katigulangan. Ang kahigayonan sa among pagpakasala giangkong sab namo.

²¹ Tungod ug alang sa imong Ngalan ayaw mig pasagdi. Ayawg tamaya ang trono sa imong himaya. Hinumdomi mi. Ayawg putla ang imong kasabotan tali namo! Makamando ba sila sa panganod aron magpa-dalag ulan?

²² Makahatag bag ulan sa kanasoran ang mga diosdios? O makapadag-om ba sila sa mga panganod?

Kanimo ra gyod, Yahweh nga among Diyos, kami naglaom. Kay ikaw ra man ang nagbuhat sa tanan.

15 ¹ Mitubag si Yahweh kanako: “Bisag nia si Moises ug si Samuel aron mangaliyupo alang ining nasora, wala nay kaluoy ang akong dughan. Papahawaa sila sa akong atubangan! Palayasa! ² Kon moingon sila: ‘Asa mi paingon?’ Ingna: kini ang gipamulong ni Yahweh: Ang tanan dunay dangatan; ang kastigohonon, kastingohon; ang gutomonon, gutomon; ang himoonong ulipon, maulipon.

³ Padad-an ko silag upat ka matang sa manlalaglag: ang pinuti nga mopatay, ang mga iro nga mokuniskunis, ang mga langgam nga managit ug ang luog nga mananap sa yuta nga molamoy ug modugmok. ⁴ Himoon ko kini nga makalisang sa tanang gingharian sa kalibotan tungod sa gibuhat ni Manases sa Jerusalem, anak ni Ezekias, nga hari sa Juda.

Mga kakuyaw sa gubat

⁵ Kinsay maluoy nimo, Jerusalem? Kinsay magbangotan alang nimo? Kinsay

moling pagpangumosta nimo? ⁶ Ikaw ang mitalikod nako – pulong ni Yahweh – gibiyaaan ko nimo. Gibakyaw ko ang akong kamot aron ka dugmokon. Gipul-an na kog kaluoy! ⁷ Sa tenedor ako silang gihashasan, sa mga dakabayn sa yuta. Gipasagdan ko ang akong katawhan nga way anak. Gipukan ko sila, apan wala gihapon magbag-o sa ilang binuhatan.

⁸ Mas daghan pa sa mga balas sa dagat ang ilang byuda. Ang mga inahan akong gipadad-an og manlalaglag nga manglaglag sa udtong tutok. Sa kalit gitugkan silag kalisang ug kahadlok.

⁹ Nalibog ang inahan nga may pito ka anak nga lalaki ug nawad-ag kadasig. Mao pa gani pagsidlak sa adlaw sa iyang kinabuhi, mosalop lang pod dayon. Akong ipapatay sa pinuti atubangan sa ilang kaaway ang nahibilin – namulong si Yahweh.

¹² Makabali ka ba sa puthaw nga gikan sa amihanan, o sa tumbaga ba hinuon? ¹³ Akong itugyan ang imong bahandi sa tulisan; dili tungod sa iyang kabilihon kondili, tungod sa tanan mong kasal-anan sa tibuk kayutaan. ¹⁴ Ipaulipon tikaw sa imong mga kaaway sa nasod nga wala moy nailhan. Kay nagdilaab ang akong kapungot nga mosunog ninyo.

Yahweh, hinumdomi ko!

- ¹⁰ Alaot ko, Inahan, nganong imo kong gipakatawo? Tawo ang hinungdan sa pagkabangi sa tibuk yuta! Wala ko makautang nila, ni sila nako, apan nasilag nako ang tanan.

¹¹ Yahweh, sultih ko kon wala tikaw ayoha pag-alagad! Wala ba ko mangalyupo nimo alang sa akong kaaway Sa panahon nga naulawan sila ug naalaot?

¹⁵ Nasayod ka sa tanan, o Yahweh! Hinumdomi ug panalipdi ko.

• **15.10** Katingad-an ni nga teksto, diin gipadayag ang kaugalingong krisis ni Jeremias. Dili sayon ang pagkahimong propeta. Ang Pulong sa Ginoo dili daling dawaton. Ang tawo nga aktibong nakigbisog sa kamatuoran gilibotan sa mga tawo nga nangandoy og daotan alang niya ug naningkamot nga mohapla siya. Talagsa ra siyang masabtan bisan sa kaugalingong panimalay. Labaw kalisod ang kahimantang sa propeta sa Ginoo. Ang Diyos nakig-ambit niya sa kaugalingong pamaagi sa pagtanaw ug pagbati sa mga butang. Ang propeta dili makaambit sa mga daklit nga kalipay ug walay kahulugan nga kulokabildo nga nakapuno sa daghang kinabuhi.

Pagdawat ko sa ... (b. 16) Ang pulong sa Ginoo nagdala sa lakbit sa kamatuoran ug sa presensya sa Ginoo. Tugbang ining kalipaya ang pagpuyo nga mag-inusara. Karong panahona, ang propeta makabati sa presensya sa Ginoo nga nagtabang niya, apan isip tawo, dunay moturok nga pagduhaduha. “Unsa kaha kon ugma magpalayo nako ang Ginoo? Ug dili na maklaro?”

Ang Ginoo dili makatugot sa kahuyang sa iyang propeta: *Pagkuha og bulawan taliwala sa kalapokan*, sa ato pa, himoa nga ang maayo ug tarong diha nimo mogawas, ug pahiloma ang mga kahadlok ug reklamo nga gikan sa imong huayang nga kinaiya.

- Ipanimalos ko sa mga nagdaugdaog nako.
 Hinumdomi nga nahiangom ko
 sa dakong kaulaw tungod nimo.
- ¹⁶ Pagdawat ko sa imong mga pulong,
 gitulon ko ang tanan; kalipay ko sila.
 Natugob ka sa kalipay, O labing gamhanan,
 kay gihatagan ko nimo sa imong ngalan.
- ¹⁷ Wala ko magsadya ni motipon sa mayubiton;
 nag-inusara ko dihang gigunitan ko nimo;
 ug imo kong gipuno sa imong kapungot.
- ¹⁸ Nganong wala mohubas ang akong kaguol?
 Nganong dili maayo ang akong mga samad?
 Nganong imo kong gitikasan,
 ug nganong sa kalit lang ang akong tubod nahubsan?
- ¹⁹ Unya, nakigsulti nako si Yahweh:
 “Kon mobalik ka, sagoon tikaw
 ug imo kong alagaran pag-usab.
 Pagkuha ug bulawan taliwala sa kalapokan,
 ug mahisama ka sa akong baba.
 Kuhaa sila nganha nimo,
 ayawg tapon ngadto nila.
- ²⁰ Himoon tikaw nga kota
 ug panalipod nga tumbaga nga nag-atubang nila;
 kon makigsangka sila batok nimo.
 Dili ka nila mabuntog.
- ²¹ Ubanan tikaw aron pagluwas ug pagpanalipod nimo.
 Panalipdan tikaw sa mga daotan
 ug luwason sa kamot sa nagdaugdaog nimo.

Ayaw pangitag asawa

16 • ¹Namulong si Yahweh kanako:
²“Ayaw pangasawa ug ayaw
 panganak ining dapita.

³Kini ang gipamulong ni Yahweh
 bahin sa mga anak nga matawo dinhi,
 ug sa amahan ug inahan nga nagpahimugso nila:

⁴Nangamatay ang tanan sa maka-

lilisang nga sakit; walay magbakho, ni
 molubong nila. Mahimong sama sa tai
 sa kayutaan ang patayng lawas.
 Mangamatay sila sa pinuti ug sa
 gutom. Mahimo silang kalan-on sa
 mga langgam ug ihalas nga mananap.”

⁵Namulong si Yahweh: “Ayawg adto
 sa balay aron moapil sa kumbira sa
 patay. Ayawg hilak ni duyog sa ilang

• **16.1** *Ayaw pangasawa...* (b. 2) Ang mga propeta nakaaamgo nga ang Ginoo mao ang matuod nga asawa. Ang mainiton ug matinuclanon nga gugma sa Diyos alang sa katawhan sumbanan sa gugma sa kaminyoon. Sanglit ang mga propeta mao ang tiggamaba ug representanti sa Ginoo, ang ilang mabuhat mao lang ang pagkatimaan. Busa, dili sila makapangita sa malipayong kaminyoon samtang ang Israel, ang pangasaw-onon sa Ginoo, mitalikod pa sa Ginoo.

Sa wala pa si Jeremias, dunay laing propeta, si Oseas, nga nasayod kaayo sa kasakit sa

gibudhian nga bana sa iyang pamuyo, ug kanunay siyang mapasayloon sa mabudhiong asawa (Os 3:1). Si Ezekiel nakakita sa kalit nga kamatayon sa asawa (Ez 24:15). Si Jeremias dili mahimong makaangkon og asawa, o mga anak. Dili angay alang niya nga magminyo sa panahon nga giguba ang unang kasabotan. Sa ulahi, bisan si Juan Bautista, ang apostol Juan, ug bisan si Pablo wala magminyo, mahimo ning timaan. Busa, gipasabot ta nga nagpuyo lang sila alang sa umaabot nga kaminyoon tali ni Cristo ug sa Simbahan – diin ang maong kaminyoon usa lang ka hulagway.

kasubo. Dili ko ihatag ining nasora ang akong kalinaw, ni ang akong kalumo, ni ang akong kaluoy.⁶ Ining yutaa ang tanan mangamatay: ang mga bantogan ug ang mga timawa. (Ug walay magbangotan ni molubong nila. Walay magdisdis sa kaugalingong panit ug magkiyas sa buhok agig pasidungog sa minatay.⁷ Walay pagpikaspikas sa tinapay aron paghupay sa nagbangotan o sa namatyan sa inahan o amahan.

⁸ Ayawg sulod sa balay nga dunay kasaulogan aron lang pagpakig-uban nila sa pagkaon ug sa pag-inom.⁹ Kini ang gipamulong ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, Diyos sa Israel: Ining dapita ug sa inyong atubangan, pahunongon ko ang tanang kasadya ug hudyaka, lakip ang awit sa bag-ong kinasal.

¹⁰ Inigsulti mo ining tanan sa katawhan, mangutana sila: “Nganong gipahamtang man ni Yahweh kanamo ang makalisang nga kaalaot? Unsa man ang sala o daotan nga among nabuhat batok ni Yahweh nga among Diyos?”

¹¹ Ingna sila: “Kay gitalikdan man ko sa inyong katigulangan ug misunod sila sa laing dios nga ilang silbihan ug simbahon. Gibale wala lang ko nila ug nagmagahi sila pagsunod sa akong sugo.¹² Mas masupakon pa mo kay sa inyong katigulangan. Nag-iyaiya lang ang matag usa ninyo sa kaugalingong agianan. Nagdumili mo pagsunod nako. Hinunoo, gisunod ninyo ang daotan ug ang katig-a sa kasingkasing.

¹³ Busa, palayason tamo ining yutaa ug paadtoon sa langyawng yuta nga wala mahibalo bisan sa inyong katigulangan. Didto silbihan ninyo sa adlawg gabii ang ubang dios kay inyo kong gipasagdan ug gikalimtan.

¹⁴ “Apan moabot ang panahon – namulong si Yahweh – nga dili na moingon ang mga tawo: ‘Buhi si Yahweh. Siya ang nagpagawas sa mga Israelita sa Ehipto’¹⁵ kondili, moingon sila: ‘Buhi si Yahweh. Siya ang nagpagawas sa mga Israelita sa kayutaan sa Amihanang ug sa tanang kanasoran diin giabog sila.’ Oo, pabalikdon sila

sa yuta nga akong gihatag sa ilang katigulangan.”

¹⁶ Akong ipadala karon ang mga mangingisda nga mosikop nila. Unya, mopadala kog daghang mangangayam nga mogukod nila sa tibuk kabukiran, pangpang ug langob, sa kabatohan.¹⁷ Namulong si Yahweh: “Nakit-an ko ang ilang kinaiya ug wala malilong sa akong mata ang ilang sala.

¹⁸ Magbayad sila og dobli sa ilang kadaotan ug kasal-anan, sa pagpanamastamas sa akong kayutaan. Gihugawhugawan sa mga patayng lawas sa ilang mga diosdios ug sa ilang kangil-ad.

Makahimo ba diay ang tawo og mga dios?

¹⁹ Si Yahweh, akong kusog ug akong panalipod, akong dalangpanan sa adlaw sa kalisod. Gikan sa kinatuman sa kalibotan modangop nimo ang katawhan ug moingon: “Pulos bakak ang gihuptan sa among katigulangan; mga diosdios nga walay bili ug walay gahom.”²⁰ Makahimo ba diay ang tawo og mga dios?²¹ Busa, karon akong ipakita ug ipahibalo kanila ang kamot ug ang akong gahom.

Mahibaloan nila nga Yahweh ang akong ngalan.

Ang pagsimba sa diosdios ug ang silot

17¹ Gikulit sa puthaw ug brilyanti ang kasal-anan sa Juda. Napatik ni sa kasingkasing, sama sa mga sungay sa halaran.

² Hinumdoman unta ni sa ilang anak. Dili unta nila kalimtan ang mga halaran ug ang balaanong haligi duol sa lunhawng mga kahoy,³ sa habog nga bungtod ug sa kapatagan! Akong ipasakmit ang inyong katigayonan tungod sa inyong kasal-anan diha sa mga halaran sa bungtod, sa kayutaan nga gihatag ko kaninyo.⁴ Ipaupon tamo sa inyong mga kaaway sa langyaw nga dapit. Gihaling ninyo ang kalayo sa akong kapungot ug magdilaab ni sa kahanngtoran.

Mga pulong sa kaalam

⁵ Kini ang gipamulong ni Yahweh: Alaot ang lalaking naglaom sa katawhan, ug misalig sa iyang kinabuhi sa tawo nga may kamatayon. Hinunoo, nagpalayo ni Yahweh ang iyang kasingkasing!

⁶ Sama siya sa sampinit sa nag-ugang yuta, sa napagba ug biniyaang

• 10. Mosunod mao ang bahin sa pagkigpulong nga gihimo ni Jeremias sa nagkailang okasyon.

– mamatngonan nga sa 17:5-11, dunay

susama nga unod nga makita sa pipila ka salmo, ilabina sa Salmo 1.

– ang pag-ampo: 17:14-18.

mga dapit; sa yutang parat diin walay nagpuyo ug walay kalipay.

⁷ Malipayon ang nagtoo ni Yahweh ug kaniya milaom.

⁸ Sama siya sa kahoyng gitanom duol sa nag-agas nga tubig, kansang gamot nagsubay sa sapa.

Dili siya mabalaka pag-abot sa ting-init; lunhaw kanunay ang iyang dahon. Dili problema ang tuig sa hulaw kay mamunga gihapon siya.

⁹ Malimbongon kaayo ang kasing-kasing! Kinsay makatugkad sa ka-iladman sa tawo?

¹⁰ Ako, si Yahweh, ang mousisa sa kasingkasing ug motuki sa salabotan. Gantihan ko ang matag usa sumala sa iyang binuhatan ug sa bunga sa iyang mga buhat.

¹¹ Ang tawo nga nanikas aron makatigom og bahandi pinaagi sa tikas sama sa langgam nga naglumlom sa itlog nga dili iyaha. Sa kinauyokan sa iyang kinabuhi, mawala ang bahandi. Sa kaulahian makit-an nga siya usa diay buangbuang.

¹² Sukad pa sa sinugdan mahimayaon ug dalayegon ang atong santwaryo!

¹³ O Yahweh, paglaom sa Israel, pakaulahi ang tanan nga nagbudhi nimo. Palayasa sa imong kayutaan ang mitalikod nimo kay ilang giayran si Yahweh, ang tuboran sa buhing tubig.

Luwasa ko

¹⁴ Ayoha ko, Yahweh, ug mamaayo ako; luwasa ko ug ako maluwas, ikaw lang ang akong paglaom!¹⁵ Giingnan ko nila: “Hain na man ang bahad ni Yahweh? Ipahamtang na ni kanamo!”¹⁶ Wala ko mangayo nga magpatala kag kadaot, wala ko mangandoy sa adlaw sa kaalaot; nasayod ka sa akong gipaabot.¹⁷ Ayaw ko padad-ig kahadlok; ikaw ang akong dalangpan sa kapildihan.

¹⁸ Maulawan unta ang magdagmal nako, inay ako! Mahadlok unta sila, apan dili ako! Ipadangat kanila ang adlaw sa kaalaot! Dugmoka sila sa makadaghan!

Pagtamod sa Adlaw sa Pahulay

¹⁹ Kini ang gipamulong kanako ni Yahweh: “Lakat ug tindog sa gitawag nga pultahan sa katawhan, ang agianan sa mga hari sa Juda sa pagsulod ug sa paggawas.²⁰ Ingna ang hari ug ang tanang taga Juda: Paminawa ninyo, mga hari sa Juda ug taga Juda –

²¹ Kon gusto mo nga mabuhi, matngoni nga dili mo makapas-an og bisag unsa sa adlaw sa pahulay, ni magpasulod ini sa pultahan sa Jerusalem.²² Ayaw mo pagdalag bisag unsa sa inyong balay. Ayawg trabaho sa adlaw sa pahulay. Balaana ni sama sa gisugo nako sa inyong katigulangan.

²³ Apan wala sila mo patoo. Wala nila panumbalinga ang akong gipamulong. Gahi silag ulo. Wala sila mamati ug wala dawata ang akong pahimatngon.

²⁴ Apan kon inyo kong pamation – si Yahweh ang namulong – balaanon ninyo ang adlaw sa pahulay. Dili mo motrabaho ni magpas-an og bisag unsa sa mga pultahan sa Jerusalem.²⁵ Makit-an ninyo ang mga hari sa kaliwat ni David nga mosulod sa maong pultahan. Magsakay sila sa mga karwahe ug kabayo. Sila ug ang mga prinsipal uban sa taga Juda ug Jerusalem. Ang maong syudad molungtad sa kahangtoran.

²⁶ Maggikan sa mga syudad sa Juda ang mga tawo, ug sa kasilinganan sa Jerusalem gikan sa kayutaan sa Benjamin sa kapatagan ug sa kabukiran, ug gikan sa Negeb. Magdala silag mga halad-sinunog, insenso ug mga halad sa pasalamat sa balay ni Yahweh.

• **17.19** *Kon gusto mo ...* (b. 21) Si Jeremias kasagaran nagsaway sa mga relihiyosong tulumanon nga wala duyogi sa tarong nga pagpuyo; apan wala ni magpasabot nga gipaabos niya ang pagtahod sa Diyos sa makita nga pagpadayag.

Ang Balaod sa Pahulay ang kahulogan sa Hebreo nga pulong “Sabbath”), ang pamaagi sa

tawo paghatag og lugar sa Diyos sa iyang kinabuhi. Ang dili pagtrabaho anang adlaw mao ang pagpadayag nga ang tawo nalipay nga dili siya ulipon sa trabaho, ug mohatag siya og panahon sa Ginoo, kanus-ulian siya og 100 ka pilo (tan-awa ang Gen 2:3; Ex 20:8; Lev 25:20).

²⁷ Apan kon dili mo mamati ug dili balaanon ang adlaw sa pahulay; kon magtrabaho mo ug magdala og bisan unsa sa pultahan sa Jerusalem, sunogon ko kining pultahan. Masunog ang syudad ug walay makapalong ini.”

Sa balay sa mangungulon

18 ¹ Kini ang pulong ni Yahweh kang Jeremias: ² “Lakat sa balay sa tighimog kolon, didto madu-ngog mo ang akong pulong.”

³ Busa, miadto ko sa balay sa tighimog kolon ug nakit-an ko siya nga nagtrabaho sa turnoan. ⁴ Apan nadaot ang gibuhat niyang kulon. Naghimo siyag lain sumala sa iyang gusto nga porma.

⁵ Unya, namulong si Yahweh k-nako:

⁶ “Katawhan sa Israel, dili ba nako mabuhat kaninyo ang gibuhat ining tighimog kolon? Sama sa yuta nga naa sa kamot sa tighimog kolon, mao sab mo sa akong kamot.

⁷ Dunay panahon nga nagpasidaan ko sa nasod o sa gingharian nga puohon ko sila. ⁸ Apan nagbag-o sila ug gibiyaaan nila ang ilang kadaotan. Hinuon, nagbag-o sab ko ug wala ko ipa-dayon ang silot nga akong gitakda.

⁹ Sa ubang higayon, naghisgot ko nga ang nasod o ang gingharian tukoron ug palamboon. ¹⁰ Apan naghimo silag daotan sa akong gisaad nga kayoyohan.”

¹¹ Mipadayon si Yahweh: “Sultihi ang katawhan sa Juda ug ang nagpuyo sa Jerusalem: Kini ang gipamulong kaninyo ni Yahweh: ‘Pamati mo, nangandam kog kapaitan alang ninyo ug

usa ka laraw batok ninyo! Hinulsoli ang daotang batasan; bag-oha ang kina-buhi ug binuhatan. ¹² Apan mitubag sila: “Walay kapuslanan! Among ipadayon ang kaugalingon namong mga laraw. Sundon sa matag usa ang tig-a niyang kasingkasing.”

Gikalimtan ko sa akong katawhan

¹³ Busa, namulong si Yahweh:

Pangutan-a ang katawhan:

nakabalita na ba sila og ingon ini?

Makahadlok ang gibuhat sa Biheng Israel.

¹⁴ Mawala ba diay ang nyebe sa Lebanon gikan sa taas nga bukid?

Mahubas ba diay ang dalisay nga tubig sa suba?

¹⁵ Apan nalimtan lang ko sa akong katawhan, naghilad silag insenso sa mga diosdios nga way bili.

Busa, nasukamod sila sa agianan, inay maglakaw sa hustong dalan. Naglakaw sila sa liku-likong dalan nga walay kapanigurohan.

¹⁶ Mabiniyaan ang ilang kayutaan, mahimong kataw-anan sa kahangtoran. Mahibulong ug magpanglingo sa ilang ulo ang tanan nga molabay.

¹⁷ Sama sa timog ikatag ko sila atubangan sa ilang mga kaaway.

Talikdan ko sila, dili lang sa akong nawong, sa adlaw sa ilang kapaitan!

Ayag pasayloa ang ilang mga sala

¹⁸ Miingon sila: “Dali mo, magsabutsabot ta batok ni Jeremias. Ang pagtulon-an sa balaod dili mabungkag tungod lang sa pagkahanaw sa usa ka pari, o sa kakulang sa usa ka maalamon nga motambag nato o sa usa ka propeta nga mosangyaw sa pulong. Dali, isumbong siya ug ato siyang bun-ogon, inay paminawon ang iyang isulti.”

¹⁹ Pamatia ko, O Yahweh!

Paminawa ang gisulti sa nagpasangil nako

²⁰ Baslan bag daotan ang maayo?

• **18.1** Sa pipila ka bahin sa Biblia, ang pagtandi sa tighimog kolon nagpakita nga ang Ginoo hingpit nga agalon ug nagmando sa kinabuhi sa tanan subay sa iyang kabubut-on sa kinabuhi sa mga tawo ug sa mga nasod (tan-awa ang Is 29:16 ug Rom 9:30). Dinhi, mao gihapon nga pagtandi ang gigamit aron paghatag og pagtulun-an nga motakdo sa nahana: nga ang tawo gawasnon.

Apan nagbag-o sila ... (b. 8). Sa bisag unsang

panahon, ang tawo mahimong mausab, ug ang Ginoo molihok sa tukma. Walay nasulat daan nga plano sa Ginoo nga angay natong sundon, o gitukmod ta paghimo og tarong o daotan sa atong kapalaran. Ang Ginoo kanunay nga nagmugna nato, ug nakab-ot niya ang plano alang sa kalibotan, samtang sa samang higayon, gawasnon ta nga molihok. Ang Biblia nagsuporta ining duha ka pahayag, nga walay makaiskopo sa Ginoo, ug nga gawasnon ta.

Nganong nagkalot silag lungag para nako?

Hinumdomi nga giampo ko sila aron dili ka mapungot nila.

²¹ Pasagding magutman ang ilang anak: patya sila sa espada!

Himoa nga dili manganak ug mabalo ang mga babaye!

Pahamtangi og sakit ang mga tigulang nga lalaki;

ug ang mga batan-on, patya sa pang-gubatan!

²² Madungog unta ang tyabaw sa ilang kabalayan

tungod sa kalit mong pagpadala sa ilang mga kaaway.

Kay nagkalot silag lungag nga lit-ag alang nako;

ug naghimog mga laang sa akong tiil.

²³ O Yahweh, nasayod ka sa laraw pagpatay nako!

Ayay silag pasayloa sa ilang mga krimen.

Dugmoka sila sa adlaw sa imong kapungot.

Ang buak nga banga

19 ¹ Sugo ni Yahweh kang Jeremias: “Lakat, palit og banga. Pakuyoga ang pipila sa hamtong sa lungsod ug pipila sa gulanggulang nga kaparian. ² Agi sa walog sa Ben-Henon sa may pultahan paingon sa tigbuhat og kulon ug didto isangyaw ang akong gisulti kanimo.

³ Kini ang imong isulti: “Paminawa ang pulong ni Yahweh, mga hari sa Juda ug taga Jerusalem. Si Yahweh nga Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel ang namulong. Duol na ang panahon nga ipahamtang ko ang kalaot ining lugara. Ang makadungog ini malisang. ⁴ Dinhi ko nila isalikway. Naghalad silag insenso sa mga way hinungdan nga dios nga wala sila makaila, ni ang ilang katigulangan, ni ang mga hari sa Juda. Gipanamastamasan nila kining dapita ug gipuno sa dugo sa mga walay sala. ⁵ Nagtukod silag mga halaran sa bungtod alang ni Baal. Didto nila sunoga ang ilang anak, butang nga wala ko isugo ni gilitok ni gihunahunaan.

⁶ Busa, moabot ang adlaw – gipamulong ni Yahweh – kining dapita dili na tawgon nga Tofet o walog sa Ben-Hennom kondili, walog sa kamatayon.

⁷ Gub-on ko dinhi ang mga laraw sa Juda ug Jerusalem. Ipatatay ko sila sa ilang kaaway nga naglaraw paglaglag nila. Mahimong pagkaon sa mga langgam ug kahayopan ang patayng lawas. ⁸ Tunglohon

ko kining syudara ug himoon nga talamayon alang sa tanan. Malisang ang tanan nga molabay dinhi. Mangagho sila inigkakita sa daghang samad. ⁹ Akong ipakaon nila ang lawas sa ilang anak. Magkinan-anay sila sa panahon sa kalisod, sa kaalaot nga gidala sa ilang kaaway sa tinguha pagpatay nila.

¹⁰ Buk-a unya ang banga atubangan sa miuban nimo. ¹¹ Ingna sila: Kini ang gipamulong ni Yahweh nga Labing Gamhanan:

“Ingon ko ini pagdugmok ang maong katawhan ug ang maong dapit. Sama sa banga nga gibuak, dili na ni maayo. Ilubong nila ang mga patay sa Tofet kay wala nay laing dapit nga kalubngan. ¹² Kini ang akong buhaton sa Jerusalem hangtod nga mahisama ni sa Tofet. ¹³ Daoton ang mga panimalay sa Jerusalem ug ang mga panimalay sa mga hari sa Juda, ang tanang panimalay diin gisunog ang insenso sa mga atop alang sa mga sundalo sa kalangitan ug gibubo ang mga halad ilimnon alang sa mga langyaw nga dios.”

Konprontasyon sa templo

• ¹⁴ Unya, mibalik si Jeremias gikan sa Tofet. Didto gisugo siya ni Yahweh pagsangyaw ug pagbarog sa kayda sa balay ni Yahweh ug pagpakigsulti sa tanang tawo. ¹⁵ Paminawa ninyo ang pulong ni Yahweh, ang Diyos sa Israel. Duol na ang panahon nga akong ipadala ining syudara ug sa mga kasikbit nga lungsod ang kaalaot nga akong giingon. Kay gahi ang ilang mga ulo ug nagdumili sila pagpaminaw nako.”

20 ¹ Naminaw ang pari nga si Pasur, anak ni Imer, ang tinugyanan sa balay ni Yahweh, ni Jeremias nga nanagna sama niya. ² Gipakulata niya si Jeremias ug gipagapos og kadena ibabaw sa pultahan ni Benjamin, sa balay ni Yahweh.

³ Pagkaugma, dihang gibuhian sila ni Pasur, miingon si Jeremias: “Dili na Pasur ang itawag ni Yahweh kanimo kondili, ‘Ang kabangis sa Tanang

• **19.14** Si Jeremias nag-inusara sa iyang pagpanagana. Maklaro nga wala siyay sumosunod, niirelihiyosong grupo nga motabang niya. Ang ubang tawo gipul-an pagpaminaw sa iyang hulga. Ang mga pangulo ug mga pari

nangasuko sa mga panghimaraot ining tawhana sa ilang katilingban diin nagpuyo sila nga walay problema. Ang matuod nga pulong sa propeta makadisturbo gyod sa tanlag sa mga tawo nga wala modawat sa iyang gipanudlo.

Dapit! ⁴ Matud pa ni Yahweh: “Kasilagan mo ang kaugalingon lakip ang imong mga higala. Sa imong atubangan patyon sila sa pinuti sa ilang mga kaaway. Ihatag ko ang tibuok Juda sa kamot sa hari sa Babilonia aron dad-on sila sa Babilonia o patyon ba hinuon sa espada.

⁵ Ihatag ko ang tanang bahandi ining syudara, ang tanang tinigom, tanang

mahinungdanong butang, tanang bahandi sa mga hari sa Juda. Ilogon ang tanan sa mga kaaway ug dad-on sa Babilonia.

⁶ Ug ikaw, Pasur, ug ang tibuok mong kabanayan, bihagon mo sa Babilonia. Didto ka mamatay ug ilubong tipon sa tanan mong kahigalaan nga imong giilad sa mga panagna mong bakak.

Gilingla ko nimo

⁷ Gilingla ko nimo, Yahweh, ug nagpadani sab ko.
Imo kong gipugos ug milampos ka.

Sa tibuok nga adlaw nahimo kong kataw-anan;
gibugalbugalan sa tanan.

⁸ Wala na koy laing ikabutyag
kon dili ang kagubot ug ang panikas.
Tungod sa pulong ni Yahweh
gipakaulawan ug giyubit ko.

⁹ Busa, mihukom ko nga makalimot niya
ug dili na mamulong sa iyang ngalan.

Apan ang pulong ni Yahweh sama sa kalayo
sa kasingkasing ko, nanuhotsuhot sa akong kabukogan.
Naninguha ko pagkupert ini, apan dili ko makahimo.

¹⁰ Daghang huhungihong nga akong nadungog batok nako:

“Kalisangan bisag asa!
Isalikway siya! O, isalikway siya!
Gibantayan ko sa akong mga higala,
nga masayop ko, nagpaabot lang sila;
basig malingla siya,
ato siyang makuha anang higayona
aron makapanimalos na ta.”

¹¹ Apan giubanan ni Yahweh, ang isog nga manggugubat.

Masukamod ang naggukod nako: dili sila modaog.
Mapakyas sila, maangkon nila ang tumang kaulaw;

• **20.7** Kining “pagkompisal” nagpahinudom sa gipadayag sa kapitulo 15. Ang nagdala sa kamatuoran gisalikway ug gibiyabiay kay namulong siya sa kaugalingong misyon nga wala dawata sa mga tawo. Dili nato kalimtan nga si Jeremias nagpuyo sa ikaunom ka siglo sa wala pa si Jesus, ug layo pa kaayo sa panghunahuna bahin sa kinabuhing dayon busa masabtan pag-ayo ang iyang tawag sa diyosnong hustisya.

Imo kong gipugos ... (b. 7) duna ba tay laing masabtan kon ugaling gugma man ang Diyos?

Apan ang pulong ... (b. 9) Katingalahan ang dili mapugngan nga gahom sa Pulong sa Diyos.

Mas lisod ning pugngan kay sa pag-atubang sa pagsupak sa mga tawo. Si Pablo nagpahayag sa susamang paagi, nga dili siya makalikay sa katungdanan sa pagsangyaw sa Ebanghelyo (1 Cor 9:16). Kining maong teksto nagpugos nato pag-usab ug pagpalawom sa yanong ideya bahin sa kagawasan. Ang kagawasanon kamatinudanon sa lisod nga misyon.

Busa, mihukom ko ... (b. 9) Bisag asa, si Jeremias haduol na sa pagpasipala sa Diyos. Apan, sa kataposan, miampo siya sa Diyos nga masaligon.

Ang tunglo nga makita sa bersikulo 14-18 mahisgotan sab sa ikatulong kapitulo sa Job.

dili malimtan ang ilang katinamay hangtod sa hangtod!

¹² O Yahweh nga Labing Gamhanan, sulaya ang tarong;

Susiha ang ilang kasingkasing ug salabotan,
pakitaa ko sa imong animalos batok nila;

kanimo akong isalig ang akong kawsa.

¹³ Awiti si Yahweh! Dayega siya!

Ang kabos sa daotan giluwes niya!

¹⁴ Panghimaraota ang adlaw nga ako gipakatawo,

sa pagpanganak nako sa akong inahan!
Ayawg panalangini kadtong adlaw!

¹⁵ Panghimaraota ang tawo
nga nakalipay sa akong amahan sa iyang
pagpahibalo:

May anak ka na! Usa ka batang lalaki!

¹⁶ Mahisama unta siya sa mga nasod
nga gilaglag ni Yahweh sa walay
kukaluoy.

Madungog unta niya ang singgit sa kabun-
tagon

ug ang danguyngoy sa panggubatan sa
kaudtohon!

¹⁷ Nganong wala na lang ko niya patya sa
sabakan sa akong inahan?

Sa ingon ang akong inahan mahimo nga
akong lubnganan.

Daladalaon ko niya hangtod sa kaha-
ngtoran.

¹⁸ Nganong migawas pa man ko sa
sabakan,

aron lang mabuhi sa kasamok ug kaguol
unya, matapos ang akong mga adlaw sa
kaulaw?

Ang tubag kang Sedekias

21 ¹ Miabot kang Jeremias ang mga
pulong ni Yahweh sa pagpadala ni
Hari Sedekias kang Pasur, anak ni Malakias,
ug sa pari nga si Sofonias, anak ni Moises
aron pagsulti kaniya: ² “Pangonsulta ni
Yahweh alang namo! Nakiggubat namo si
Nabucodonosor, ang hari sa Babilonia. Bas-
sin pa lang kon mohimo si Yahweh og pipila
ka milagro ug santaon niya ang mga
kaaway.

³ Mitubag si Jeremias: “Kini ang pulong ni
Yahweh, Diyos sa Israel, kang Sedekias:

⁴ Hapit ko na dad-ag balik ninyo ang inyong
hinagiban nga gigamit pagpakig-away sa
hari sa Babilonia ug sa mga Kaldeo nga
naglibot ninyo gawas sa paril. Tapokon ko
kini taliwala sa syudad.

⁵ Unya, ako mismo ang makig-away
batok ninyo. Bakyawon ko ang akong kamot
ug ang kusan kong bukton sa kasuko ug sa
kapungot.

⁶ Akong hampakon ang tanang nia ining
syudara, mga tawo ug mga hayop. Manga-
matay sila sa makalilisang nga kastigo.

⁷ Human ini – si Yahweh namulong –
itugyan ko si Sedekias, hari sa Juda, ang
iyang sulogoon ug ang nakalingkawas sa
hinagiban ug sa gutom. Itugyan ko sila sa
kamot ni Nabucodonosor, ang hari sa
Babilonia ug sa ilang kaaway nga nagtinguha
pagpatay nila. Pamatyon sila sa walay
kukaluoy ug puangod.”

⁸ Sultihini kining nasora: “Kini ang gipa-
mulong ni Yahweh: Akong gipakita ninyo
karon ang dalan sa kinabuhi ug ang dalan sa
kamatayon. ⁹ Mangamatay sa hinagiban o
sa gutom o sa kastigo ang magpabilin ining
syudara; mabuhi ang mohiya ug mohural sa
mga Kaldeo nga naglibot sa syudad. Sila
lang ang maluwes.

¹⁰ Akong laglagon kining syudara; dili ko
luwason – pulong ni Yahweh – mahulog ni sa
kamot sa hari sa Babilonia nga mosunog ini.

Pahinugod sa banay sa hari

¹¹ Isulti ni sa banay sa mga hari sa Juda:
¹² Mga kaliwat ni David, paminawa ang
pulong ni Yahweh:

Ipakanaog ang hukom kada buntag
ug luwasa ang dinaugdaog sa kamot sa
madaugdaogon
aron dili mosilaob sama sa kalayo ang
akong kapungot.

Wala na unyay bisag kinsa nga maka-
palong ini.

¹³ Kini ang pulong ni Yahweh: “Adtoon ko
kamong nagpuyo sa kabungtoran nga
nagdung-aw sa walog,

kamo nga nag-ingon: ‘Kinsay mosulong
namo ug mosulod ining kota?’

¹⁴ Silotan tamo sumala sa inyong
nabuhat.

Sunogon ko ang inyong lasang.

Ug lamyon sa kalayo ang naglibot ini.”

Batok sa hari nga daotan

22 ¹ Kini ang pulong ni Yahweh: “Lakat
sa balay sa hari sa Juda ug isulti
kining mensahe: ² Paminaw sa pulong ni
Yahweh, O hari sa Juda, nga naglingkod sa

trono ni David, ikaw ug ang imong katawhan ug ang tanang mosulod ining pultahana.

³ Miingon si Yahweh:

“Buhata ang hustisiya ug ang katarong.

Palingkawasa sa kamot sa madaug-daogon ang iyang gipanamastamasan.

Ayawg lupigi ang mga langyaw, ilo o byuda.

Ayaw silag pasipad-i ug ayawg pabanawa ang dugo sa mga inosenti.

⁴ Kon inyo ning buhaton, manulod ining pultahana ang mga hari nga kaliwat ni David. Moabot sila sakay sa ilang karwahe ug kabayo, kuyog sa ilang ginsakpan ug katawhan.

⁵ Apan kon dili ninyo paminawon ang akong pulong,

ipanumpa ko sa akong kaugalingon:

Malumpag kining dapita” – namulong si Yahweh.

⁶ Kay namulong si Yahweh sa harianong banay sa Juda:

“Alang nako sama ka ni Gilead, sa kinatumyan sa bukid sa Lebanon! Apan himoon tamong kamingawan, syudad nga inayran. ⁷ Nag-andam kog mga manlalaglag nga mosulong ninyo, may dala sila nga wasay, ang matag usa nila. Putlon nila ang bililhon ninyong sidro ug isugnod sa kalayo.

⁸ Daghang pagano ang moagi ining syudara ug mangutana: “Nganong ingon man ini ang gibuhat ni Yahweh sa dakong syudad?” ⁹ Ug motubag sila: “Kay wala man nila tumana ang ilang kasabotan uban ni Yahweh nga ilang Diyos. Misimba sila ug nag-alagad sa laing dios!”

¹⁰ Ayaw ninyog hilaki ang patay!

Ayaw pagbangotan tungod niya, hinunoo, hilaki ang sinalikway kay dili na siya mobalik ni makit-an ang nasod nga iyang natawhan!

¹¹ Kay namulong si Yahweh bahin ni Salum, anak ni Yosias. Siya ang mipuli sa iyang amahan, ang hari sa Juda nga karon wala na dinhi.

¹² Dili na siya mobalik. Mamatay siya sa dapit diin siya nabihag. Dili na niya makita kining dapita.

Batok ni Yoakim

¹³ Makaluluoy ang nagtukod sa balay gikan sa mga kinawat, ang naghimo sa mga andana gikan sa pang-lupig! Makaluluoy ang nagpahimulos sa isig niya ka tawo ug nagtrabaho alang niya nga walay suhol!

¹⁴ Nagtukod kag nindot nga palasyo nga may dagkong lawak sa taas! Gipabutangan pa nimo og dagkong bintana! Gibungbongan og sidro ug gipintalan og lutong pula! ¹⁵ Modakudako ba ang imong pagkahari tungod sa daghan mong sidro? Dili ba, makiangayon ug makataronganon man ang imong amahan? Sa iyang pagkaon ug pag-inom nahimo gihapon niya ang maayo ug nagma-lamposon siya sa tanan. ¹⁶ Gilabanan niya ang kawsa sa mga kabos ug nanginahanglan.

Nangutana si Yahweh: “Dili ba, ang pag-ila ug pagtahod nako mao man ang pagbuhat ini?”

¹⁷ Apan walay laing gipangandoy ang imong mata ug kasingkasing kondili nga makaganansiya ka ug magpabanaw sa dugo sa mga inosenti, makapanlupig ug makapanikas.”

• **22.1** Ang linya 21:1-10 nagpunting sa ikaduhang pagkapukan sa Jerusalem sa tuig 588, B.C. Ug gikan sa 21:11-28, dunay mga tubag batok sa harianong pamilya, sa wala pa ang unang pagkapukan, sa mga tuig 605-598 B.C. (Tan-awa ang mga 2 H 22:38-47).

Niadtong panahona, ang mga harianon, ug ang naa sa kagamhanan sa Jerusalem nagpuyo nga walay pagpakabana sa nagpadayon nga krisis sa gingharian. Apan, sa dili madugay, silang tanan patyon ug bihagon.

Mao sab ni ang nahitabo karon. Ang mga adunahan nga nasod ug mga tawo naglipaylipay ug nagpuyo nga walay pagpanumbaling sa ibabaw sa bulkan. Ang mga pulong ni Dom Helder Camara tukma ini:

“Anaa kanunay ang kapintas sa kinabuhi.

Apan nag-anam tingali nig kagrabi karong panahona. Bisag asa imo ning makita sa lainlaing porma: bangis, dayag, hilom. Dili makita, gihatagan og rason, gilig-on, walay nasayod, dili mailhan, ug dili responsabi.

Kon ang mga gamhanan sa mga kabos nga nasod walay kaisog pagbiya sa ilang mga prebilihio ug paghatag og hustisiya sa milyon ka tawo nga nagpuyo sa dili tawhanon nga kahimtang; kon ang kagamhanan mohimo lang og kausaban kutob sa papel; unsaon nato pagsumpo sa mga batan-on nga natintal pagsagop sa bangis nga pamaagi sa pag-usab sa katilingban?

Kanus-a pa mahuman ang labawng kahadlok sa mga bomba atomika kay sa kahadlok sa bomba sa kakabos nga natukod sa kasingkasing sa mga kabos nga nasod?”

¹⁸ Busa, ang pulong ni Yahweh kang Yoakim anak ni Yosias nga hari sa Juda: Walay magbangotan alang kaniya: 'Kaalaot, o igsoon kong lalaki! Kaalaot, o igsoon babaye! Walay magbangotan sa pag-ingon: Kaalaot, akong ginoo! Kaalaot, imong kamahalan!' ¹⁹ Ilubong siya sama sa asno. Guyoron ug ilabay gawas sa pultahan sa Jerusalem.

²⁰ Tungas sa Lebanon ug singgit; dangyungoy sa kabungtoran sa Basan o sa Abarim, kay nabuntog na ang tanan mong hinigugma.

²¹ Ako ka nang gikasulti adtong adlaw nga bulahan,

apan matud nimo: 'Dili ko maminaw.'

Ingon na ini ang imong kinaiya

Sukad sa imong pagkabata.

Dili ka maminaw sa akong pulong.

²² Patibulaag ko sa hangin ang tanan mong hayop,

ug ang tanan mong hinigugma mabihag; mas maulawan ka pa kay kanila.

²³ Ikaw nga nagtawag sa imong balay nga 'Lebanon',

ug nagbuhat og pinuy-anan nga sidro.

Ingon kadako ang imong pag-agulo pag-abot sa kasakit,

sa pag-antos sa babayeng manganak!

²⁴ Ipanumpa ko – pulong ni Yahweh – kon si Yekonias, anak ni Yoakim, hari sa Juda, singsing pa nga timaan sa tuo kong kamot, langkaton ko siya! ²⁵ Itugyan tikaw sa nagtinguha sa imong kinabuhì, sa imong gikahadlok, kang Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, ug sa mga Kaldeo. ²⁶ Ilabog ko tikaw ug ang imong inahan sa langyawng yuta, diin mamatay mo. ²⁷ Kay dili na mo mahibalik sa yuta nga inyong gikamingawan!

²⁸ Kini ba si Yekonias, kulon nga buak nga walay kapuslanan, ug wala magustohi ni

bisag kinsa? Nganong gilabog man siya, siya ug ang iyang kaliwat, sa yuta nga wala nila mahibaloi?

²⁹ Yuta! Yuta! Paminawa ang pulong ni Yahweh. ³⁰ Kini ang iyang mga pulong: "Imantala nga kining lalakihi dili makabaton og anak. Kapakyasan ni sa iyang kinabuhì!" Walay iyang kaliwat nga molampos! Walay molampos! Walay molingkod sa trono ni David ug magmando sa Juda.

Ang maayong magbalantay

23 *¹ "Alaot ang mga magbalantay nga nagpahisalaag ug nagpakatagkatag sa mga karnero sa akong toril!" Si Yahweh ang namulong.

² Kini ang mensahe ni Yahweh, Diyos sa Israel, sa magbalantay sa akong katawhan: "Gipatibulaag ninyo ang akong karnero ug gisalikway, inay alagaran. Busa, silotan tamo sa daotang buhat.

³ Tapokon ko ang nahibiling karnero sa kayutaan diin ako silang giabog ug dad-on ko sila pagbalik sa mga sibsi-banan. Magmabungahon sila ug mo-sanay. ⁴ Hatagan ko silag mga magbalantay nga moatiman ug moamuma nila. Dili na sila mangahadlok ug mangalisang. Wala nay mahisalaag.

⁵ Kini ang gipamulong ni Yahweh: "Moabot ang adlaw nga akong ipakatawo sa kaliwat ni David ang tarong nga anak, hari nga magmando sa tibuok niyang kaalam. Iyang ipatunhay sa kayutaan ang katarong ug hustisya.

• **23.1** *Alaot ang mga ...* (b. 1) Kining bagong ataki batok sa mga daotang pangulo mao ang pasiana sa mga pulong sa paglaom.

Tapokon ko ang ... (b. 3) Ang pagkabungkag sa lawason nga Israel pagpangandam sa pag-abot sa espirituhanon nga Israel. Ang mga tawo naamad sa pag-tan-aw sa ilang mga pangulo nga nag-abuso sa gahom ug nagpadato pag-ayo sa kaugalingon. Apan ang Ginoo nag-andam alang sa iyang katawhan sa magbalantay nga mag-atiman sa mga kamero.

Ug tawgon ... (b. 6) Mao kini ang pamaagi sa pagpakita niya nga lahi sa hari sa maong panahon, si Zedekias (nga nagkahulogan ang Ginoo akong hustisya).

Hatagan ko ... (b. 4) Gawas sa makiangayon nga hari, si Jeremias nakakita og lain pang magbalantay. Gawas sa maayong magbalantay nga si Cristo, dunay luna alang sa mga tawo nga molahutay sa pagpangulo sa pag-atiman sa iyang kaigsoonan.

Dili na sila ... (b. 4) Ang Ginoo nagsaad sa malungtaron nga kalinaw. Ang bag-ong katawhan sa Diyos dili lang sumpay sa daan nga gingharian sa Israel kondili, labaw pa ini; ug ang bag-ong hari labaw pa sa kalibotanong mga hari (tan-awa giunsa ni Jesus paghisgot kining mga puntoha sa Jn 10).

Ang katawhan naglaom sa panaghiusa diha sa kalinaw, ug ang misyon sa Simbahan karon mao ang pagtanyag sa pagsaksi ngadto sa nagkalinlaing katawhan nga nahiusa diha ni Cristo. Ang matuod nga kahimtang makab-ot lang sa langitnong Jerusalem (Reb 21:22)

Si Jeremias nagpadayag sa susamang paglaom bisag asa, ilabina sa 33:15-18. Sa 30:21, naghigot siya sa maayong magbalantay nga kinahanglan nga nagpuyo nga suod kaayo sa Ginoo. Sa Ez 34, makita ang mao gihapon nga hulagway sa maayong magbalantay nga nag-andam sa isulti ni Jesus sa Jn 10, Lc 15:4, ug Mt 9:36.

⁶ Ug ang Juda ug Israel makatagamtam sa kalinaw ug kahamugaway sa kinabuhi. Ug tagwong siyag: *Yahweh-among-Hustisya!*

⁷ Busa, moabot ang panahon – kini ang pulong ni Yahweh – nga ang katawhan dili na moingnon: “Dayegon si Yahweh nga nagpagawas sa mga anak ni Israel sa Ehipto,” ⁸ kondili: “Dayegon si Yahweh nga nagdala sa mga kaliwat sa Israel sa kayutaan sa amihanan ug sa tanang kayutaan diin sila gihi-nginlan, aron magkinabuhi pag-usab sa kaugalingong kayutaan!”

Mga propetang bakakon

- ⁹ Ug mahitungod sa mga propeta:

Nadugmok ang akong kasingkasing, nangurog ang akong kabukogan.

Sama ko sa hubog nga nahaylo sa bino tungod ni Yahweh ug sa balaan niyang pulong.

¹⁰ Puno sa mananapaw ang kayutaan. Busa, akong gitunglo. Magbangotan ni, ug mangalaya ang mga sagbot sa laguna. Misubay sila sa hiwing dalan ug nagbuhat og inhustisya. ¹¹ Bisan gani ang mga pari ug mga propeta mga tikasan. Nasaksihan ko ang ilang kadaotan sulod sa akong Balay – kini ang pulong ni Yahweh.

¹² Busa, nadanlog ug nangitngit ang ilang agianan. Mapandol ug masukamod sila sa panahon nga ipandangat ko kanila ang kaalaot ug ang ilang silot akong ipahamtang.

¹³ Nakit-an ko ang kabuagan sa mga propeta sa Samaria nga nagsangyaw sa ngalan ni Baal ug nagpatibulaag sa katawhan kong Israel. ¹⁴ Apan ang mga propeta sa Jerusalem, makalilisang ang akong nakita bahin nila. Nanapaw sila ug nabuhi sa bakak! Gidasig nila ang makasasala aron walay mobiya sa kadaotan. Sama sila sa Sodoma sa akong panan-aw. Sama sab sa Gomorra ang kasagaran sa katawhan.

¹⁵ Busa, namulong si Yahweh, ang Labing Gamhanan, batok sa mga propeta: pakan-on ko sila og pait nga kalan-on. Paimnon sa tubig nga makahilo kay mikaylap ang kadaotan sa tibuok kayutaan gumikan sa mga propeta sa Jerusalem.

¹⁶ Kini ang pahimangno ni Yahweh: “Ayawg paminawa ang gisulti sa mga propeta. Sayop nga paglaom ang ilang ihatag kaninyo. Mga lانسis lang, mga bunga

sa ilang handurawan ang ilang gipanulti, ug dili ang mga pulong gikan sa baba ni Yahweh.

¹⁷ Nangahas sila pagsulti sa nagbaleg wala nako: ‘Namulong si Yahweh, ang kalinaw maanaa ninyo’; walay katalagman nga moabot ninyo!”

¹⁸ Kinsa ba ang nasakop sa pundok ni Yahweh? Kinsa ba ang nakakita ug nakadungog sa iyang pulong? Kinsa ba ang nagpatalinghog sa iyang pulong ug nagsangyaw ini sa uban?

¹⁹ Midasmag ang unos sa kapungot ni Yahweh ug ang alimpulos mihuros sa ulo sa masupilon! ²⁰ Dili motuang ang kapungot ni Yahweh hangtod nga matuman ug matinuod ang iyang mga laraw. Iya ning masabtan sa hingpit sa umaabot nga panahon.

²¹ Wala ko ipadala ang maong mga propeta, apan nagdalagan sila sa pagbiya. Wala koy gisulti, apan namulong sila. ²² Diha ba sila sa akong pundok? Ang akong pulong unta ang isangyaw nila sa akong katawhan aron ipahilayo sila sa mga buhat nga hiwi ug daotan.

²³ Diyos ba lang ko kon maduol – si Yahweh ang namulong – ug dili na Diyos kon malayo? ²⁴ Duna bay makatago sa mga sikretong dapit nga dili ko makit-an? – pulong ni Yahweh – Dili ba, ako man ang tua sa langit ug nia sab sa yuta?

²⁵ Akong gipaminaw ang gisulti sa mga propeta nga nagsangyaw og bakak sa akong ngalan. Matud nila: Nagdamgo ko! Nagdamgo ko!

²⁶ Hangtod kanus-a dunay mga propeta sa mga bakak nga nagsangyaw sa kaugalingong panglingla? ²⁷ Buot nila nga malimot ang katawhan sa akong ngalan pinaagi sa mga damgo nga ilang gisugilon sa usag-usa ingon nga an ilang ginikanan nalimot sa akong ugalan sa pagsunod nila ni Baal. ²⁸ Ang manalagna nga nagdamgo nanagna og damgo, samtang ang nakadawat sa akong pulong, nagsangyaw sa pulong sa kamatuoran. Ikatandi ba ang dagami sa trigo? Si Yahweh ang nagsulti.

²⁹ Dili ba, ang akong pulong sama man sa kalayo, sama sa martilyo nga modugmok sa bato?

³⁰ Busa, supak ko sa mga manalagna nga nangawat sa usag-usa sa mga pulong nga akoo. ³¹ Kontra ko ang mga manalagna nga nagpalihok sa ilang dila aron lang pagpanagna. ³² Kontra ko ang nagpasukad sa ilang panagna sa mga damgong bakak ug nagpatibulaag sa akong katawhan sa panglingla ug

• 9. Tan-awa sab ang Dt 13:6 ug 18:22, ug Jer 28 bahin sa hisgotanan sa *mga mini nga propeta*.

Kadtong wala kaayo makasabot sa ilang

pagtoo malamot dayon sa mga panan-awon ug mga damgo, sa walay paghunahuna nga ang mga damgo usahay malimbongon.

pagkaaron-ingnon. Wala ko sila ipadala o sugoa pagdala sa akong sugo. Busa, wala silay kapuslanan sa akong katawhan – pulong ni Yahweh.

³³ Kon kining mga tawhana, o usa ka manalagna, o usa ka pari, magbugalbugal pagpangutana nimo: “Unsa ang palas-anon ni Yahweh? Tubaga: “Ikaw ang palas-anon ug nagpahilayo ko nimo.” Kini ang pulong ni Yahweh. ³⁴ Ang mga propeta, mga pari, o yanong katawhan moingon: “Palas-anon ni Yahweh, silotan sila lakip ang ginsakpan sa ilang balay.”

³⁵ Kini ang imong isulti, ang matag usa sa iyang higala o igsoon: “Unsa man ang tubag ni Yahweh?” “Unsay iyang gisulti?” ³⁶ Apan kinahanglan nga dili litokon ang pulong “Palas-anon” ni Yahweh, kay bug-at alang sa mosulti ini. ³⁷ Kon buot kang mahibalo, ³⁸ kini ang gisulti ni Yahweh:

³⁹ Kay imo mang gigamit ang maong pulong bisag wala ko magsugo paggamit ini, palayason tikaw ug ipahilayo sa akong atubangan, ikaw ug ang syudad nga gihatag ko kanimo ug sa imong katigulangan. ⁴⁰ Pakalulawan tikaw sa hangtod. Ang daotang dungog maimo sa kahangtoran.

Duha ka bukag nga igos

24 • ¹ Gipakita ni Yahweh kanako ang duha ka bukag nga igos nga gibotang atubangan sa Templo. Nahitabo ni human nabihag ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia, si Yekonias, anak ni Yoakim, hari sa Juda, uban sa kadagkoan, sa mga panday ug sa mga platero nga gidala sa Babilonia.

² Sa usa ka bukag gisulod ang piniling igos, unang bunga sa panuig; sa laing bukag ang mga daot nga igos nga dili gani makaon. ³ Namulong si Yahweh kanako: “Unsay imong makita, Jeremias?” Mitubag ko: “Igos. Ang mga maayong igos lami kaayo. Ang mga daot, dunot ug dili na makaon!”

⁴ Unya, miabot kanako ang pulong ni Yahweh. ⁵ Kini ang gipamulong ni Yahweh, Diyos sa Israel: “Ingon sa mga maayong igos nga akong nakita ang taga Juda nga gibihag sa mga Kaldeo. ⁶ Gitan-aw ko kanunay ang

ilang kabulahanan. Dad-on ko sila pagbalik ining yutaa. Tukoron ko sila, dili lumpagon. Itisok ko sila, dili na ibton. ⁷ Hatagan ko silag kasingkasing nga moila nako, si Yahweh. Maako silang katawhan. Ako ang ilang Ginoo kay sa tiubok nilang kasingkasing mibalik sila kanako.

⁸ Apan sama sa mga daot nga igos, dunot kaayo sila ug dili na makaon – namulong si Yahweh – mao sab ang akong buhaton ni Sedekias, hari sa Juda, sa iyang kadagkoan ug sa uban pa sa Jerusalem, ang nagpabilin sa kayutaan ug ang namuyo sa Ehipto.

⁹ Himoon ko silang kalisangan sa tanang gingharian sa kalibotan; masalawayon sila, talamayo ug tinunglo sa tanang kanasoran diin gihinginan ko sila.

¹⁰ Padad-an ko sila sa pinuti, sa gutom ug sa katalagman hangtod nga mahanaw sa kayutaan nga gihatag ko kanila ug sa ilang katigulangan.

Setenta ka tuig sa pagkabihag

25 • ¹ Kini ang pulong nga miabot kang Jeremias mahitungod sa tiubok katawhan sa Juda sa ikaupat ka tuig nga paghari sa Juda ni Yoakim, anak ni Yosias, sa unang tuig ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia. ² Gisulti ni ni Jeremias sa tiubok Juda ug sa tanang katawhan sa Jerusalem.

³ Sukad sa ika-13 ka tuig ni Yosias, anak ni Amon ug hari sa Juda, hangtod ining adlaw, 23 ka tuig na nga miabot kanako ang pulong ni Yahweh. Sa walay hunong ako ning isangyaw kaninyo, ⁴ apan wala mo maminaw. Gibalikbalik ni Yahweh pagsugo ang iyang mga alagad, ang mga propeta, apan wala ninyo sila paminawa ug panumbalinga.

⁵ Matud nila: Talikdi ang daotang pamatasan ug buhat aron makapuyo mo sa kayutaan nga gihatag kaninyo ni Yahweh ug sa inyong katigulangan hangtod sa kahangtoran. ⁶ Ayaw mog sunod sa laing mga dios aron mosilbi ug mosimba nila. Ayaw ko ninyog pakasuk-a sa mga butang nga gibuhat sa inyong kamot, ug dili tamo dagmalan. ⁷ Apan nagdumili mo sa pagpa-

• **24.1** Ang unang pagpukan sa Jerusalem nahitabo sa tuig 598, uban sa pagdakop ni hari Yoakim, ang unang bihag. Sa mosunod nga mga 10 ka tuig, ang bag-ong hari nga si Sedekias, uban sa mga tawo nga nagpabilin, naglihok nga daw walay nahitabo. Bisag napildi sila ug nahimong kabos, ang katawhan sa Jerusalem naghunahuna nga arang-arang pa gyod ang ilang pagkabutang, ug igo lang sila sa pagsubo sa kapalaran adtong nabihag. Gisalikway ni Jeremias kining maong hunahuna. Ang Ginoo interesado adtong gibihag kay silay sinugdan sa umaabot nga mabag-o nga katawhan. Samtang sa laing bahin, labaw pa unya kagrabi ang mahitabo adtong nahibilin sa Jerusalem.

• **25.1** *Kining maong kapitulo nagtipon sa: 25:1-13.* Usa ka pasiuna nga posibling nahimo sa wala pa ang panagna ni Jeremias batok sa katawhan sa Juda, ug karon naglangkob sa kapitulo 1-24 sa iyang libro. Makita ining maong mga linya ang panagna kabahin sa 70 ka tuig nga mao ang gidugayon sa pagkabihag sa mga Judio ditto sa Babilonia. Nakahuloganon ni nga numero dihay 2 ka hugna sa pagkabihag, sa tuig 598 BC ug sa 587 BC, ug daghan ang namiya human sa 538 BC.

25:14-38 Pasiuna nga posibling nahimo sa wala pa ang panagna batok sa mga langyawng nasod nga natapok sa kapitulo 46-51.

minaw – namulong si Yahweh – ug inyo kong gipalagot sa ginamang mga diosdios nga magdala sa inyong kalaglagaan.

⁸ Hinunoo, namulong kaninyo si Yahweh, ang Labing Gamhanan: Kay dili man mo maminaw sa akong mga pulong, ⁹ ipatawag ko ang tanang banay sa Amihanan – si Yahweh ang namulong – Ang akong tinugyanan, si Nabucoodonosor, modala nila aron makiggubat batok ining yutaa, sa tanan niyang lumolupyo ug sa naglibot nga mga nasod. Akong hudton paglaglag ang maong katawhan. Himoon ko silang sinalikway, talamayon, ug magpabilin silang alaot sa kahangtoran. ¹⁰ Kuhaon ko kanila ang mga singsit sa kalipay ug kasadya, ang awit sa bag-ong kinasal, ang tingog sa galingan ug ang kahayag sa lampara.

¹¹ Ang tanang kayutaan malaglag ug mabiniyaan. Sulod sa 70 ka tuig ang maong katawhan moalagad sa hari sa Babilonia.

¹² (Apan human sa 70 ka tuig silotan ko ang hari sa Babilonia ug ang iyang katawhan tungod sa ilang sala – si Yahweh ang namulong – ug himoon ko kining makaluluoy sa kahangtoran!)

¹³ Ipadangat ko ining yutaa ang tanan nga ako nang gipamulong, tanan nga nasulat sa basahon. ¹⁴ Ulipon sila sa gamhanang mga nasod ug hari! Gantihan ko sila sumala sa ilang binuhatan ug sa buhat sa ilang kamot.

Ang kalis sa kapungot sa Diyos

¹⁵ Kini ang gipamulong kanako ni Yahweh, Diyos sa Israel: “Kuhaa kining kopa sa bino ug paimna ang tanang katawhan nga akong gitugyan kanimo. ¹⁶ Moinom sila ug masarasay ug malisang sa pinuti nga akong ipadala taliwala nila.”

¹⁷ Busa, gikuha ko ang kopa gikan sa kamot ni Yahweh. Akong gipainom ang tanang kanasoran alang kang kinsa iya kong gipadala: ¹⁸ ang Jerusalem ug ang tanang lungsod sa Juda, ang ilang mga hari ug kadagkoan, aron magpabilin silang guba, biniyaan, tinamay ug tinunglo, ingon sa ilang gidangatan karon. ¹⁹ Ihatag ko kini kang Paraon, hari sa Ehipto, sa iyang tinugyanan, mga opisyal ug sa tibook katawhan, sa tanan sa kasadpan; ²⁰ sa tanang hari sa Us, sa tanang hari sa mga Pilisteo; sa Ascalon, Gaza, Ekron ²¹ sa Edom, Moab ug Amon; ²² sa tanang hari sa Tiro ug Sidon, sa mga hari sa baybayon sa pikas tampi sa dagat; ²³ sa Dedan, Tema, Buz, ²⁴ sa tanang hari sa Arabia, sa mga hari sa kasadpan ug sa mga hari nga nagpuyo sa disyerto; ²⁵ sa mga hari sa Zimri, Elim ug Media; ²⁶ sa tanang hari sa

Amihanan, duol ug layo, sunodsunoron sila; sa tanang hari nga nia sa kalibotan! Human nila, moinom sab ang hari sa Babilonia!

²⁷ Ingna sila: “Kini ang mensahe ni Yahweh, ang Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel: ‘Inom, kahabog, suka, kaluog ug ayaw nag bangon atubangan sa pinuti nga gipadala ko batok ninyo.’”

²⁸ Apan kon magdumili sila pagkuha sa kopa sa imong kamot ug pag-inom, ingna sila: ‘Si Yahweh ang Gamhanan, namulong: Kinahanglan pod nga kamo moinom. ²⁹ Kon nakita ninyo, ang una kong gisilotan mao ang syudad diin nagpuyo ang akong ngalan, nagtoo ba mo nga inyo ning malikayan?’

Dili! Kamong tanan akong silotan kay patyon ko sa pinuti ang tanang lumolupyo sa kalibotan – namulong si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan!

³⁰ Ipahibalo kanila kining tanan ug moingon ka: “Si Yahweh naggahub sa taas. Gikan sa balaang pinuy-anan naghulga siya sa tanang lumolupyo sa kalibotan. Ang kusog niya nga gahub molanog hangtod sa kinalay-ang tumoy sa kalibotan. ³¹ Hukman ni Yahweh ang tanang kanasoran ug silotan niya ang tanang katawhan. Pasagdan niya ang mamatay sa pinuti ang makasasala – pulong ni Yahweh.”

³² Si Yahweh, Diyos nga Labing Gamhanan, namulong: “Tan-awa, mokaylap gikan sa usa ka nasod ngadto sa lain ang katalagman. Ang bagyo motungha gikan sa kinatumyan sa kalibotan.” ³³ Anang adlaw, isabwag ni Yahweh ang mga alaot sa usa ka bahin sa kalibotan ngadto sa lain. Walay magbangotan alang nila, walay mohipon ni molubog nila – mahimo silang tai sa yuta!

³⁴ Tyabaw mo, mga magbalantay, ug dangyungoy! Ligid sa abog kamong mga pangulo sa mga toril. Ang adlaw pagpatay ug pagpatibulaag miabot kaninyo ug mangalup-og mo sama sa pinatambok nga karnero.

³⁵ Walay kadangpan ang mga magbalantay, walay kaipsotan ang mga pangulo sa mga toril.

³⁶ Ang magbalantay manghilak ug ang mga pangulo sa mga toril magbakho. ³⁷ Kay gipasagdan ni Yahweh nga mapagawpaw ang sibsibanan, ug mamingaw tungod sa kapungot ni Yahweh.

³⁸ Sama sa batan-on liyon, mibiya siya sa iyang tagoanan. Tungod sa kapungot ang yuta gigun-ob ug nahimong kamingawan.

Gidakop si Jeremias ug gihukman

26 *1 Sa unang bahin sa paghari ni Yoakim anak ni Yosias, hari sa

• **26.1** Sa 7:1-15, naa ang pakigpulong batok sa mga tawo nga misalig sa Templo. Dinhi, ang magsusulat ni Jeremias nga si Baruc – nga atong hisgotan sa unahan – misumada sa

pakigpulong ug nagtug-an kanato sa epekto ini:
– Ang katawhan nanalipod ni Jeremias batok sa mga pari ug sa mga propeta.
– Si Jeremias lig-on nga nagpabilin sa

Juda, ang pulong ni Yahweh miabot kang Jeremias: ² Si Yahweh miingon: “Tindog sa hawanan sa balay ni Yahweh ug isulti sa tanang gikan sa kalungsoran sa Juda, nga mianha aron pagsimba sa balay ni Yahweh – ang tanan gyod nga akong gisugo ninyo nga inyong isulti. Ayawg kalimti bisag usa na lang ka butang!” ³ Tingalig maminaw sila nimo. Tingali ang matag usa mobiya sa daotang batasan. Unya, malukmay ko. Dili ko ipahamtang kanila ang kadaot nga nia sa akong hunahuna tungod sa daotang binuhatan.”

⁴ Ingna sila: Kini ang gisulti ni Yahweh:

“Wala mo motahod nako ug wala magkinabuhi sumala sa akong Balaod nga gilagda ko kaninyo. ⁵ Wala mo maninaw sa mga sulugoon nga kanunayng gipadala ko kaninyo, ang mga propeta. Kon magmagahi ang inyong ulo ug magdumili sa papaminaw nila, ⁶ akong buhaton sa akong balay ang gibuhat ko sa balaang dapit sa Silo. Akong ipakita sa kanasoran nga ang Jerusalem syudad nga tinunglo.”

⁷ Ang mga pari, ang mga propeta ug ang tanang katawhan nakadungog sa gipamulong ni Jeremias sulod sa Balay ni Yahweh. ⁸ Pagkahuman ni Jeremias og sulti sa tanan nga gisugo ni Yahweh, gidakop siya sa mga pari ug propeta nga nag-ingon: “Mamatay ka!” ⁹ Gi-unsang nimo pagsulti sa ngalan ni Yahweh nga nag-ingon man ka nga himoon ining balaya ang gihimo sa

Silo, ug nga kining syudara gun-obon.” Gialirongan si Jeremias sa katawhan sulod sa Balay ni Yahweh.

¹⁰ Pagkadungog ini sa mga pangulo sa Juda miadto sila sa Balay ni Yahweh gikan sa palasyo sa hari ug nagpawwesto sa agianan sa Bag-ong Ganghaan. ¹¹ Unya, ang mga pari ug propeta miingon sa mga pangulo sa katawhan: “Kamatayon ang angay ining tawhana kay nanagna siya batok sa syudad sumala sa inyong nadungog sa kaugalingong dalunggan.”

¹² Si Jeremias mitubag: “Gipadala ko ni Yahweh aron pagsangyaw sa inyong nadungog batok ining balaya ug syudara. ¹³ Karon, usba ninyo ang inyong batasan ug binuhatan ug tahod mo ni Yahweh, inyong Diyos, aron malukmay siya ug dili mo pahamtangan sa kadaot nga iyang nahanuhanaan.

¹⁴ Ug ako, nia ko karon sa inyong kamot. Buhata kanako ang gitooan ninyo nga angay ug tarong. ¹⁵ Apan hibalo nga wala koy sala ug kon inyo kong hunosan sa kinabuhi maghimo mog salaod sa inyong kaugalingon, sa siyudad ug sa katawhan. Sa pagkatinuod, si Yahweh ang nagpadala nako aron pagsulti sa tanan kong gipamulong nga inyong nadungog.”

¹⁶ Unya, ang mga pangulo, nga gipaluyhan sa katawhan, mingon sa mga pari ug propeta: “Dili siya angayng silotan sa kamatayon. Nag-sulti siya kanato sa Ngalan ni Yahweh.”

¹⁷ Pipila sa mga magulang sa nasod

baroganan: dili siya makahatag og ebidensiya, o milagro aron pagmatuod sa iyang gisulti. Naluwas siya pinaagi sa pagbag-o sa mga tawo; nailhan nila ang tingog sa kamatuoran.

– Nahinumdoman nila ang mga pulong ni propeta Mikeas sa 3:12 sa miagi nga siglo.

– Sa kataposan sa kapitulo, naay paghigot sa pamilya ni Safan, ang magsusulat sa hari nga miyong sa relihiyosong reporma ni Hari Yosias (tan-awa ang 2 H 22:8). Si Safan ug ang iyang katawhan nanalipod ni Jeremias sa makadaghan.

Ang panaglantogi ni Jeremias ug sa mga pari dili aksidenteng. Kasagaran, kadtong nagkupot sa

pulong sa Ginoo misupak sa mga propeta sa ilang panahon. Si Juan Bautista wala panumbalinga sa mga pari, ug si Jesus ilang gipanghimaraot. Ang hinungdan mao nga, kasagaran, ang mga relihiyosong ministro naghunahuna lang sa pagmatinud-anon sa tradisyon ug sa mga panggawas nga buhat sa relihiyon, samtang ang mga propeta nagdasig paglihok sa unahan ug sa matinud-anon nga pag-alagad sa Ginoo.

Sa laing bahin, lisod kaayo alang sa mga relihiyoso nga “magtutudlo” ang pagdawat nga ang Ginoo makahimo paggamit sa uban aron pagtudlo o pagbadlong nila.

namulong sa nagkatigom nga katawhan: ¹⁸ “Si Mikeas sa Moreset nanagna atubangan sa kadaghanan sa panahon ni Ezekias, ang hari sa Juda: ‘Ang Sion mahisama sa uma; ang Jerusalem sa tapok sa dinugmok nga bato, ug ang bungtod sa Templo nahisama sa bagang kalibonan!

¹⁹ Gipatay ba siya ni Ezekias, ang hari sa Juda o ni bisag kinsa sa katawhan sa Juda? Hinunua, nahadlok sila kang Yahweh ug nangamuyo sa iyang pasay-lo. Milampas sila paghimo niyang lumo. Si Yahweh wala mopahamtang kanila sa kadaot nga iyang nang gitakda. Ug karon ato bang buhaton ang maong salaod?”

²⁰ May laing tawo, si Urias anak ni Semaya nga taga Kiriat-yearim, nga nanagna sab sa ngalan ni Yahweh. Nanagna siya batok ining syudara ug nasora sa mga pulong nga susama sa mga pulong ni Jeremias. ²¹ Pagkadungog ni Hari Yoakim sa iyang mga pulong uban sa mga ministro ug mga pangulo, nakahukom ang pari pagpatay niya. Si Urias nahibalo sa ilang lakang. Milayas siya sa Ehipto sa kahadlok. ²² Apan si Hari Yoakim nagpadala kang Elnatan, anak ni Akbor, uban sa pipila ka tawo ngadto sa Ehipto. ²³ Ilang gikuha si Urias ug gidala kang Yoakim nga mipapatay niya. Unya gipalabay ang iyang lawas sa lubnganan sa mga tawong timawa. ²⁴ Ug kabahin ni Jeremias, gihigala siya ni Ahikam, anak ni Safan, ni. Wala siya itugyan sa mga tawo nga buot mopatay niya.

Ang yugo ni Nabucodonosor

27 ¹ Sa unang bahin sa paghari ni Sedekias nga anak ni Yosias, miingon si Yahweh kang Jeremias: ² “Paghimog pisi ug yugo ug isul-ob sa imong liog. ³ Unya, pakigsulti sa mga hari sa Edom, Moab, Amon, Tiro ug Sidon pinaagi sa ilang mga embahador nga miadto sa Jerusalem pagpakigkita ni Sedekias, ang hari sa Juda. ⁴ Ihatag kanila kining mga lagda alang sa ilang mga agalon: Si Yahweh, Diyos nga Labing Gamhanan, nagmando ninyo sa paghatag ining mensahe sa inyong agalon.

⁵ Ako ang naghimo sa kalibotan, sa katawhan ug sa mga hayop niini sa dako kong gahom ug tinuy-od ang akong mga bukton. Ako ning ihatag ni bisag kinsa nga akong kahimut-an. ⁶ Gitugyan ko na ang tanang kayutaan sa kamot sa akong sulogoon nga si Nabucodonosor, hari sa

Babilonia. Himoon ko pa ang mga mananap sa kayutaan nga iyang ulipon. ⁷ Ang tanang nasod moalagad niya, sa iyang anak ug apo hangtod nga moabot ang panahon nga ang iyang nasod ug siya mabuntog sa mga gamhanang nasod ug banggiitang hari.

⁸ Ug ang nasod o gingharian nga magdumili pag-alagad ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia, silotan ko sa espada, gutom ug sakit – pulong ni Yahweh – hangtod nga malaglag ko sila sa hingpit.

⁹ Sa inyong bahin, ayaw patalinghosi ang inyong mga propeta, ang mga mananag-an, ang mga maghuhubad sa mga damgo, ang tigpamitoon o mga mag-uusik nga moingon: Kinahanglang dili ninyo itugyan ang kaugalingon sa Hari sa Babilonia. ¹⁰ Kay sila mga manalagnang bakakon, ang hinungdan sa pag-abog ninyo sa inyong nasod. Ako mismo ang moabog ninyo ug mangamatay mo.

¹¹ Apan ang nasod nga nagpas-an sa yugo sa hari sa Babilonia ug nag-alagad niya, kanang nasora akong ibilin sa kaugalingong niyang yuta – pulong ni Yahweh – aron ugmaron ug puy-an.

¹² Unya, gihatag ko ang samang mensahe kang Sedekias, hari sa Juda: “Pas-ana ang yugo sa hari sa Babilonia, alagari siya ug ang iyang katawhan ug mabuhi ka. ¹³ Nganong mamatay ka man ug ang imong katawhan sa espada, gutom ug sakit, ingon sa gihulga ni Yahweh sa bisag unsang nasod nga dili moalagad sa Hari sa Babilonia? ¹⁴ Ayaw pamati sa mga propeta nga moingon: ‘Dili kinahanglan nga moalagad ka sa Hari sa Babilonia.’ Kay sila nanagnag bakak. ¹⁵ Wala ko sila ipadala kanimo, nag-ingon si Yahweh. Nagsangyaw sila sa dili tinuod sa akong ngalan. Ayaw itugot nga wagtangon tikaw ug mamatay ka, ikaw ug ang mga manalagna nga nagsulti kanimo ini.”

¹⁶ Unya, giingnan ko ang mga pari ug katawhan. “Si Yahweh nagsulti: Ayaw pamati sa manalagna nga nag-ingon: ‘Sa dili madugay ang tanang butang sa Balay ni Yahweh dad-on og balik gikan sa Babilonia. Nanagna silag bakak. ¹⁷ Ayaw paminaw nila. Hinuon alagari ang Hari sa Babilonia ug pabiling buhi. Ngano bang gun-obon kining syudara.

¹⁸ Kon propeta pa sila o kon naa pa sa ilang kasingkasing ang pulong ni Yahweh nag-ampo unta sila kang Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, aron ang mga butang nga nahibilin sa Balay ni Yahweh, sa harianong palasyo ug sa Jerusalem, dili madala sa Babilonia.

¹⁹ Kay si Yahweh naghigot sa mga haligi, sa dagat, sa mairrog-irog nga mga sanga ug uban pang butang nga nahibilin sa syudad nga ²⁰ wala madala ni Nabucodonosor dihang gipalayas niya si Yekonias, anak ni

Yoakim, hari sa Juda, sa Jerusalem ngadto sa Babilonia uban sa mga bantogan sa taga Juda ug Jerusalem. ²¹ Oo, kini ang gisulti ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, mahitungod sa mga butang nga nahibilin sa Balay ni Yahweh ug sa hariangong palasyo sa Jerusalem: ²² Dad-on ni sa Babilonia ug didto ibilin hangtod sa adlaw nga moabot ko alang ini. Dad-on nako nig balik ug iuli ining dapita.”

Si Jeremias ug Ananias

28 ¹ Sa unang bahin sa paghari ni Sedekias, hari sa Juda, sa ikalimang bulan sa ikaupat nga tuig, si Propeta Ananias nakigsulti nako. Si Ananias anak ni Asur nga taga Gibeon, nanagna sa balay ni Yahweh atubangan sa mga pari ug katawhan:

² Kini ang gisulti ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, ug ang Diyos sa Israel: buk-on ko ang yugo sa hari sa Babilonia.

³ Sulod sa duha ka tuig akong ibalik ang tanang butang gikan sa Balay ni Yahweh nga gidala sa Babilonia. ⁴ Ibalik sab nako si Yekonias, anak ni Yoakim, hari sa Juda, ug ang tanang binihag gikan sa Juda nga gipalayas sa Babilonia. Akong buk-on ang yugo sa hari sa Babilonia – pulong ni Yahweh.”

⁵ Unya, si Jeremias mitubag kang Ananias atubangan sa mga pari ug sa mga tawo: ⁶ “Amen! Buhaton unta ni Yahweh ug matuman unta ang imong gipamulong. Dad-on unta niyag balik ining lugara gikan sa Babilonia ang tanang butang sa Balay ni Yahweh ug

ang tanang nabihag. ⁷ Apan karon paminaw sa akong isulti sa inyong dalunggan ug sa tanang katawhan.

⁸ Ang mga propeta kaniadto kanunayng nanagna mahitungod sa gabat, sa kalisdanan ug katalagman, sa daghang nasod ug sa mga bantogang gingharian. ⁹ Busa, ang propeta nga nanagnag kalinaw dili ilhong tinuod nga gipadala ni Yahweh hangtod nga ang iyang panagna matuman.”

¹⁰ Gikuha ni Ananias ang yugo sa liog ni Jeremias ug gibugto. ¹¹ Unya, nanagna siya atubangan sa tanang katawhan. “Si Yahweh nag-ingon: Sa samang paagi sulod sa duha ka tuig putlon ko ang yugo ni Nabucodonosor sa liog sa tanang kanasoran.”

Unya, si propeta Jeremias mipadayon sa iyang panaw.

¹² Human sa mubo nga panahon, ang pulong ni Yahweh miabot kang Jeremias: ¹³ “Lakaw ug ingna si Ananias: Kini ang gisulti ni Yahweh: Imong naputol ang yugo nga hinimo sa kahoy, apan makaangkon ka og yugong puthaw puli ini.

¹⁴ Kay kini ang gisulti ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel: Butangan kog yugo nga puthaw ang liog sa tanang kanasoran aron mag-alagad ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia. Moalagad sila niya. Ihatag ko pa gani kaniya ang pagmando sa mga ihalas nga mananap.

• **28.1** Sumala sa makita sa 22:1, ang 10 ka tuig nga nag-ulang sa duha ka pagsulong sa Jerusalem, gikan sa 598 hangtod sa 588, mao ang panahon sa daghang binuang ug sayop nga panglantaw. May mga tawo nga nagtan-aw kanunay sa pagkahugno sa gingharian ni Nabucodonosor, ang hari sa Babilonia, ug sa pagbalik sa mga binihag. Si Jeremias isog nga mibarog batok sa maong sayop nga paglaom ug nagtag-an og pagtugyan kang Nabucodonosor busa, ang mga pangulo sa mga Judio nag-ila niya nga kaaway sa nasod.

Gihagit ni Jeremias ang mga mini nga propeta. Kon dili magkauyon ang mga propeta mismo, unsaon sa mga tawo pag-ila sa tinuod nga propeta? Tan-awa ang Dt 13:6 ug 18:22 bahin ini.

Busa, ang propeta... (b. 9) Si Jeremias nagsulti og labaw pa sa Deuteronomio. Sukad ni Elias (tan-awa ang 1 H 19:18), misyon sa mga propeta ang pagtag-an sa inanay nga pagkapukan sa gingharian sa Israel ug sa pagsangyaw sa laing gingharian nga umaabot. Nanagna sila og pipila ka kadaogan, apan taliwala sa padayon nga pagkahulog padulong sa pagkaguba. Busa, ang mga Judio angay unta nga dili mosalig ni Ananias nga nagsangyaw og kalamboan kay ni Jeremias nga miinsistir sa mga hulga ni Yahweh.

Ang mga propeta gipadala sa makasasala nga katawhan aron pag-umol sa ilang tanlag bahin sa sala, ug nga dili kini pakatulgon. Kon naa ta sa taliwala sa inhustisya, angay nga dili ta mosalig sa nagsaad og kalamboan.

¹⁵ Unya, si Jeremias miingon kang Ananias: “Paminaw! Ananias, si Yahweh wala magpadala nimo, apan imong gilingla kining mga tawhana paghatag kanila og bakak nga paglaom.” ¹⁶ Busa, si Yahweh nag-ingon mahitungod nimo:

Papahawaon tikaw sa nawong sa kalibotan. Mamatay ka kay nanambag ka pagpakigbatok ni Yahweh.

¹⁷ Ug sa ikapito ka bulan adtong tuiga namatay si Ananias.

MGA PANAGNA SA PANALANGIN

Ang sulat alang sa nabihag

29 ¹ Kini ang dugokan sa sulat nga gipadala ni propeta Jeremias sa mga magulang, sa mga pari, sa mga propeta ug sa tanang katawhan nga gibihag ni Nabucodonosor sa Jerusalem ngadto sa Babilonia, ² pagbiya sa Jerusalem ni Hari Yekonias, sa inahang rayna, sa mga opisyal, sa mga prinsipe sa Juda ug Jerusalem, sa mga mananalsal ug sa mga panday sa puthaw.

³ Ang sulat gibutang sa kamot ni Elasa, anak ni Safan, ug ni Gamarias, anak ni Hilkias nga gipadala ni Sedekias, hari sa Juda, kang Hari Nabucodonosor sa Babilonia. Ania ang sulat:

⁴ Kini ang gisulti ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan, ang Diyos sa Israel sa tanang gibihag sa Jerusalem ngadto sa Babilonia:

⁵ “Pagtukod og mga balay ug puy-i. Pananom ug pangaon mo sa abot, pagminyo ug panganak mo. ⁶ Pangitaig mga asawa ang mga anak ninyong lalaki ug minyoo ang mga anak ninyong babaye, aron sila pod makabaton og mga anak. Sanay samtang tua mo didto. Ayawg kunhori ang inyong gidaghanon. ⁷ Trabaho alang sa kauswagan sa yuta nga akong gipadad-an ninyo ug pangaliya kang Yahweh alang ini. Ang kauswagan ini inyo sab nga kauswagan.”

¹⁰ Kini ang gisulti ni Yahweh: “Kon mahingpit na ang 70 ka tuig sa Babilonia moanhi ko ug akong tumanon ang maluluy kong saad. Ug dad-on tamog balik ining dapita. ¹¹ Nasayod ko sa akong mga laraw alang ninyo; mga laraw pagluwas ninyo ug dili pagdaot; mga laraw paghatag ninyog kaugmaon ug paglaom.”

¹² Si Yahweh miingon: “Kon motawag mo nako, mamati ko. ¹³ Inyo kong pangitaon ug makaplagaan ko kon mangita mo nako sa tibuok kasingkasing.”

¹⁴ Kay si Yahweh nag-ingon: “Magpakita ko ninyo ug tapokon tamo gikan sa tanang nasod ug sa tanang lugar diin ako mong giabog. Unya, dad-on tamog balik gikan anang mga dapita.

¹⁵ Sa pagkatinuod nagsalig mo sa mga propeta nga gitooang giatiman ni Yahweh sa Babilonia alang ninyo. ¹⁶ Apan kini ang mga pulong ni Yahweh: “Ayaw palimbong sa manalagna ug mga tigtag-an-tag-an nga uban ninyo. Ayawg too sa ilang mga damgo ug ayawg salig sa ilang mga lansis. Wala ko sila ipadala kaninyo. Ilang gipahimoslan ang akong ngalan pagsultig bakak. Ug ang hari nga naglingkod sa trono ni David ug ang tanang tawo nga nagpuyo ining syudara (imong kabanay nga wala mouban nimo

• **29.1** Sa mga tuig 598 hangtod sa 587, samtang ang katawhan sa Jerusalem nag-anam og kabuta, si Jeremias buot nga mogiya sa mga bihag. Adunay tintasyon alang nila sa pagtoo nga ang panghitabo mobalik sama sa kaniadto. Aduna man ganiny mga propeta nga nag-hunahuna sa dali nga kapildihan sa Babilonia. Usa nila nagpadalag mga sulat sa Jerusalem aron ipabilanggo si Jeremias (24-28).

Sa pagkatinuod, kinahanglan sila nga modawat og kapildihan aron makaamgo sa ilang kamabudhion ni Yahweh, ang hinungdan sa

ilang pagpaubos, ug pag-usab sa ilang panglantaw. Nianang panahona, dunay laing propeta, tinuod nga propeta, nga nagsulti sa susamang paagi.

Usa ka inanay nga kausaban ang nahitabo sa mga pari, sa mga hanglandon, sa mga trabahanti, ug sa mga nagsilbi sa panggamhanan nga nangabihag, ug human sa 70 ka tuig sa pagkabihag, ang ilang mga anak mobalik sa Jerusalem isip “mga kabos nga nangita ni Yahweh.”

paglalin)...¹⁷ miingon kanila si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan: “Nagpadala kog espada, gutom ug sakit alang nila. Himoon ko silang sama sa dunot nga igos, dunot na kaayo, dili na makaon.”¹⁸ Gukdon ko sila sa espada, sa gutom ug sa sakit. Makalisang sila sa tanang gingharian sa kalibotan, mahimo silang tunglo, kasilag, timaan sa kaalaot, pagtamay, ug bugalbugal sa tanang kanasoran diin gipalayas ko sila.¹⁹ Wala nila patalinghogi ang mga pulong sa akong sulogon, ang mga propeta nga sa makadaghan gipadala ko kanila. Nagdumili sila pagpaminaw.

²⁰ Apan kamo, ang mga hininginlan nga akong gipalayas sa Jerusalem ngadto sa Babilonia, paminawa ninyo ang akong pulong.

²¹ Kini ang gisulti ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel mahitungod ni Ahab, anak ni Kolaia, ug ni Sedekias, anak ni Maaseias nga nanagna og bakak sa akong ngalan. “Ako silang itugyan kang Nabucodonosor, hari sa Babilonia, ug patyon sila sa inyong tubangan.”²² Dinhi magsugod ang tunglo nga sagad kaayong gamiton sa mga bihag gikan sa Juda didto sa Babilonia: ‘Ang Ginoo maghimo unta ninyo nga sama ni Sedekias ug Ahab, nga gisugba sa kalayo sa hari sa Babilonia!’

²³ Nanamastamas sila: “Nakighilawas sa mga asawa sa ilang silingan ug sa akong ngalan nagsangyaw og bakak nga wala ko isugo nila. Nasayod ug nakasaksi ko ini.” Matud ni Yahweh.

Tubag sa sulat ni Jeremias

²⁴ Human ini, si Semaya ug si Nehelam ²⁵ nagpadalag sulat sa kaugalingong ngalan ngadto sa katawhan sa Jerusalem ug ni Sofonias, anak ni Maasias ang pari ug sa tanang kaparian nga nag-ingon: ²⁶ “Si Yahweh naghimo nimong pari puli ni Yoyada, ang pangulo sa balay ni Yahweh, aron pagdakop sa tanang buang nga propeta ug pagbalhog nila sa bilanggoan ug pagtaod ug puthaw sa ilang liog.”²⁷ Nganong wala man ninyo badlonga si Jeremias, ang taga Anatot, nga umaabot taliwala ninyo.²⁸ Sa maong papel nagpadala siyag mensahe kanamo sa Babilonia: Adto mo didto sa

dugayng panahon! Pagtukod mog mga balay nga inyong puy-an. Pananom ug kaon mo abot.

²⁹ Pagkadungog ni Jeremias, ang propeta, sa sulat nga gibasa ni Sofonias, ang pari,³⁰ ang pulong ni Yahweh miabot kang Jeremias:³¹ “Ihatod ang maong mensahe sa tanang bihag: Kini ang gisulti ni Yahweh mahitungod ni Semaya sa Nehelam: Si Semaya nanagna bisag wala ko siya ipadala ug nagpatoo ninyog mga bakak.”³² Tungod ini, silotan ko si Semaya ug ang iyang kaliwatan. Walay mahibilin nila nga makakita sa akong buhaton alang sa akong katawhan. Iyang giawhag ang akong katawhan pagpagkibatok ni Yahweh.”

Ang pag-uli sa amihanang bahin sa gingharian

30 • ¹ Kini ang laing pulong nga miabot kang Jeremias gikan ni Yahweh: ² Si Yahweh, ang Diyos sa Israel, miingon: “Isulat sa usa ka libro ang tanang gisulti ko kanimo.”³ Taliabot ang mga adlaw nga dad-on ko ang akong bihag nga katawhan, ang Israel ug ang Juda, balik sa yuta nga akong gihatag sa ilang katigulangan isip ilang kabilin.”⁴ Kini ang mga pulong nga giingon ni Yahweh sa Israel:

⁵ Nakadungog mig singgit sa kahadlok, kalisang, dili kalinaw!

⁶ Pangutana ug tan-awa!

Manganak ba ang mga lalaki?

Nan, nganong nakita ko man

ang tanang kusgan nga lalaki nga nagtapion

sa ilang mga kamot sa bat-ang sama sa babaye nga nagbati?

Nganong nangluspap man ang ilang nawong!

⁷ Kamakalilisang ining adlaw!

Walay bisan unsang makatupong ini!

Panahon sa kalisod alang ni Jacob,

apan maluwás siya.

⁸ Anang adlaw – matud ni Yahweh, ang Labing Gamhanan – akong putlon ang yugo sa iyang liog ug akong bugtoon ang ilang gapos. Dili ko na sila himoong ulipon sa mga langyaw.⁹ Hinunoo, mag-alagad sila ni Yahweh nga ilang Diyos ug ni David nga ilang hari nga akong pabarogon diha nila.

• **30.1** Ang kapitulo 30 ug 31 modala natog balik sa malipayong katugan ni Hari Yosias. Gawas sa pag-awhag sa pagbag-o sa pagtoo ug sa pagsimba ni Yahweh, nakahimo siya sa pagbuntog sa bahin nga mao unta ang gingharian sa Israel, apan karon nahimo nang probinsiya sa Asiria human sa pagkapukan sa Samaria.

Taliabot ang mga... (b. 3) Ang mga Israelita gipalagpot sa ilang yuta ug nagkatibulaag. Karon, wala na sila dinhi aron pagpaminaw ni

Jeremias, apan nagpalanog gihapon siya ngadto nila pinaagi sa panahon ug kawanangan. Ang iyang gisulti kanila magamit sab sa Juda, nga adtong higayona, padulong sab nga bungkagong ug patibulaagong. Niining higayona, si Yahweh nagsulti sama sa Amahan sa mausikong anak. Iyang gihinumdoman ang ilang nangaging mga sala nga nagtukmod niya pagsilot nila, ug nagsaad siya nga dalhon niyag balik ang nagkatibulaag nangyo katawhan. Susamang mga saad ang nagpuno sa kapitulo 40-55 sa basahon ni Isaias.

¹⁰ Si Yahweh miingon: “Jacob, akong sulugoon, ayaw kahadlok. Ayaw kalisang, Israel, kay luwason tikaw ug ang imong kaliwatan anang layong dapit diin gibilanggo mo. Si Jacob mobalik nga malinawon; dili samokon ni bisag kinsa.

¹¹ Ubanan tamo aron pagluwas ninyo. Hutdon ko ang tanang kanasoran diin kamo nagkatibulaag mo. Hinuon silotan tamo subay sa kaangayan.

¹² Si Yahweh miingon: “ang inyong samad dili maalim, ang kahasol grabi. ¹³ Walay ma-kaamuma ninyo. May tambal sa kabahong, apan walay makaayo ninyo! ¹⁴ Ang tanan ninyong hinigugma nalimot na ninyo; wala mo nila atimana. Atakihon tamo sama nga akong mga kaaway sa bangis nga silot, tungod sa dako ninyong sala ug tungod sa inyong kadaotan. ¹⁵ Nganong naghilak man mo sa kasakit? Wala na bay tambal para sa inyong sakit? Gihimo ko kini kaninyo tungod sa dako ninyong sala ug bug-at nga krimen.

¹⁶ Apan ang tanang molamoy ninyo, lamyon sab. Ang manlupig, dakpon. Ang manulis, tulison ug ang magtamay, tamayon. Kay gitawag mog “Sinalikway nga Sion—nga wala nay nagtagad.” ¹⁷ Ibalik tamo samaayong panglawas ug ayohon ko ang inyong mga samad.

¹⁸ Si Yahweh niingon: “Akong dad-og balik sa mga tolda ni Jacob ang mga bihag ug kaluy-an ko ang ilang pinuy-anan. Ang syudad akong tukoron pag-usab ug ang palasyo akong ibalik sa dapit nga gibarogan ini kaniadto. ¹⁹ Maggikan nila ang mga awit sa pasalamat ug ang tunog sa kalipay. Unya, pasanayon ko sila ug pasidunggan.

²⁰ Ang ilang anak mahisama sa kaniadto. Ang ilang katilingban ingon sa kanhing katilingban, tukoron sa akong atubangan. Silotan ko ang modaugdaog nila.

²¹ Ang ilang pangulo usa sa ilang pundok ug ang ilang punoan maggikan nila. Ipaduol ko siya kanako kay kinsa bay dunay kaisog pagduol nako? ²² Maako silang katawhan ug ako mailang Diyos.

²³ Ang kasuko ni Yahweh mohuros sama sa dakong bagyo nga mokusokuso sa ulo sa

daotan. ²⁴ Ang bangis nga kasuko ni Yahweh dili mohunong hangtod nga matuman ug makab-ot niya ang iyang katuyoan. Sa umaabot nga mga adlaw inyo ra ning masabtan.

Mouli ang Israel sa kaugalingon nilang nasod

31 ¹ Si Yahweh miingon nga moabot ang panahon nga siya mailang Diyos sa tanang banay sa Israel ug sila maiyang katawhan.

² Busa, miingon si Yahweh:

“Ang katawhan nga naluwas sa espada nakakaplag and grasya sa kamingawan, dihang nangandoy ang Israel sa pahulay.

³ Nagpakita nila si Yahweh sa halayo.

Ako mong gihigugma sa kanunay, busa, nagpadayon ko nga naluoy ninyo.

⁴ Tukoron tamo pag-usab, O Birhen nga Israel!

Kuhaa ninyo ang gagmayng mga tambol, ug sayaw mo sa kalipay.

⁵ Mananom mo pag-usab and mga paras sa kabungtoran sa Samaria.

Ug ang nagtanom makapahimulos sa mga prutas ini.

⁶ Ang adlaw moabot nga ang mga magbalantay mosinggit gikan sa bungtod sa Efraim: “Tana, mangadto ta sa Sion, ni Yahweh nga atong Diyos.”

⁷ Kay nag-ingon si Yahweh:

Singgit sa kalipay alang ni Jacob, ang labing gamhanang nasod.

Isangyaw ang inyong pagdayeg ug sulti: “Giluwaw ni Yahweh ang iyang katawhan,

ang nahibilin sa Israel.”

⁸ Dad-on ko sila pagbalik gikan sa amihanan,

ug gikan sa tanang suok sa kalibotan.

Uban nila – ang mga bakol ug buta, mga inahan ug babayeng talianak mamalik sila – nga dakong nasod.

⁹ Nanglakaw sila nga nanaghilak, Mamalik sila nga malipayon.

Dad-on ko sila sa kasapaan,

Agi sa hapsay nga dalan

aron walay mapandol,

kay ako ang amahan sa Israel, si Efraim ang akong panganay.

Ang nagpatibulaag sa Israel, karon nagpundok nila

¹⁰ Pamatia ang pulong ni Yahweh, O kanasoran, isangyaw ninyo sa lagyong dapit: ang nagpatibulaag sa Israel nagtigom nila karon. Sama sa maayong magbalantay, iya silang bantayan.

¹¹ Lukaton ni Yahweh si Jacob

ug tubson siya sa kamot sa nagbihag niya.

¹² Motungas sila sa Sion nga magsinggit sa kalipay,
hugopan nila ang mga pananalangin ni Yahweh:
ang bugas, ang bag-ong bino ug lana,
ang mga toril sa bata pang hayopan.

¹³ Ang mga babaye maglipay ug magsayaw,
lakip ang mga batan-ong lalaki ug tigulang.

Lipayan ko sila; ang ilang kaguol ilisan kog kalipay.

¹⁴ Pun-on ko ang mga pari sa kabuhong,
ug busgon ko ang katawhan sa akong gasa –
nag-ingon si Yahweh.

¹⁵ Matud pa niya: “Sa Rama may tingog nga nabati,
tyabaw sa pait nga pagminatay;
Si Raquel nagbakho tungod sa iyang mga anak
ug walay makahupay niya kay wala na man sila.”

¹⁶ Miingon si Yahweh kaniya:
“Ayaw na paghilak! Pahiri ang imong mata!
Ang imong kasakit bayran;
mamauli ra sila gikan sa yuta sa mga kaaway.

¹⁷ Adunay paglaom ang imong kaliwat;
ang imong mga anak mamauli ra sila
balik sa kaugalingong yuta.

¹⁸ Nadungog ko nga nag-ingon ang katawhan sa Efraim
Gimatuto mo ako sama sa baka nga gahig ulo,
ug imo kong namatuto.

Dad-a ko pagbalik, ug mopauli ko
kay ikaw akong Ginoo, ang akong Diyos.

¹⁹ Oo, mitalikod ko, apan naghinulsol na ko.

Karon nakasabot ko ug gipukpok ko ang akong dughan
Akong giantos ang kaulaw sa akong kabatan-on.
Naulaw ko pag-ayo.

²⁰ Efraim, dili ba, ikaw man ang pinangga kong anak,
ang anak nga akong gikalipayan.
Sa makadaghan gihulga ko siya;
ako gihapon siyang nahinumdoman.

Ang akong kasingkasing naghandom niya.
Ako gayod nga ipakita niya ang akong kaluoy,
nag-ingon si Yahweh.

²¹ Butangig mga ilhanan ang dalan nga
imong agian,
mga tagdok-tultulanan.
Balik, O Israel,
sa mga syudad nga imong gibiyaan.

²² Unsa ba kadugay ang imong paghi-
salaag,

O anak nga walay pagtoo?

Si Yahweh nagbuhat og bag-ong mga
butang sa kalibotan –
ingon sa babaye nga nakakaplag sa iyang
bana pag-usab.

Panag-uli sa Juda

²³ Mao ni ang mga pulong ni Yahweh; ang
Diyos nga Labing Gamhanan ug Diyos sa
Israel: “Inigdala ko nag balik sa mga bihag sa
yuta ug sa lungsod sa Juda, ang katawhan
makaingon na sab: ‘Ang Ginoo manalangin
ninyo, kamong nagpuyo sa katarong, sa
balaang bungtod!’”

²⁴ Ang tibukok Juda ug ang kalungsoran
ini, ang mag-uuma ug ang mga magbalantay
sa mga toril sa kahayopan, magpuyo didto

nga malinawon. ²⁵ Hatagan kog kalagsik ang gikapuyan ug lipayon ko ang masulob-on.”

²⁶ Unya, nagmata ko ug gitan-aw ko ang palibot, malinawon ang akong katulog.

²⁷ Ang mga adlaw taliabot – mao ni ang pulong ni Yahweh – nga pugsan ko ang katawhan sa Israel ug ang katawhan sa Juda sa liso sa tawo ug sa liso sa mananap. ²⁸ Ug mahitabo: ingon nga gibantayan ko sila aron pag-ibot ug pagpukan, paglumpag ug paglaglag, magbantay sab ko aron pagtukod ug pagtanom – pulong ni ni Yahweh.

²⁹ Dili na maingon: ‘Ang mga amahan nangaon og aslom nga ubas, apan ang mga anak ang gingilohan!’ ³⁰ Hinunao, ang naka-kaon og aslom nga ubas mangilohan. Ang tanan mamatay tungod sa kaugalingong nga mga sala!

Ang bag-ong kasabotan

• ³¹ Taliabot ang panahon – ang Ginoo nag-ingon – nga maghimo kog bag-ong kasabotan uban sa katawhan sa Israel ug Juda.

³² Dili ni sama sa kasabotan nga akong gihimo uban sa ilang katigulangan dihang gikuha ko sila sa Ehipto. Wala nila tumana ang kasabotan bisag ako ang ilang Ginoo.

³³ Mao ni ang kasabotan nga akong himoon uban sa katawhan sa Israel hu-

man adtong panahona: Ibutang ko ang akong Balaod sulod sa tagsa-tagsa nila ka kaugalingon ug isulat ko kini sa ilang kasingkasing. Ako ang ilang Ginoo ug sila ang akong katawhan.

³⁴ Dili na kinahanglan nga tudloan sila sa isig ka silingan ug igsoon bahin sa pag-ila sa Ginoo. Silang tanan nakaila na nako, gikan sa labing taas ngadto sa kinaubsan. Pasayloon ko sila sa ilang sayop nga binuhatan; ako nang kalimtan ang ilang mga sala.

Magpabilin ang Israel

³⁵ Mao ni ang pulong ni Yahweh, Gihatag niya ang adlaw aron makahatag og kahayag kon maadlaw. Gimandoan niya ang bulan ug mga bitoon paghatag og kahayag sa kagabhion.

Kutawon niya ang dagat ug padaguokon ang balod. Gitawag siya og Diyos nga Labing Gamhanan.

³⁶ Kon kining balaora mawala sa akong panan-aw – pulong ni Yahweh – dili magpabilin ang Israel nga akong nasod.

³⁷ Kon masukod ang langit ug masusi ang kinailadman sa yuta, anha ko na isalikway ang kaliwat sa Israel – tungod sa ilang nabuhat – miingon si Yahweh.

³⁸ Taliabot ang mga adlaw nga ang syudad tukoron pag-usab gikan sa Tore ni

• **31.31** Dinhi, atong hatagan og dakong pagtagad ang 31:31-34, diin si Jeremias mibutyag sa iyang labing inila nga panagna. Sa panahon sa pait kaayo nga mga adlaw nga nasinati sa mga Judio, ang Ginoo mipadayag, ug si Jeremias ang nagbalita, bahin sa Bag-o ug walay kataposang kasabotan tali sa Diyos ug sa iyang katawhan.

...*maghimo kog* ... (b. 31) Sama ra ni sa pag-ingon nga ang kasabotan sa Sinai nga nakapahimo sa Israel nga katawhan sa Diyos, nahimong karaan o dili paigo. Ang Diyos mibugkos sa kaugalingon sa pamilya (kang Abraham) nga nahimong katawhan ubos sa pagpangulo ni Moises. Ug, sumala sa makita, ang iyang mga saad alang gud sa tibuoq nga katilingban, ug dili sa tagsa-tagsa.

Wala nila tumana ... (b. 32) Sa pagkatinuod, kining kasabotan tali ni Yahweh ug sa Israel didto sa Sinai wala molampas, tungod sa mga kakulangan sa Israel, ug dili tungod ni Yahweh. Apan dili importanti ang pagbag-o ini, sama sa makadaghan na buhata ni Josue, Samuel, Ezekias, ug Yosias. Dili maoy mahinungdanon ang pagbuhat og laing susama ini, kay ang daan nga kasabotan nagpadayag sa mga kahuyangan ini: nga ang katawhan makasala ug dili mahimong pagbiya sa ilang mga sala. Wala gid hinuoy balaod, o panghiusa sa katawhan, o bisag unsang porma sa edukasyon nga makadala sa

grasya sa Diyos sa tagsa-tagsa ug makapabilin nila sa pagtoo. Walay tinuod nga magtotoo kon walay personal nga pagdawat sa Diyosnong Kamatuoran. Ang tinuod nga katawhan sa Diyos dili angay nga ikalibog sa bisag unsa nga katawhan o tawhanon nga katilingban: kadto lang nga matawo pag-usab mao ang maapil sa katawhan sa Diyos.

Ibutang ko ang ... (b. 33) Karon, si Jeremias nasayod sa sikreto sa Bag-ong Kasabotan. Kay naamgohan niya ang kausaban nga nahitabo kaniya dihang gihimo siya nga propeta ni Yahweh. Dayon, nakadiskobre siya sa suod nga relasyon tali sa Ginoo nga lahi kaayo ug sa relihiyon nga pulos lang ritual.

...*maghimo kog* ... (b. 31) Si Jeremias nagtag-an sa adlaw nga si Yahweh mopadayag sa kaugalingon sa tanang magtotoo sama sa iyang gibuhath sa ubang inila nga propeta. Ang balaod maanaa sa ilang kasingkasing ug ang kamot sa Ginoo ang magtulitol nila sa hustong dalan, sama sa nahitabo ni Jeremias dihang nagduhaduha siya.

Pasayloon ko sila ... (b. 34) Usa ka Bag-ong Kasabotan ang makab-ot pinaagi sa kamatayon ni Cristo sa krus alang sa kapasayloan sa mga sala. Diha sa pagsaulog sa Kataposang Panihapon, si Jesus nag-ingon: “Kining maong kalis mao ang bag-ong kasabotan sa akong dugo...” (Lc 22:20).

Hananeel hangtod sa ganghaan sa Eskina.
³⁹ Ang latid sugdanan maggikan sa bungtod sa Gareb ug motuyok sa Goa.

⁴⁰ Ang tibuok walog nga lubnganan sa mga patay ug labayanan sa abo ug ang tanang uma ibabaw sa sapa sa Kidron hangtod sa Ganghaan sa Kabayo sa sidlakan igahin nga sagrado alang ni Yahweh. Ang syudad dili na lumpagon ug dili na gub-on pag-usab.

Nagpalit si Jeremias og Uma

32 ¹ Mao kini ang pulong ni Jeremias nga gikan ni Yahweh sa Ika-10 ka tuig sa Paghari ni Sedekias sa Juda. Mao sab ni ang ika-18 ka tuig sa paghari ni Nabucodonosor. ² Adtong higayona giataki ang Jerusalem ug gibilanggo si Jeremias sa lagwerta sa palasyo sa Juda.

³ Gibilanggo siya ni Sedekias, ang hari sa Juda, human giingnan: “Nganong nanagna ka man sa ngalan ni Yahweh? Oo miingon ka: ‘Akong itugyan kining syudara sa hari sa Babilonia. ⁴ Dili gyod makaiskapo si Hari Sedekias. Itugyan siya sa gahom sa hari sa Babilonia. Magkaatubang ug magkasulti gyod sila. ⁵ Dad-on siya sa Babilonia ug didto magpabilin hangtod nga makig-atubang ko niya. Sa bisag unsang paagihang ang iyang pagpakig-away sa taga Babilonia, walay paglaom.”

⁶ Adtong higayona si Jeremias miingon: “Ang pulong ni Yahweh miabot kanako: ⁷ Si Nanamel, anak ni Salum, imong uyoan, moanha aron paghangyo nga inyong paliton aron iyang uma sa Anatot. ⁸ Sumala sa giingon ni Yahweh, si Hananeel nga akong ig-agaw, miadto nako sa nataran sa mga magbalantay ug miingon: “Palita ang akong uma sa Anatot nga sakop sa yuta sa Benjamin kay ikaw ang may katungod pagpanag-iya ini. Palita ni!

⁹ Akong nasabtan dayon nga pulong to ni Yahweh. Gipalit ko ang yuta ni Hananeel ug gitimbang ang salapi nga akong gibayad: 17 ka salapi. ¹⁰ Gipirmahan ko ang papiles nga nagmatuod sa akong pagpalit ini. (Ug gisaksihan ni. ¹¹ Unya, akong gikuha ang kopya sa kontrato sa pinalitay, ang usa tinak-opan ug ang usa binuklad. ¹² Ako ning gihatag kang Baruc, anak ni Nerias, nga anak ni Masias, atubangan ni Hananeel ug sa

mga saksi nga mipirma sa mga papel ug atubangan sa mga Judio nga naglingkod sa hawanan sa mga gwardya.

¹³ Atubangan nilang tanan giingnan ko si Baruc: ¹⁴ Mao ni ang gisulti ni Yahweh nga Labing Gamhanan, Diyos sa Israel: Dad-a ang papiles sa pinalitay, ang usa tinak-opan ug ang usa binukhad. Isulod ni sa tadyaw nga yuta aron mulongtad sa taas nga panahon. ¹⁵ Ang Ginoo nga Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel nagsulti ini: May panahon nga magpinalitay og mga balay, mga uma, ug mga parasan ining nasora.

Ang pag-ampo ni Jeremias

¹⁶ Unya, human ko ikahatag ang papiles sa pinalitay kang Baruc, anak ni Nerias, nag-ampo ko kang Yahweh: ¹⁷ “O, Ginoong Yahweh, gihiro mo ang langit ug ang kalibotan pinaagi sa dako mong gahom ug tinuy-od nga bukton! Alang nimo walay dili mahimo! ¹⁸ Nagpakita kag kaluoy sa linibo, apan gisilotan mo ang mga anak tungod sa sala sa ginikanan. Bantogan ug Gamhanang Yahweh, Diyos nga Labing Gamhanan, ang imong ngalan. ¹⁹ Bantogan sa pagtambag, gamhanan sa binuhatan, ang imong mata nagtan-aw sa daghang anak sa katawhan, aron paghatag sa matag usa sumala sa iyang batasan ug sa mga bunga sa iyang binuhatan.

²⁰ Sa kanunay naghimo kag timailhan ug katingalahan sa yuta sa Ehipto, sa Israel ug sa tanang kaliwatan. Nakabaton kag dungog, sumala sa among nakita karon.

²¹ Gidala mo ang imong katawhan gikan sa yuta sa Ehipto uban sa mga timailhan ug katingalahan, sa gamhanan mong kamot ug sa tinuy-od mong bukton nga nakapalisang nila.

²² Gihatag mo nila kining yutaa sumala sa imong saad nga gipanumpa sa ilang ginikanan, ang yuta nga nagtubod sa gatas ug dugus. ²³ Misulong sila ug gibuntog ni. Apan wala sila maminaw nimo ug wala maglakaw sumala sa imong balaod. Wala nila tumana ang imong sugo busa, gipahamtangan mo sila og dakong disgrasya.

²⁴ Nakita mo, O Yahweh, nga ang mga bungdo nga gihinayhinay paghimo aron pagkuha sa syudad hapit na moabot ini. Ug ang syudad nga naluya na sa espada, sa

niya makit-an ang tanang bahandi sa kahibalo ug kaalam.

Ang naghimo sa sulat alang sa mga Hebreo nagdugang og hisgot bahin sa kahulogan sa Bag-ong Kasabotan (tan-awa ang Heb 8:8 ug 10:16).
 Ang Ebanghelyo ni Juan magpaklaro usab sa kahulogan sa *Silang tanan nakaila na nako, gikan sa labing taas ngadto sa kinaubsan*. Diha sa Kristohanong pagtoo, dili ang tanan makadawat sa personal nga pagpadayag, apan ang tanan gigiyahan sa Amahan kang Cristo, diha

niya makit-an ang tanang bahandi sa kahibalo ug kaalam.

Sa kapitulo 34, si Ezekiel nagpadayag sa iyang kaugalingon sa susamang paagi, apan naay gamay nga kalainan: si Ezekiel naghigot sa pag-abot sa Espiritu, ug si Jeremias sa Bag-ong Kasabotan.

• **32.1** Sa panahon sa ikaduhang pagsulong sa wala pa ang pagkapukan sa Jerusalem, si

gutom ug sa sakit itugyan na ngadto sa mga Kaldeo.

Ang imong gipanagna nahitabo sumala sa imong makita karon!²⁵ Apan nang-ingon ka kanako, O Ginoong Yahweh, palit ug uma sa salapi ug pasaksihi ang pinalitay. Karon ang syudad buntogon sa mga Kaldeo.

Ang tubag sa Diyos

²⁶ Ang pulong ni Yahweh miabot kang Jeremias: ²⁷ “Ako si Yahweh, ang Ginoo sa tanang kaliwatan. May imposibli ba alang nako?”²⁸ Miingon si Yahweh: Akong itugyan sa mga Kaldeo ang syudad. Si Nabucodonor, ang hari sa Babilonia ang mobuntog ini. ²⁹ Ang mga Kaldeo nga nag-ataki sa syudad mosulod ug sunogon ni. Ilang sunogon ang mga balay diin gipalagot ko sa katawhan tungod sa ilang pagsunog ug inseno kang Baal ug paghalad ug ilimnon sa laing mga dios.

³⁰ Ang katawhan sa Israel ug Juda walay laing nabuhat sa akong atubangan gikan sa ilang kabatan-on kondili, ang yawan-on.

³¹ Ang ila rang nabuhat mao ang pag-paulbo sa akong kasuko tungod sa gihimo sa ilang kamot – si Yahweh ang namulong – kay kining syudara nakapaulbo pag-ayo sa akong kasuko ug kapungot gikan sa panahon sa pagtukod ini hangtod karon. ³² Kinahanglan nga ako ning papason sa akong panan-aw. Ang katawhan sa Israel ug Juda nakapasuko pag-ayo nako tungod sa ilang pagkayawan-on – sila, ang ilang mga hari ug ang mga anak sa hari, ang ilang mga pari ug propeta, ang mga tawo sa Juda ug ang lumolupyong sa Jerusalem.

³³ Mitalikod sila nako, dili lang ang ilang mga nawong. Bisag nagbalikbalik ko pagtudlo nila sa adlawng tanan, wala sila mamati ug wala nila makat-oni ang akong pagtulun-an.

³⁴ Gibutang nila ang mga larawan sa mga diosdios sa santwaryo nga gipuy-an sa akong ngalan aron pagpanamastamas ini.

³⁵ Nagtukod silag mga alampoanan kang Baal sa walog sa Ben Hinom diin ilang gisakripisyo ang ilang anak nga lalaki ug babaye kang Molok. Butang nga wala nako isugo ug wala hunahuna nga ilang mabuhat; salawayong butang nga naghimo sa Juda nga dakong makasasala.

Dad-on ko sila pagbalik

³⁶ Sumala sa imong gisulti, kining syudara nga naluya na pag-ayo sa espada, sa gutom ug sa sakit, itugyan sa hari sa Babilonia.

Apan karon pamati sa isulti ni Yahweh, ang Diyos sa Israel.

³⁷ “Tan-awa, tapokon ko sila gikan sa tanang kanasoran diin ako silang gikatagkatag tungod sa akong kasuko ug kapungot ug sa dakong kasilag. Ug dad-on ko silag balik ining dapita ug papuy-on nga hilwas.”³⁸ Sila ang akong katawhan ug ako ang ilang Diyos. ³⁹ Ako silang pahunahuna-on ug palihokon sa laing paagi aron sila kanunayng mahadlok nako alang sa kaugalingong kaayohan ug sa ilang mga anak.

⁴⁰ Maghimo ug walay kataposang kasabotan uban nila. Dili ko mohunong pagbuhat kanila ug maayo. Butangan nakog kahadlok ang ilang kasingkasing aron dili na sila mopahilayo nako.

⁴¹ Ikalipay ko ang pagbuhat kanila ug maayo. Papuy-on ko sila nga may kasingurohan sa maong yuta sa tibuok kong kasingkasing ug kalag.

⁴² Si Yahweh miingon: “Sama nga nagdala kog dakong kadaot ining mga tawhana, magdala sab ko nilang tanan sa kalipay nga akong gisaad.”⁴³ Unya, ang kaumahan paliton ining yutaa, ang yuta nga imong giingon nga biniyaan, walay tawo ug walay hayop ug gitugyan na sa mga Kaldeo. ⁴⁴ Ang mga uma nga paliton sa salapi ug ang papiles sa pinalitay pirmahan, timbrihan ug saksihan sa teritoryo sa Benjamin ug Jerusalem, sa kalungsoran sa Juda, ug sa mga lungsod sa kabukiran sa Sefela ug sa kahabagatan. Oo, dad-on ko pagbalik ang ilang mga bihag” – pulong ni Yahweh.

Laing saad

33 ¹ Samtang si Jeremias gipreso sa “Patyo sa mga Gwardya,” ang pulong ni Yahweh miabot kaniya sa ikaduhang higayon: ² Ang nagbuhat sa kalibotan, ang nagporma ug nagtukod ini, ang giingnanlag Yahweh nagsulti kanimo: ³ “Tawga ko ug tubagon tikaw. Akong ipadayag kanimo ang mga dagko ug tinagong butang nga wala nimo mahibaloi.”⁴ Mao ni ang gipamulong ni Yahweh, ang Diyos sa Israel: “Imong nakita unsay nahitabo sa mga balay ining syudara ug sa harianong palasyo sa Juda nga gipangguba. Gigamit kini nga panalipod sa ⁵ pagpakig-away batok sa mga Kaldeo. Napuno ni sa patayng lawas sa mga tawo nga akong gipamatay pagsilaob sa akong kapungot. Gitalikdan ko kining syudara tungod sa ilang kadaotan.

⁶ Apan lig-onon ni nako karon ug ayohon. Tambalan ko sila ug patagamtamon sa kalinaw ug kamatuoran.

Jeremias nakapalit og uma, aron pagpamatuod nga wala mawala ang bili sa yuta; usa ka adlaw ana, ang napukan nga nasod mobangon pag-usbang. Ang kataposan sa kapitulo (32:37)

nagbag-o alang sa Juda sa mao gihapon nga saad sa bag-o nga kasabotan nga iyang gitag-an alang sa Israel sa pipila ka tuig nga milabay (kapitulo 30 ug 31, 31).

⁷ Dad-on ko pagbalik ang mga bihag sa Juda ug Israel. Tukoron ko sila pag-usab, sama kaniadto. ⁸ Hugasan ko sila sa ilang sala ug sa pagbatok nako. ⁹ Kining syudara mahimong hinungdan sa akong kalipay, pagdayeg ug himaya atubangan sa tanang nasod sa yuta, kon mabalitaan ini ang tanang kaayohan nga akong gibuhat sa akong nasod. Mangahadlok sila og mangurog sa tanang kaayohan ug kalinaw nga akong ipahiingay nila.”

¹⁰ Kini ang gipamulong ni Yahweh: “Matud ninyo hawan ang syudad – walay tawo ni hayop. Apan bisan pag guba ang mga nasod sa Juda ug ang mga dalan sa Jerusalem ug walay tawo ni hayop: ¹¹ “Madungog pag-usab ang kasaba sa pagmaya ug kalipay, ang awit sa bag-ong kinasal. Madungog sab ang pag-ampo: “Dayega si Yahweh nga Labing Gamhanan. Tinuod nga maayo si Yahweh ug ang iyang gugma hangtod sa kahangtoran! “Madungog sa Balay ni Yahweh ang tingog sa mga nagdayeg kon ibalik ko na ang mga bihag sa kayutaan, pulong ni Yahweh.

¹² Namulong si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan: ining dapita ug sa tanan ining nasod nga gilaglag ug wala nay tawo ni hayop: “Naa na unyay mga magbalantay nga mag-amuma sa ilang mga toril.”

¹³ Sa mga lungsod sa kabukiran sa Safela ug sa Negeb; sa kayutaan sa Benjamin; sa kabaryohan sa palibot sa Jerusalem ug sa mga syudad sa Juda, makabaton na silag mga toril nga may magbalantay – kini ang pulong ni Yahweh.

Mga panaad alang sa sumusunod ni David

¹⁴ Duol na ang panahon kanus-a akong tumanon ang akong panaad sa Israel ug Juda.

¹⁵ Anang mga adlawa ug panahona, usa ka tarong nga salingsing motubo gikan sa kaliwat ni David. Makataronganon siya ug ipatunhay niya ang tarong sa kayutaan.

¹⁶ Maluwas ang Juda ug makabaton sa kalinaw ang Jerusalem anang mga adlawa. Tawgon siyag *Yahweh-Among-Katarongan*.

¹⁷ Tungod sa gipamulong ni Yahweh: “Dili mawad-an si David ug kaliwat nga molingkod sa trono sa Israel. ¹⁸ Ang mga pari ug Levita dili makabsan og kaliwat nga mobarog kanunay sa akong atubangan aron paghalad og mga halad-sinunog, pagsunog og mga halad pagkaon ug uban pang halad.”

¹⁹ Miabot kang Jeremias ang pulong ni Yahweh: ²⁰ “Kon makadaot ang akong pagpakigsabot sa buntag o sa gabii, sa ingon dili na mabuntag ni mogabii sa gitakdang panahon, ²¹ madaot sab ang akong pagpakigsabot ni David. Dili na siya makabaton og kaliwat nga molingkod sa iyang trono ug wala nay mga pari nga moalagad nako.

²² Padaghanon ko ang kaliwat ni David nga akong alagad ug ang mga Levita nga moalagad nako – dili sila maihap sama sa bitoon sa langit ug sa balas sa baybayon.”

²³ Miabot na sab kang Jeremias ang pulong ni Yahweh: ²⁴ Wala ba nimo mamatikdi ang giingon ining mga tawhana: Gisalikway ni Yahweh ang duha ka gingharian nga iyang pinili? Busa, ilang gibiyabiay ang akong nasod ug wala na ilha nga nasod. ²⁵ Apan namulong si Yahweh: Kon wala ko himoa ang kasabotan sa adlaw ug sa gabii; kon wala ko ihan-ay ang mga balaod sa langit ug yuta, ²⁶ nan, nakasalikway ko sa kaliwatan ni Jacob ug ni David, akong sulugoon ug dili ko makakuha gikan nila og mga pangulo alang sa kaliwatan ni Abraham, Isaac ug Jacob; apan ibalik ko kanila ang ilang bahandi ug kaluy-an ko sila.

Ang saad kang Sedekias

34 • ¹ Mao ni ang pulong ni Yahweh nga gipadayog kang Jeremias samtang nakig-away sa Israel ug sa tanang syudad sa Juda si Nabucodonosor hari sa Babilonia, ang iyang sundalo ug ang tanang gingharian ubos niya.

² Kini ang pulong ni Yahweh, ang Diyos sa Israel: “Lakat ug ingna si Sedekias, hari sa Juda: Tan-awa, akong ihatag ang maong syudad sa hari sa Babilonia ug sunogon ni. ³ Dili ka makaikyas, hayan mabihag ug mahulog ka sa iyang kamot. Magkaatubangay mo ug makasulti ka niya. Unya, adto sa Babilonia.

⁴ Paminaw, Sedekias, hari sa Juda, sa pulong ni Yahweh! Kini ang gipamulong ni Yahweh bahin nimo: “Dili ka mamatay sa pinuti ⁵ kay malinawon kang mamatay. Sama sa pagsunog sa mga pahumot sa lubong sa imong katigulangan ug mga hari kaniadto, maghimo pod silag kalayo aron pagpasidungog nimo ug pagsinggit: ‘Makaluluoy ang akong ginoo!’ Ako mismo ang namulong ini, pulong ni Yahweh.”

⁶ Gisulti ni Propeta Jeremias kining tanan

• **34.1** Kining maong kapitulo naglakip sa 2 ka hitabo sukad sa ikaduhang pagsulong sa Jerusalem:

34: 1-7. Si Jeremias nagdapit kang Sedekias pagsurender sa mga Kaldeo sama sa gibuhat ni Yoakin sa panahon sa unang pagsulong. Kining maong paghisgot may kalambigitan sa 21: 1-7.

34: 9-22. Bahin ni sa kalingkawasan sa mga

ulipon. Ang Biblia dili modawat nga ang usa ka sakop sa katawhan sa Diyos mawad-an sa iyang kagawasan hangtod sa hangtod. Kon tungod sa utang ang usa ka tawo magbaligya sa kagalingon ug mahimong ulipon sa nautangan, dili ni molapas sa 7 ka tuig. Matag 7 ka tuig, iproklamar ang tuig sa pahulay (tan-awa ang Dt 15:12), kanus-a anang panahona, ang mga

kang Sedekias, hari sa Juda, dinha sa Jerusalem. ⁷ Nakiggubat kaniadto ang mga sundalo sa hari sa Babilonia batok sa Jerusalem ug sa uban nga nagpabiling syudad sa Juda, ang Lakis ug Azeka. Kini na lang ang nagpabiling lig-on nga mga syudad sa Juda.

Bahin sa mga ulipon nga gipagawas

⁸ Kini ang pulong ni Yahweh nga miabot kang Jeremias human makigsabot si Hari Sedekias sa tibuk nasod sa Jerusalem nga pagawson ang mga ulipon. ⁹ Pagawson sa kada usa ang iyang ulipon nga Hebreo, lalaki ug babaye. Busa, walay bisag kinsa sa isig ka Judio nga maulipon.

¹⁰ Miuyon sila ug gipalig-on ang kasabotan ug gipagawas ang mga ulipon. ¹¹ Apan pagkahuman nausab ang ilang hunahuna. Gikuha nila pag-usab ug gigamit ang gipagawas nga mga ulipon.”

¹² Unya, miabot kang Jeremias ang pulong ni Yahweh: ¹³ “Kini ang gipamulong ni Yahweh, Diyos sa Israel: Nakigsabot ko sa inyong katigulangan sa akong pagpagawas nila sa Ehipto, ang balay sa kaulipan. Miingon ko:

¹⁴ Sa kataposan sa pito ka tuig, pagawsa ang inyong igsoong Hebreo nga mibaligya kaninyo sa ilang kaugalingon. Human sa unom ka tuig sa inyong pag-alagad, hatagi sila sa kagawasan. Apan wala ko paminawa sa inyong katigulangan. Wala ko nila panumbalinga.

¹⁵ Bag-o pa lang nga nagbasol mo. Gibuhat ninyo ang husto sa akong panan-aw dihang gipagawas sa matag usa ang iyang ulipon. Nakigsabot mo nako sa Balay nga gipuy-an sa Akong Ngalan. ¹⁶ Apan gibakwi ninyo karon ang inyong pulong ug gipanamastamasan ang akong Ngalan. Gikuha ninyo

pagbalik ang mga ulipong lalaki ug babaye, nga inyo nang gipagawas ug inyo pod silang giulipon.

¹⁷ Busa, namulong si Yahweh: kay wala man mo motuman sa akong sugo paghatag og kagawasan sa inyong mga igsoon ug isigkatawo, ihatag ko karon kaninyo ang ‘kagawasan’. Ang kagawasan aron mamatay mo sa pinuti, sa sakit ug sa gutom. Himoon ko silang kasilagan sa tanang gingharian. ¹⁸ Ang misupak sa akong kasabotan, ug wala motuman sa mga lagda sa alyansa uban nako, isipon ko nga sama sa batan-ong baka nga ilang gipikas sa tunga. Unya, nangagi sila taliwala sa duha ka pikas. ¹⁹ Ang tanang kadagkoan sa Juda, mga opisyal, mga pari ug tanang tawo nga nanglangkat taliwala sa pinikas nga baka, ²⁰ itugyan ko sila sa kaaway nga nagtinguha sa ilang kinabuhi. Mahimong pagkaon sa mga langgam sa langit ug sa mga hayop sa yuta ang ilang patayng lawas.

²¹ Ihatag ko sa kamot sa ilang kaaway si Sedekias ug ang iyang kadagkoan. Nakita ninyo nga nangatras ang mga sundalo sa hari sa Babilonia. ²² Apan nagsugo ko karon nga mamalik sila ining syudara. Ila ning sulngon, buntogon ug sunogon. Gub-on ko pod ang mga nasod sa Juda ug wala nay manimuyo ini.

Ang mga sumbanan sa mga Rekabita

35 ¹ Kini ang pulong nga miabot ni Jeremias gikan ni Yahweh sa panahon nga si Yoakim, anak ni Yosias, ang naghari sa Juda. ² Adtoa ang kaliwat sa mga Rekabita; pakigsultihi ug dad-a sila sa usa ka kwarto sa Balay ni Yahweh ug paimna silag bino.”

³ Busa, gisugat ko si Yeconias, anak ni Jeremias, nga anak sab ni Habsanias, ang iyang mga igsoon ug ilang anak, ang tibuk kaliwat sa mga Rekabita. ⁴ Gidala ko sila sa

ulipon nga kagikan sa mga Hebreo hatagan sa ilang kagawasan.

Ang kamatuoran mao nga ang mga balaod sa katilingban wala kaayo sunda adtong panahona. Busa, sa wala pa ang hulga sa pagsulong, ang labing matoohon sa katawhan sa Jerusalem nakaamgo nga ang labing maayong paagi pagdawat sa panalangin sa Ginoo mao ang

pagtuman sa mga balaod sa katilingban sumala sa Balaang Kasulatan, ug sa paglingkawas sa ilang ulipon.

Si Yahweh nagbarog dapig sa dinaugdaog: iyang gub-on ang kaugalingon nilang nasod kon gikinahanglan aron pagsilot adtong nagbiaybiay sa ilang igsoon.

Balay ni Yahweh, sa kwarto sa mga anak ni Hanan, anak ni Igdalias nga tawo sa Diyos. Tupad ni sa kwarto sa pangulo nga naa ibabaw sa kwarto ni Masias, anak sab ni Salum nga nagbantay sa pultahan. ⁵ Nagbutang kog mga pitsel ug kopa puno sa bino atubangan sa mga lalaki nga Rekabita. Ako silang giingnan: “Inom mog bino!”

⁶ Apan mitubag sila: “Dili mi moinom og bino kay kini ang gisugo kanamo sa among katigulangan nga si Yonadab, anak ni Rekab: “Ayaw mog inom og alak, kamo ug ang inyong mga anak. ⁷ Dili mo magtukod og balay o magsabod og binhi; dili mo magtanom o manag-iyag ubasan. Apan puyo sa mga tolda sa tibuok ninyong kinabuhi. Mataas ang inyong kinabuhi sa kayutaan nga inyong puy-an!”

⁸ Among gisunod ang tanang gisugo kanamo sa among amahan nga si Yonadab, anak ni Rekab. Dili mi moinom og bino, lakip ang among mga asawa ug mga anak. ⁹ Wala mi magtukod og balay nga puy-anan ug wala mi ubasan, umahan o tanom. ¹⁰ Nagpuyo mi sa mga tolda, ug gisunod namo sa hingpit ang tanang gisugo sa among amahan, si Yonadab. ¹¹ Apan dihang gisulong ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia, kining kayutaan, miingon mi: “Tana, mangadto ta sa Jerusalem aron makaikyap sa mga sundalong Kaldeo ug Arameo.”

¹² Namulong na sab si Yahweh kang Jeremias: ¹³ “Kini ang gipamulong ni Yahweh, ang Labing Gamhanang Diyos sa Israel: Lakat ug ingna ang kalamakin-an sa Juda ug sa Jerusalem: Dili ba mo modawat sa pagtulon-an pagsunod sa akong mga

pulong! – miingon si Yahweh. ¹⁴ Gisugo ni Yonadab, anak ni Rekab, ang iyang mga anak nga dili moinom og bino. Nasunod ang iyang mga pulong. Hangtod karon gisunod nila ang ilang amahan, dili sila moinom og bino. Apan kamo, gibalikbalik ko nag sulti kaninyo, wala mo mosunod. ¹⁵ Nagsigi kog padala kaninyo sa akong mga alagad, ang mga propeta nga nag-ingon: Biyaan sa matag usa ang daotang batasan ug magbag-o sa kinabuhi. Ayawg sunod sa ubang dios aron moalagad nila. Sa ingon makapuyo mo sa kayutaan nga gihatag ko kaninyo ug sa inyong katigulangan.

Apan wala ko sunda o paminawa. ¹⁶ Gisunod sa mga kaliwat ni Yonadab, anak ni Rekab, ang sugo sa ilang amahan. Apan wala ko tahora ining mga tawhana.

¹⁷ Busa, namulong si Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel:

“Ipahamtang ko sa Juda ug sa matag usa nga naa sa Jerusalem ang tanang kaalaot nga akong gitagna kay namulong ko ug wala sila maninaw, mitawag ko ug wala sila motubag.”

¹⁸ Miingon sab si Jeremias sa kaliwat sa mga Rekabita: “Kini ang gipamulong ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel: “Gisunod ninyo ang inyong amahan nga si Yonadab, gituman ang tanan niyang lagda ug nagbuhat mo sumala sa iyang sugo. ¹⁹ Busa, kini ang gipamulong ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel – dili mawad-an si Yonadab, anak ni Rekab, og kaliwat nga mobarog kanunay sa akong atubangan.”

MGA PAG-ANTOS NI JEREMIAS

Gisunog ang Rolyo

36 ¹ Sa ikaupat ka tuig ni Yoakim, anak ni Yosias, hari sa Juda, miabot kining pulong ni Yahweh kang Jeremias:

² “Pagkuha og rolyong kasulatan. Unya, isulat ang tanan nga gisulti ko kanimo bahin sa Jerusalem, Juda ug sa tanang nasod,

• **36.1** Ang kapitulo 36-44 mahimong tagwon “ang mga kasakit ni Jeremias”: ilang gihulagway ang palad nga naangkon sa propeta sa panahon sa 2 ka pagsulong sa 598 ug 587, ug human sa pagkahugno sa Jerusalem.

Mao ni ang kataposang mga adlaw sa gingharian sa Juda. Ang panghitabo nga gihisgotan og kadyot sa kataposan sa ikaduhang bahon sa mga Hari, naghupot og bag-ong kahulogan dinhi kay dunay tawo nga may daghang pamalandong nga nakasinati ini. Sa taliwala sa katawan nga nag-antos bisag wala makasabot, si Jeremias nasayod sa mga plano sa

gikan sa unang adlaw nga namulong ko sa panahon ni Yosias hangtod karon. ³ Tingali masabtan sa taga Juda ang kaalaot nga akong gihunahunaan nga ipadala kanila. Busa, talikdan sa kada usa ang daotan niyang batasan ug pasayloon ko ang ilang kadaotan ug pagpakasala.”

Ginoo. Kining mga tawhana, nga wala motoo ug motuman sa Ginoo, mawad-an sa ilang kabatangan, dayon ang maayong kabataan makadangat sa mas lawom nga pagtoo.

Apan bisan pa ini, si Jeremias nahugno sa daot nga miabot sa iyang katawhan. Human siya gisakit tungod nila, nag-antos siya karon uban nila ug nahimong hulagway sa gisakit nga Manluwas, si Cristo.

Si Baruc, anak ni Nerias, ang *sekretaryo* (36:26), sama sa magsusulat sa hari. Siya sab ang magsusulat ni Jeremias, ug posibli nga siyay nagsulat ining maong mga kapitulo.

⁴ Gitawag ni Jeremias si Baruc, anak ni Nerias. Samtang gidiktahan ni Jeremias si Baruc sa gipamulong ni Yahweh, gisulat ni ni Baruc sa rolyo.

⁵ Miingon si Jeremias kang Baruc: “Nabilanggo ko ug dili makaadto sa Balay ni Yahweh. ⁶ Busa, ikay adto sa adlaw sa puasa ug basaha atubangan sa tanan ang imong gisulat sumala sa akong gidiktar. Basaha ni alang sa tanang katawhan sa Juda nga manganhi gikan sa ilang kalungSORAN. ⁷ Tingali mangalyupo sila ni Yahweh ug talikdan sa matag usa ang ilang kadaotan. Hilabihan ang kapungot ni Yahweh ug dako ang iyang isilot alang ining nasora.

⁸ Tuod man gibuhat ni Baruc, anak ni Nerias, ang gisugo ni propeta Jeremias bahin sa pagbasa diha sa Balay ni Yahweh.

⁹ Sa ikasiyam nga bulan sa ikalima

36: Ang sugilanon sa sinunog nga linukot nga basahon nahitabo sa panahon sa unang pag-sulong. Atong hinumdoman nga adtong panahona, ang katawhan nagsulat sa papel katalan o panit sa karnero, nga linukot.

37: Si Sedekias nagtahod ni Jeremias. Sa pagkatinuod, ubos siya sa kaluoy sa iyang mga opisyal. Dinhi, sama sa Pasyon ni Jesus, ang mga hari wala magmando, apan misunod sa kabubut-on sa kadaghanan.

TRAYDOR BA SI JEREMIAS?

Katingalahan kaayo ang gipakita ni Jeremias nga kinaiya ining panahona sa gubat, kanus-a ang mga Judio nakigbisog alang sa kaluwasan hangtod sa kamatayon!

Gitulisok ni Jeremias ang katawhan ug dili ang mga Kaldeo, kinsa iyang gilantaw nga instrumento lang sa Ginoo.

Nagtambag si Jeremias nga mosurender ug mopaubos sa langyawng gahom. Gidapit pa niya ang mga bihag nga Judio nga ipalambo ang kauswagan sa ilang manunulong.

Ug dili ta makaingon nga kining maong mga sayop iya sa propeta kay ang kinaiya dili man mabulag sa mensahe. Adunay duha ka hinungdan nga makapatin-aw sa baroganan ni Jeremias:

– Sa usa ka bahin, ang mga makinasodnon nga Judio wala masayod unsa ang gusto sa Ginoo nga buhaton sa Israel sa umaabot. Nakita lang nila ang kapildihan ug kaulipnan busa, gipalabi nila ang pakig-away hangtod sa kamatayon. Si Jeremias, sa laing bahin, nasayod sa umaabot nga gilantaw ni Yahweh alang sa Isarel. Ang Israel mao ang nagkupot sa kaugmaon sa umaabot nga kalibotan busa, kinahanglan nga

nga tuig ni Yoakim, anak ni Yosias, hari sa Juda, ang tanang tawo nga naa sa Jerusalem ug ang gikan sa kalungSORAN sa Juda nagpuasa atubangan ni Yahweh.

¹⁰ Unya, gibasa ni Baruc sa Balay ni Yahweh gikan sa rolyo ang mga pulong ni Jeremias. Gibuhat ni sa lawak ni Gemarias, ang sekretaryo nga anak ni Sagan sa hawanan sa taas atbang sa Bag-ong Pultahan sa Balay ni Yahweh.

¹¹ Pagkadungog ni Mikeas, anak ni Gemarias, nga anak usab ni Safan sa tanang pulong ni Yahweh nga naa sa kasulatan, ¹² nanaog siya sa kwarto sa sekretaryo sa balay sa hari diin naglingkod ang tanang opisyal – si Elisama, ang sekretaryo si Dalaias, nga anak ni Semaya, si Elnatan, anak ni Akbor, si Gemarias nga anak ni Safan, si Sedekias, anak ni Ananias ug uban pang kadagkoan. ¹³ Gisultihan sila ni

dili sila mawagtang sa walay pulos nga pakigbisog.

– Sa laing bahin, ang mga pangulo sa mga Judio nagpunting lang sa hulagway sa kagawasan ug pagmahal sa nasod. Alang nila, mawala ang tanan kon magpaubos sila sa langyaw nga pangulo. Si Jeremias, sa iyang bahin, nagpunting sa kasingkasing sa katawhan. Ang pagka Judio nagpasabot nga ipabilin ang mga pangandoy sa Israel ug ang kahulogan sa pagpuyo; ang pagkagawasnon pag-alagad ni Yahweh lang. Busa, mahinungdanon kaayo alang niya nga ang katagilungsod dili matakdan sa mga diosdios ug mini nga bili sa mga Kaldeo; kon itandi sa pagpaubos sa yugo sa mga agalong Kaldeo, daw dili kaayo daotan. Gawas pa, si Jeremias miambit sa mga hunahuna nga gipadayag sa basahon sa mga Maghuhukom: kon ang Israel magpabilin sa pagtoo ug magtuman sa Balaod, sa dili madugay, makuha niyang balik ang kaugalingnan ug makauli sa iyang yutawhan.

Kon ibutang sa moderno nga termino, ang kinaiya ni Jeremias naghupot og 2 ka pagtulon-an:

– Ayawng insistir sa pakig-asdang alang sa kawsa o mga institusyon nga dili mahaom sa kalibotan nga nakaagi na dili mabakwi nga kausaban, diin ang Ginoo nagtawag nato sa lahi nga misyon.

– Hibaw-i nga ang tinud-anayng kaugalingnan sa katawhan mao ang ilang moral ug kulturanhon nga kaugalingnan. Makaluluoy kaayo kon ang ilang anak, nga nabutahan sa langyaw nga pamaagi sa pagkinabuhi, mosakripisyo sa ilang naandan nga mga biling moral, o sa sunodsunod nga paagi, mosagop sa kinaiya ug porma sa kalamboan nga gipugos gikan sa gawas.

Mikeas sa nadungog niya sa gibasa ni Baruc alang sa mga tawo gikan sa rolyo.

¹⁴ Gipaadto sa tanang opisyal si Yehudi, anak ni Natanias nga anak sab ni Selemias, anak ni Kusi, aron sultihan si Baruc: “Dad-a ang rolyo nga imong gibasa sa tanang tawo ug dali ngari! “Giadto sila ni Baruc, dala ang rolyo. ¹⁵ Gipalingkod siya ug gipabasa ang rolyo. Gibasa ni Baruc.

¹⁶ Pagkadungog nila ining tanan, nagtan-awanang sila sa kahadlok, ug miingon: “Amo ning isulti sa Hari. ¹⁷ Gipangutana nila si Baruc og giunsa ni pagsulat ug miingon siya: ¹⁸ Gidiktahan ko ni Jeremias sa mga pulong. Ako lang ang nagsulat: ¹⁹ Miingon ang kadagkoan kang Baruc: “Tago! Ayawg ipahibalo ni Jeremias ug ni bisag kinsa kon asa ka.”

²⁰ Gibutang nila ang rolyo sa kwarto ni Elisama, ang sekretaryo. Unya, giadto ang hari sa patyo ug suginlan siya sa tanan.

²¹ Busa, gipakuha sa hari kang Yehudi ang rolyo ug gikuha sa kwarto ni Elisama. Ilang gibasa sa hari ug sa tanang kadagkoan nga nagbarog sa iyang tupad. ²² Ikasiyag na to nga bulan. Naglingkod ang hari atubangan sa abohan kay tingtugnaw man. ²³ Inigkahuman ni Yehudi og basa sa tulo o upat ka lindog sa rolyo, ila ning gigisi ginamit ang kutsilyo sa sekretaryo ug gilabay sa kalayo hangtod nga nanunog ang tibuk rolyo.

²⁴ Wala mahadlok ang hari ug ang iyang mga opisyal. Wala nila gisia ang ilang gisul-ob sa nadungog na nila ang tanan. ²⁵ Mihangyo si Elnatan, Dalaias ug Gemerias sa hari nga dili sunogon ang kasulatan. Apan wala siya naminaw.

²⁶ Gisugo sa hari si Heramiel, usa ka anak sa hari, si Serarias anak ni Azriel ug Selemias anak ni Abdul nga dakpon si Baruc, ang sekretaryo ni Jeremias, ang propeta. Apan gitagoan siya ni Yahweh.

²⁷ Human sunoga sa hari ang rolyo nga gisulatan sa gidiktar ni Jeremias kang Baruc, miabot kang Jeremias ang pulong ni Yahweh: ²⁸ “Pagkuhag bag-ong rolyo ug isulat ang tanang pulong nga diha sa rolyong gisunog ni Yoakim. ²⁹ Sultih si Yoakim sa mga pulong ni Yahweh: “Gisunog mo ang rolyo ug nag-ingon ka: “Gipangahasan ining tawhana pagsulat nga laglagon sa hari sa Babilonia kining kayutaan ug pamatyon ang mga tawo ug mga hayop dinhi! ³⁰ Kini ang pulong ni Yahweh batok ni Yoakim nga hari sa Juda: Walay bisag usa sa iyang kaliwat nga molingkod sa trono ni David. Ibulad ang patayang lawas sa init sa adlaw ug patun-ogan sa kabugnaw sa gabii.

³¹ Silotan ko siya, ang iyang mga anak ug ang mga tawo sa ilang kadaotan. Ipahamtang ko kanila, sa naa sa Jerusalem ug sa mga nasod sa Juda ang tanang katalagman nga akong gipamulong batok nila, kay wala sila maminaw.”

³² Nagkuha si Jeremias og usa pa ka rolyo nga gihatag sa sekretaryo, si Baruc, anak ni Nerias. Gisulat ni Baruc ang tanang pulong sa rolyo nga gisunog ni Yoakim, hari sa Juda, ug gipun-an nig daghang susama nga mga pulong.

Nangonsulta si Sedekias kang Jeremias

37 ¹ Gipasidunggan ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia, si Sedekias, hari sa Juda ug puli ni Yoakin, anak ni Yoakim. ² Apan wala siya naminaw sa mga pulong ni Yahweh nga gipahayang ni propeta Jeremias. Wala sab maminaw ang iyang sulugoon ni ang katawhan sa kayutaan.

³ Gipaadto ni Hari Sedekias kang Jeremias si Hukal anak ni Selemias kuyog ang pari nga si Sofonias, anak ni Maseias, aron pag-ingon: “Makighusay ka ni Yahweh, atong Diyos, alang namo!”

⁴ Adtong panahona, gawasnon pa nga naglibutlibot si Jeremias sa mga tawo. Wala pa siya mabilanggo. ⁵ Unya, migawas sa Ehipto ang mga sundalo ni Paraon. Dihang nabalitaan ni sa mga Kaldeo, mibiya sila sa Jerusalem.

⁶ Ug miabot ang pulong ni Yahweh kang propeta Jeremias: ⁷ “Nakapamulong na si Yahweh, Diyos sa Israel. Ingna ang hari sa Juda nga nagsugo nimo pagpangonsulta nako: Hapit na mopauli sa Ehipto aron pagtabang nimo ang kasundalohan sa Paraon nga mibiya. ⁸ Mobalik sab ang mga Kaldeo aron sulngon kining syudara nga ilang buntong ug sunogon.

⁹ Ayaw ninyog tontuha ang kaugalingon sa pag-ingon nga magpalayo ninyo ang mga Kaldeo. Dili! ¹⁰ Bisag mapildi pa ang tibuk kasundalohang Kaldeo ug ang mga samaran ra nga manggugubat ang mahibilin, moga-

was gihapon silang tanan sa mga tolda ug sunogon kining syudara.”

Si Jeremias sa atabay

¹¹ Namahawa sa Jerusalem ang kasundalohan sa mga Kaldeo tungod sa kasundalohan sa Paraon. ¹² Mibiya sab si Jeremias sa Jerusalem ug mipadulong sa Benjamin aron pagdawat sa iyang kabilin. ¹³ Apan gipahunong siya sa nagbantay sa pultahan sa Benjamin nga ginganlag Irias, anak ni Selemias nga anak ni Ananias ug miingon: “Dili ba, milayas ka man aron motipon sa taga Babilonia?”

¹⁴ “Dili na tinuod!” Mitubag si Jeremias. Apan wala siya paminawa ni Irias. Gidakop siya ug gipaatabang sa kadagkoan ¹⁵ nga nasuko ni Jeremias. Gikolata ug gibilanggo siya sa balay ni sekretaryo Yonatan, nga gihimong bilanggoan.

¹⁶ Gibilanggo siya sa selda ilalom sa yuta, ug nagpabilin didtog dugay. ¹⁷ Unya, gipakuha siya ni Hari Sedekias ug gisikreto pagpangutana sa balay ini: “May pulong ka ba gikan ni Yahweh?” Mitubag si Jeremias: “Duna,” ug midapayon: “Itugyan ka sa kamot sa Hari sa Babilonia!”

¹⁸ Miingon si Jeremias kang Hari Sedekias: “Unsay nabuhat ko kanimong kasal-anan, sa imong kadagkoan o ining nasod nga gibilanggo? ¹⁹ Hain na man ang inyong mga propeta ²⁰ nga nagsangyaw: ‘Dili moabot ang hari sa Babilonia aron pagsulong ug paglaglag ining yutaa? Paminawa ko, halangdong hari! Paminawa ang akong hangyo: Ayaw kog ibalik sa balay ni Yonatan, ang sekretaryo, kay mamatay ko didto!’”

²¹ Misugo ni Hari Sedekias nga ibalhin si Jeremias sa patyo sa mga gwardya ug hatagan siya kada adlaw og pan gikan sa karsada sa nanghimo og pan hangtod nga mahurot ang pan sa syudad. Busa, nagpabilin si Jeremias sa Patyo sa mga Gwardya.

38 ¹ Nadungog ni Sefatias, anak ni Matan, ug ni Gedalias, anak ni

Pasur nga anak ni Malkias, ang giingon ni Jeremias atubangan sa tanan ² sa ngalan ni Yahweh: ‘Mangamatay sa pinuti, sa gutom ug sa sakit ang magpabilin sa syudad. Makaikyas nga buhi ang mohatag sa kaugalingon sa mga Kaldeo, apan mawala ang tanang kabatangan. ³ Kay namulong si Yahweh: “Nahatag ko na kining syudad sa hari sa Babilonia. Kuhaon ni.”’

⁴ Miingon ang kadagkoan sa hari: “Kinahanglang patyon ning tawhana. Wala siyag gibuhat kon dili ang paghadlok sa mga sundalong nahibilin sa syudad ug sa tanang tawo. Dili ang kaluwasan sa katawhan ang iyang gipangandoy sa pagsangyaw kondili, ang kaalaot.” ⁵ Mitubag si Hari Sedekias: “Kamoy bahala niya. Dili mo santaon sa hari.”

⁶ Gidakop nila si Jeremias ug gibutang sa atabay ni Malkias anak sa hari, sa Patyo sa mga Gwardya. Gihulog nila sa atabay si Jeremias pinaagig mga pisi. Wala niy tubig. Lapok lang ang dinha sa atabay ug naunlod sa lapok si Jeremias.

⁷ Apan nabalitaan ni Ebedmelek, dakudako nga Etiopie sa balay sa hari, nga gibutang si Jeremias sa atabay. Samtang naglingkod ang hari sa may Pultahan sa Benjamin, ⁸ giduol siya ni Ebedmelek ug giingnan: ⁹ Halangdon kong hari! Daotan ang gibuhat sa mga tawo kang propeta Jeremias. Ila siyang gihulog sa atabay diin siya mamatay.”

¹⁰ Busa, gisugo sa hari si Ebedmelek nga Etiopie: “Pakuyog og tulo ka lalaki ug kuhaa si Jeremias sa atabay sa dili pa siya mamatay.”

¹¹ Gipakuyog ni Ebedmelek ang mga lalaki og nangadto sila sa bodega sa balay sa hari. Nagkuha siya didto og mga trapo ug karaang sinina nga iyang gitantan ni Jeremias sa atabay hiniktang pisi. ¹² Miingon si Ebedmelek kang Jeremias: Ihapin ang mga panapton sa imong ilok ug ihikot ang pisi. Gibuhat ni ni Jeremias. ¹³ Dayon gihaw-as nila si Jeremias sa atabay

ginamit ang pisi. Ug nagpabilin siya sa Patyo sa mga Gwardya.

¹⁴ Gipatawag na sab ni Hari Sedekias si propeta Jeremias ug gipaadto sa ikatulong pultahan sa Balay ni Yahweh. Didto giingnan siya: “May ipangutana ko nimo. Ayawg limod sa bisag unsa! “Miingon si Jeremias kang Sedekias: ¹⁵ “Kon mosulti ko nimog usa ka butang, dili ba ko nimo ipapatay? Kon tambagan tikaw, dili ka maminaw.” ¹⁶ Sikreto nga nanumpa si Hari Sedekias kang Jeremias: “Ipanumpa ko kang Yahweh nga naghatag kanato sa kinabuhi, dili tikaw ipapatay ug dili ko ikaw itugyan sa buot mopatay nimo.”

¹⁷ Miingon si Jeremias kang Sedekias: “Kini ang gipamulong ni Yahweh, ang Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel: Kon mohural ka sa kadagkoan sa hari sa Babilonia, maluwas ka ug dili sunogon ang syudad. Maluwas ka ug ang tibuk mong katawhan. ¹⁸ Apan kon dili ka mohural sa hari sa Babilonia, mahulog ang syudad sa kamot sa mga Kaldeo ug ilang sunogon. Ikaw mismo dili makaikyas.

¹⁹ Miingon si Hari Sedekias kang Jeremias: “Nahadlok ko sa taga Juda nga miabin sa mga Kaldeo. Basin unyag itugyan ko nila sa mga Kaldeo ug bugalbugalan sab ko.” ²⁰ Miingon si Jeremias: “Dili ka nila itugyan. Paminawa ang gipamulong kanimo ni Yahweh pinaagi nako: Makaayo na nimo ug mabuhi ka. ²¹ Apan kon magdumili ka paghural, kini ang gipamulong kanako ni Yahweh.

²² Ihatag sa mga opisyal sa hari sa Babilonia ang tanang babaye nga nahibilin sa imong palasyo ug manganta: ‘Gilimbongan ka sa imong mga higala ug gipatootoo. Dihang naunlod na sa lapok ang imong tiil gibiyahan ka!

²³ Ang tanan ninyong asawa ug anak dad-on sa Caldea ug dili mo makaikyas. Mabihag mo sa hari sa Babilonia ug sunogon ang syudad!’

²⁴ Miingon si Sedekias kang Jere-

mias: “Ayaw ibutyag kang bisag kinsa ang atong giistoryahan. Kon imong ibutyag, mamatay ka. ²⁵ Kon mabalitaan sa mga opisyal nga nakig-istorya ko nimo ug ila kang duolon ug mangutana unsay akong gisulti, bisag hulgaon ka pa, ²⁶ ingna sila: Mihangyo ko sa hari nga dili ko niya ibalik sa balay ni Yonatan aron mamatay.”

²⁷ Miduol kang Jeremias ang tanang kadagkoan ug gipangutana siya. Mitubag pod siya sumala sa gisugo kaniya sa hari. Wala na silay gisulti kay wala may nakadungog sa ilang giistoryahan.

²⁸ Nagpabilin si Jeremias sa Patyo sa mga Gwardya hangtod nga nabuntog ang Jerusalem.

Ang pagkalaglag sa Jerusalem ug ang gidangatan ni Jeremias

39 ¹ Sa ika-10 ka bulan sa ika-9 nga tuig ni Sedekias, hari sa Juda, miabot si Nabucodonosor, hari sa Babilonia, uban sa tibuk niyang kasundaloan ug gilibotan nila ang Jerusalem. ² Sa ikasiyam ka adlaw sa ikaupat nga bulan sa ika-11 ka tuig ni Sedekias, natumpag ang paril sa syudad. ³ Misulod ang tanang opisyal sa hari sa Babilonia ug mipahiluna sa taliwalang Pultahan: si Nergal-Saresersa Samgar, Nebo-Sarsekim, ang punoang opisyal, si Nergal-Sareser ug ang tanang opisyal sa hari sa Babilonia.

⁴ Dihang nakita ni ni Sedekias, hari sa Juda, ug sa tanan niyang sundalo, pagkagabii miikyas sila sa syudad, agi sa hardin sa hari sa pultahan nga gipataliwad-an sa duha ka paril, padulong sa Araba. ⁵ Gigukod sila sa kasundalohan sa mga Kaldeo ug naapsan si Sedekias sa kapatagan sa Jerico. Gidakop siya ug gipaatabang ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia, nga diha sa Ribla, sa kayutaan sa Hamat ug gihukman siya didto.

⁶ Gipapatay sa hari sa Babilonia sa Ribla ang mga anak nga lalaki ni Sedekias ug ang tanang kadagkoan sa Juda sa iyang atubangan. ⁷ Gipalugit niya ang mata ni Sedekias, gipagapos og kadenang bronse ug gipadala sa Babilonia.

⁸ Gisunog sa mga Kaldeo ang palasyo sa hari ug ang balay sa mga tawo ug giguba ang mga paril sa Jerusalem. ⁹ Gipalagpot sab ni Nebuzaradan, ang dakudako sa mga gwardya ngadto sa Babilonia, ang nahibiling mga tawo sa syudad, lakip ang mikuyog niya ug ang mga artesano. ¹⁰ Gibiyahan ni

Nebuzaradan sa kayutaan sa Juda ang labing timawa nga wala gyoy kabtangan. Gihatagan silag ubasan ug kaumahan.

¹¹ Nagsugo sab si Nabucodonosor, hari sa Babilonia, kang Nebuzaradan, ang dakudako sa mga gwardya, mahitungod ni Jeremias: ¹² “Kuhaa si Jeremias ug atimana. Ayaw siyag pasakiti. Uyon-uyoni lang siya sa isulti niya kanimo.”

¹³ Gipakuha ni Nebuzaradan, ang dakudako sa mga gwardya, ni Nebuzazdan, ang punoang opisyal, ni Nergel-Sareser, ang taas nga opisyal ug ang uban pang opisyal sa hari sa Babilonia, ¹⁴ si Jeremias sa Patyo sa mga Gwardya, ug gitugyan kang Gedalias, anak ni Ahikam, anak ni Safan diin nagpabilin siya uban sa katawhan.

Ganti ni Ebedmelek

• ¹⁵ Miabot ang pulong ni Yahweh kang Jeremias sa nabilanggo pa siya sa Patyo sa mga Gwardya: ¹⁶ “Adtoa si Ebedmelek nga Etiopie ug ingna siya: Kini ang gipamulong ni Yahweh, ang Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel: Nakita mo anang adlawa nga tumanon ko ang akong gipamulong nga kaalaot ug dili ang kabuhong ining syudad.

¹⁷ Apan luwason tikaw anang adlawa – pulong ni Yahweh. Dili ka maadto sa mga tawo nga imong gikahadlok. Luwason tikaw ug dili ka mamatay sa pinuti. ¹⁸ Makaikyas ka nga buhi kay imo kong gitooan – si Yahweh ang namulong.

Gibuhian si Jeremias

40 ¹ Miabot kang Jeremias ang pulong ni Yahweh human siya gibuhian sa Rama ni Nebuzaradan, ang dakudako sa mga gwardya. Gikuha siya nga ginapos, kuyog sa mga gihinginan sa Babilonia gikan sa Jerusalem ug Juda.

² Gibadbaran sa dakudako sa mga gwardya si Jeremias ug giingnan: “Gipasidean ni Yahweh, imong Diyos, kining kaalaot alang ining dapita. ³ Karon gibuhat ni Yahweh ang iyang gipasidean kay nakasala ka man kaniya ug wala mo siya paminawa. ⁴ Apan buhian tikaw karon, tangtangan ko ang kadena sa imong kamot. Kuyog nako sa Babilonia kon gusto ka. Akoy bahala nimo. Ayaw, kon dili. Pabilin ining nasora: Lakat bisan asa ka gusto nga makaayo alang nimo.” ⁵ Matud pa ni Nebuzaradan: “Nga-

nong dili ka man mobalik kang Gedalias, anak ni Ahikam anak ni Safan, nga gitudlo sa hari sa Babilonia pagdumala sa mga nasod sa Juda? Makapuyo ka uban niya taliwala sa imong katawhan. Makaadto ka bisag asa ka gusto. Gihatagan siyag mga abiyos sa pagkaon ug regalo unya gipalakaw. ⁶ Busa, miadto si Jeremias kang Gedalias anak ni Ahikam sa Mispa ug mipuyo uban niya ug sa katawhan nga nahibilin sa kayutaan.

Si Gedalias, ang gobernador

• ⁷ Nabalitaan sa tanang kadagkoan sa kasundaloan ug sa ilang mga sundalo sa kaumahan nga gitudlo sa hari sa Babilonia si Gedalias, anak ni Ahikam, nga gobernador sa nasod ug tigdumala sa mga lalaki, babaye ug mga bata, sa labing timawa nga wala mabihag sa Babilonia. ⁸ Giadto si Gedalias sa Mispa ni Ismael anak ni Natania, Yohanon ug Yonatan mga anak ni Karea, ni Serayas, anak ni Tanhumet, sa mga anak ni Efai nga taga Netofat, ug ni Hezonias, anak sa taga Maacat, ug sa ilang ginsakpan.

⁹ Nanumpa nila ug sa ilang ginsakpan si Gedalias, anak ni Ahikam, nga anak sab ni Safan: “Ayaw mog kahadlok pag-alagad sa mga Kaldeo. Pabilin mo ining kayutaan, alagari ang hari sa Babilonia ug motunhay mo. ¹⁰ Magpabilin ko sa Mispa isip sinaligan sa mga Caldeo anang dapita. Pagtigom mog bino, prutas ug lana. Tigoma ni sa inyong mga sudlanan. Ug pabilin sa mga nasod diin nagpuyo mo karon.

¹¹ Nabalitaan sa mga Judio sa Moab, Amon, Edom ug uban pang kayutaan nga may gibilin nga bahin sa katawhan ang hari sa Babilonia, ug gihimo si Gedalias, anak ni Ahikam, anak ni Safan, nga ilang gobernador. ¹² Busa, namalik ang tanang Judio gikan sa mga dapit nga ilang gipuy-an ug giadto nila si Gedalias sa Mispa sa kayutaan sa Juda. Nagtigom sila didto og daghang bino ug prutas.

Gipatay si Gedalias

¹³ Miadto sab kang Gedalias sa Mispa si Yohanon, anak ni Karea, ug ang tanang kadagkoan sa mga manggugubat. ¹⁴ Mii- ngon sila: “Wala ka ba masayod nga ipapatay ka ni Baalis, hari sa mga Amonita, kang Ismael, anak ni Natania?” ¹⁵ Apan

• **39.15** Sama ni Jesus diha sa iyang kasakit, si Jeremias dunay angay nga ihatag pagbalik sa mga tawo nga naluoyn niya.

• **40.7** Gihimo sa mga Kaldeo ang Juda nga probinsiya sa ilang gingharian. Isip gobernador, ilang gitudlo ang Judio, si Gedalias nga sakop sa pamilya ni Safan, nga gikauyonan ra sab ni Jeremias. Gipatay siya sa partido nga misupak

sa iyang pagmando, ug ang gidangatan mao ang laing pagkatibulaag sa mga Judio.

Sa kapitulo 42-44, makita si Jeremias nga nakig-away sa iyang katawhan sa kataposang higayon. Wala ganiy bisag usa ka pundok nga naminaw sa propeta. Ang misupak sa mga Kaldeo ug ang nag-uyon-uyon ini, misunod sa kaugalingong kapritso ug midumili pagtuman sa sugo ni Yahweh.

wala motoo si Gedalias, anak ni Ahikam. Nakigsulti si Yohanan sa sikreto ni Gedalias sa Mispá: “Molakaw ko aron patyon si Ismael, anak ni Natánias, nga walay bisag kinsa nga makahibalo. Dili ka niya angayng patyon, kay magkatibulaag ang mga Judio nga nagkahiusa uban nimo.”¹⁶ Apan, matud ni Gedalias, anak ni Ahikam, kang Yohanan, anak ni Kareá: “Ayaw nag buhata. Dili tinuod ang imong giingon bahin ni Ismael.”

41¹ Sa ikapito ka bulan, miabot si Ismael, anak ni Natánias nga anak ni Elisamasa kaliwat sa hari, nga nahimong opisyal sa hari. May kuyog siyang 10 ka lalaki. Giadto niya sa Mispá si Gedalias, anak ni Ahikam nga anak ni Safan. Samtang nag-salo sila pagpangaon,² mitindog si Ismael ug ang mga kauban. Unya, iyang gipatay si Gedalias nga gipangga sa hari sa Babilonia sa iyang pagkagobernador sa kayutaan.

³ Gipatay sab ni Ismael ang mga Judio nga kauban ni Gedalias sa Mispá ug ang mga sundalong Kaldeo didto.

⁴ Duha ka adlaw human sa pagpatay ni Gedalias, wala pa ni mabalitai ni bisag kinsa.

⁵ Unya, miabot ang 80 ka lalaki sa Siquem, Silo ug Samaria, mga binarbasan, gisi og sinina ug may samadsamad ang lawas, nga nagdalag mga halad ug insenso sa Balay ni Yahweh.

⁶ Dayon mibiya sa Mispá si Ismael, anak ni Natánias, aron pagtagbo nila nga naghilak. Miingon siya sa mga lalaki: ⁷ Tana, mangadto ta ni Gedalias, anak ni Ahikam.” Apan pag-abot nila sa tungatunga sa lungsod, gipatay ni Ismael, anak ni Natánias ug sa iyang mga kauban ang mga lalaki, ug gilabay sa atabay.

⁸ Apan ang 10 nila miingon kang Ismael: “Ayaw mig patya kay may pundo ming pagkaon sa uma: trigo ug sebada, lana ug dugos.” Busa, wala sila patya ni Ismael.

⁹ Ang atabay nga gilabayan ni Ismael sa mga patay mao ang Dakong Atabay nga gipahimo ni Hari Asa pagpanalipod niya sa kaugalingon batok ni Baasa, hari sa Israel.

¹⁰ Gipuno ni ni Ismael, anak ni Natánias, sa mga patay. Gibihag niya ang pipila sa mga tawo sa Mispá, ang mga anak nga babaye sa hari nga gibilin ni Nebuzaradan, ang dukudako sa mga gwardya, ubos sa pagdumala ni Gedalias. Gisugo sila ni Ismael pagsunod niya. Unya, miadto sila sa kayutaan sa mga Amonita.

Batok ni Ismael

¹¹ Dihang nabalitaan ni Yohanan, anak ni Kareá ug sa kauban niyang kadagkoan sa pundok, ang mga krimen ni Ismael, gihiusa nila ang ilang tawo aron sulngon si Ismael. ¹² Naabtan siya sa may dakong linaw sa Gideon.

¹³ Nalipay ang mga bihag nga gidala ni Ismael, anak ni Natánias, gikan sa Mispá dihang nakit-an nila si Yohanan, anak ni Kareá ug ang iyang kauban nga kadagkoan sa pundok. ¹⁴ Mikuyog silang tanan ni Yohanan. ¹⁵ Miikyas si Ismael kang Yohanan ug mikuyog niya ang walo ka tawo. Nangadto sila sa Amon.

¹⁶ Gihiusa sab ni Yohanan ug sa kadagkoan sa pundok ang naluwas niya ni Ismael – mga lalaki, mga babaye, mga bata ug mga opisyal sa palasyo. Gidala sila ni Yohanan pagbalik gikan sa Gideon. ¹⁷ Nagpabilin silag dugay sa Gerut-kimham duol sa Betlehem ug nagplano pag-adto sa Ehipto ¹⁸ tungod sa kahadlok sa mga Kaldeo kay gipatay man ni Ismael si Gedalias ang pinalanggang gobernador sa hari sa Babilonia.

Ang pag-ikyas pangon sa Ehipto

42¹ Unya, miadto kang Jeremias ang mga opisyal sa kasundalohan si Yohanan, anak ni Kareá, si Azarias, anak ni Hosias, ug ang tanang tawo, gikan sa labing alaot hangtod sa labing bantogan. ² Miingon sila kang Jeremias: Paminawa ang among hangyo ug pag-ampo kang Yahweh, among Diyos, alang namo, ang nahibilin sa katawhan, kay dyotay ra mi kaayo sumala sa imong makita. ³ Ipakita unta kanamo ni Yahweh, imong Diyos, ang dalan nga angay namong laktan ug ang angay namong buhaton.

⁴ Mitubag si propeta Jeremias: “Nadungog tamó. Oo, makigsulti ko ni Yahweh sumala sa inyong gihangyo. Akong ipahibalo ninyo sa walay lipudlipod ang pulong ni Yahweh.”

⁵ Miingon sila kang Jeremias: “Hinaot nga si Yahweh mahimo nga tinuod ug matinud-anong saksi batok namo kon dili namo sundon ang tanan niyang pulong alang namo pinaagi nimo. ⁶ Makalipay o dili, sundon namo si Yahweh nga among Diyos alang kang kinsa gipadala ka. Kay maluwas man mi tungod sa pagsunod namo sa tingog ni Yahweh, among Diyos.

⁷ Paglabay sa 10 ka adlaw, miabot kang Jeremias ang pulong ni Yahweh. ⁸ Gitawag niya si Yohanan, anak ni Kareá, ug ang opisyales sa kasundalohan lakip ang tanang tawo gikan sa labing alaot hangtod sa labing bantogan.

⁹ Ug miingon siya: “Kini ang pulong ni Yahweh, Diyos sa Israel nga inyong gipahangyo nako: ¹⁰ Kon gusto miong mabuhi nga malinawon ining kayutaan, lig-onon tamó ug dili gun-obon, itanom ug dili ibton. Gikasubo ko ang kaalaot nga akong gipahamtang kaninyo. ¹¹ Ayaw mog kahadlok sa hari sa Babilonia nga inyong gikalisanan – pulong ni Yahweh, kay ako naa ko aron pagpanalipod ug pagluwas

ninyo sa ilang kamot.¹² Tugahan kog kaluoy ang iyang kasingkasing aron kaluy-an mo ug pabalikon sa kaugalingon ninyong kayutaan.

¹³ Ayaw mog ingon: “Dili na mi mamuyo ining yutaa,” supak sa pulong ni Yahweh.

¹⁴ Ayaw mog ingon: “Moadto na lang mi sa Ehipto diin walay gubat ug dili namo madungog ang lanog sa trompeta, ni makulangan mig pan.”¹⁵ Paminaw hinuon mo, salin sa Juda, sa pulong ni Yahweh, ang Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel: Kon moadto mo sa Ehipto ug magpabilin didto,¹⁶ hampakon mo sa espada nga inyong gikahadlok. Mahiagom mo sa gutom nga inyong gikabalak-an, ug didto mangamatay mo.

¹⁷ Mangamatay mo sa pinuti, sa gutom ug sa katalagman, kamong tanan nga moadto sa Ehipto aron didto manimuyo. Walay maluwat o makalingkawas sa kaalaot nga akong ipadala.”

¹⁸ Mao ni ang gipamulong ni Yahweh, ang Labing Gamhanan ug ang Diyos sa Israel: “Ingon nga gibubo ko sa naa sa Jerusalem ang nagdilaab kong kapungot, ibubo sab nako ang akong kapungot inig-adto ninyo sa Ehipto, ug mahimo mong tinunglo ug kali-sangan, sinalikway ug tinamay. Dili mo makakita pag-usab ining dapita hangtod sa kahangtoran.”

¹⁹ Gipanagna ni ni Yahweh bahin ninyo, O salin sa Juda. Busa, ayaw mog adto sa Ehipto; hinumdomi ninyo ang akong gipahimangno ining adlaw.

²⁰ Gitahan ninyo ang kinabuhi dihang inyo kong gisugo pag-adto ni Yahweh inyong Diyos sa pag-ingon: “Iampo mi ni Yahweh among Diyos. Unya, isulti kanamo ang gisulti ni Yahweh ug mosunod mi.”²¹ Ako na mong giingnan ini karong adlaw, apan wala gihapon ninyo tahora si Yahweh, inyong Diyos, sa iyang gisugo ninyo pinaagi nako.²² Busa, sigurado nga mangamatay mo sa pinuti, sa gutom o sa katalagman sa lugar nga gusto ninyong adtoan ug puy-an.”

43 ¹ Bag-o pa lang gisulti ni Jeremias ang pulong ni Yahweh – ang tanang gisugo niya ni Yahweh – ² dihang miingon kang Jeremias si Azarias, anak ni Hosias, ug ni Yohanan anak ni Karea, ug sa tanan nga garbosong lalaki: “Bakakon! Wala ka ipadala kanamo ni Yahweh, among Diyos, aron mosulti nga dili mi mangadto ug manimuyo sa Ehipto. ³ Si Baruc hinuon, anak ni Nerias ang nagsulsol ninyo sa pagtugyan namo sa mga Kaldeo ug pagpatay o paghingilin sa Babilonia!”

⁴ Wala sunda ni Yohanan, anak ni Karea o sa opisyalessa kasundalohan o sa mga tawo ang sugo ni Yahweh pagpabilin sa kayutaan sa Juda. ⁵ Hinunoa, gidala sila ni Yohanan ug

sa mga opisyal sa kasundalohan. Sila ang salin sa mga Judio nga mibalik sa kayutaan sa Juda gikan sa mga nasod diin sila ghi-nginlan. ⁶ Nadala ang mga lalaki, mga babaye, mga bata, ug ang mga anak nga babaye sa hari; kining tanan gibiyayan ni Nebuzaradan, ang dakudako sa mga gwardya, sa pamunoan ni Gedalias, anak ni Ahikam nga anak ni Safan, uban ni propeta Jeremias ug ni Baruc nga anak ni Nerias. ⁷ Wala nila paminawa ang sugo ni Yahweh. Miadto hinuon sila sa Ehipto ug miabot sa Tafnes.

Gitagna ni Jeremias ang pagsulong sa Ehipto

⁸ Miabot sab ang pulong ni Yahweh kang Jeremias sa Tafnes: ⁹ “Pagkuha og dagkong bato, samtang magtan-aw ang mga Judio ug ilubong sa yuta sa hawanan nga tisa atubangan sa balay ni Paraon sa Tafnes. ¹⁰ Innga sila: “Kini ang gipamulong ni Yahweh, ang Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel: Ipatawag ko ang akong alagad, si Nabucodonosor, hari sa Babilonia. Ibutang niya ang trono ibabaw ining batoha nga akong gilubong ug ihikyad niya ang harianong tolda. ¹¹ Moabot siya ug iyang hampakon ang kayutaan sa Ehipto. Magdala siyag kamatayon sa mga patyonon; bihagon niya ang mga bihagonon ug patyon sa pinuti ang patyonon sa pinuti.

¹² Sunogon niya ang mga templo sa mga diosdios sa Ehipto. Masunog ang mga diosdios ug panguhaon sila. Sama nga giputos sa kupo ang magbalantay, puston sab sa hari sa Babilonia ang kaugalingon sa kayutaan sa Ehipto, ug hilwas siya nga mopahawa. ¹³ Gub-on niya ang mga sagradong haligi sa Heliopolis ug sunogon ang mga templo sa mga diosdios sa Ehipto.”

Kataposang pahimangno ni Jeremias

44 ¹ Miabot kang Jeremias ang pulong ni Yahweh bahin sa tanang Judio nga didto sa Ehipto, Migdol, Tafnes, Memfis ug sa kayutaan sa Patros:

² “Kini ang pulong ni Yahweh, ang Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel: “Nakita ninyo ang dakong kaalaot nga akong gidala sa Jerusalem ug sa mga lungsod sa Juda. ³ Guba na ang tanan karon, ug wala na silay lumolupyo tungod sa kasal-anan nga ilang gibuhat. Gipalagot ko sa pagsunog nilag insenso ug pagsimba sa mga langyaw nga dios nga wala mailhi nila ni sa ilang katigulangan. Kamo mismo wala makaila nila.

⁴ Nagsigi kog padala kanila sa akong mga alagad, ang mga propeta, nga mipahibalo: ‘Ayaw ninyog buhata ang makapungot nga mga butang nga akong gikasilagan!’⁵ Apan

wala sila naminaw ni magtagad. Wala nila talikdi ang daotan nilang buhat o isalikway ang pagsimba sa mga langyawng dios. ⁶ Busa, miulbo ang akong kapungot ug misilaob sa mga lungsod sa Juda ug sa kadalanan sa Jerusalem, nga nakaguba nila. Ingon sila ana hangtod ining adlawa.

⁷ Karon nangutana si Yahweh, ang Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel: Nganong gidaot man ninyo ang inyong kaugalingon? Tungod sa inyong binuhatan ang mga lalaki, babaye, bata ug masuso kuhaon sa Juda ug wala nay mahibilin kaninyo. ⁸ Nganong misimba man mo sa langyawng dios sa Ehipto diin nangadto mo aron manimuyo? Sa pagkatinuod, magkadyotay mo ug matinunglo ug talamayon sa tanang kanasoran.

⁹ Nalimtan na ba ninyo ang daotang gibuhat sa inyong katigulangan ug ang panamastamas sa mga hari sa Juda ug sa ilang mga asawa, ug ang hiwi ninyong kinaiya ug sa inyong mga asawa sa kayutaan sa Juda ug sa kadalanan sa Jerusalem?

¹⁰ Wala sila maghinulsol, wala sila mahadlok ug wala nila sunda ang akong balaod ug ang mga sugo nga akong gihan-ay alang ninyo ug sa inyong katigulangan.

¹¹ Nagpahimangno ninyo si Yahweh, ang Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel: “Motalikod ko ninyo ug dad-an tamog hingpit nga kaalaot nga molaglag sa Juda.

¹² Malaglag sab ang tanang nahibilin sa Juda nga buot moadto sa Ehipto ug didto manimuyo. Pamatyon sila sa pinuti ug sa gutom ug mahimo silang sumbanan sa ka syudad nga tinamay.

¹³ Silotan ko sa pinuti, gutom ug katalagman ang naa sa Ehipto sama sa pagsilot ko sa Jerusalem. ¹⁴ Walay bisan usa sa salin sa Juda nga miadto sa Ehipto nga maluwas o makalingkawas ug mobalik sa Juda nga ilang gikamingawan ug didto manimuyo.

¹⁵ Unya, ang tanang lalaki nga nasayod nga ang ilang asawa naghalad ug insenso sa mga langyawng dios ug ang tanang babaye – usa ka dakong pundok mitubag ni Jeremias sa mas kusog nga tingog:

¹⁶ “Dili mi maminaw sa imong gisulti sa ngalan ni Yahweh. ¹⁷ Buhatan namo ang among gusto: ¹⁸ magsunog mig insenso sa rayna sa langit ug magbubo ug bino alang niya, sama sa among gibuhat ug sa gibuhat sa among katigulangan, mga hari ug mga opisyal sa mga syudad sa Juda ug sa kadalanan sa Jerusalem. Daghan ang among pan kaniadto. Buhong mi ug layo sa katalagman.

¹⁹ Dihang mihunong mi pagsunog og insenso ug paghalad ug bino alang sa rayna sa langit, nagkalisudlisod mi ug nangamatay sa pinuti ug gutom.” Mipadayon ang mga babaye: “Pagsunog namo og insenso ug

paghalad ug bino sa rayna sa langit, wala ba masayod ang among mga bana nga naghimo mig mga halad nga torta dinayandayan sa iyang hulagway?”

²⁰ Gitubag ni Jeremias ang tanan, lalaki ug babaye, nga nagsulti kaniya sa ingon: ²¹ “Dili na tinuod. Mahinumdoman ni Yahweh ang insenso nga inyong gisunog sa mga syudad sa Juda ug sa mga dalan sa Jerusalem. Mahinumdoman siya ninyo, sa inyong katigulangan, sa inyong mga hari, kadagkoan ug sa tibuok syudad. Nagtoo ba mo nga iya ning nalimtan? ²² Dili na maagwanta ni Yahweh ang daotan ninyong batasan nga iyang nakita ug ang makalagot nga butang nga inyong gibuhat. Busa, gitunglo niya ang inyong kayutaan. Nahimo ning kamingawan. Wala nay lumolupyong. Ingon sa nahitabo dinhi karon.

²³ Moabot kaninyo ang tanang katalagman nga inyong nahilagoman karon kay nagsunog mog insenso ug nakasala batok ni Yahweh. Wala siya ninyo paminawa ug wala sunda ang iyang Balaod, kasugaoan ug pahimangno.”

²⁴ Matud pa ni Jeremias sa tanang babaye: “Paminawa ang pulong ni Yahweh. ²⁵ Kini ang gipamulong ni Yahweh, ang Labing Gamhanan ug Diyos sa Israel: Kamong mga babaye nga gustong motuman sa inyong gipanumpa, miingon mo: Tumanon namo ang among paagi pagsunog og insenso ug paghalad ug bino alang sa rayna sa Langit. Sigi, tumana ninyo ang inyong mga panumpa ug panaad!

²⁶ Apan paminaw mo, kamong mga Judio nga naa sa Ehipto. Paminawa ang gipamulong kaninyo ni Yahweh: “Akong ipanumpa sa kaugalingon nako nga bantogang ngalan – pulong ni Yahweh, nga sa tibuok Ehipto walay bisag usa nga taga Juda nga molitok sa akong Ngalan. Walay bisag usa nga nagpabilin aron moingon: ‘Si Yahweh mahimo untang saksi sa akong panaad.’”

²⁷ Gibantayan ko sila sa ilang kadaotan, dili sa ilang kaayohan. Patyon sa pinuti ug sa gutom ang tanang Judio nga naa sa Ehipto. Puohan sila. ²⁸ Dyotay lang ang makaiskapo sa pinuti ug mobalik sa Juda gikan sa Ehipto. Sa ingon mahibaloan sa nagpabilin nga nanimuyo sa Ehipto kinsang pulong ang tinuod. Ang ilaha ba o ang akoo!

²⁹ Kini ang ilhanan nga silotan tamo ining lugara, pulong ni Yahweh, aron inyong mahibaloan nga matuman ang gisulti ko kaninyo. ³⁰ Itugyan ko si Hofra, ang hari sa Ehipto, sa iyang mga kaaway nga buot mopatay niya; sama sa akong pagtugyan ni Sedekias, hari sa Juda, sa iyang kaaway, si Nabucodonosor, hari sa Babilonia nga buot mopatay niya.”

45 ¹Kini ang mga pulong ni propeta Jeremias kang Baruc, anak ni Nerias, ang nagsulat sa usa ka rolyo sa mga pulong nga gidiktar ni Jeremias. Sa ikaupat nga tuig sa paghari ni Yoakim, anak ni Yosias sa Juda, miingon siya: ²“Namulong kanimo si Yahweh, Baruc. Nganong mireklamo ka: ³‘Alaot ko! Gikapoy na kog hingotas ug wala koy pahulay!’”

⁴Miingon si Yahweh: ‘Sa pagguba ko sa akong gitukod ug pag-ibot sa akong gitanom, ⁵nganong nangandoy ka og mga dagkong butang sa imong kaugalingon? Ayaw pasulabig pangandoy! Apan bisag hapit ko na ipadala ang kaalaot sa tanan – pulong ni Yahweh – maluwas ka bisag asa ka padulong!’”

PANAG-AN BATOK SA LAING MGA NASOD

Batok sa Ehipto

46 ^{•1} Mao kini ang pulong ni Yahweh nga miabot kang propeta Jeremias bahin sa mga nasod. ²Bahin sa Ehipto, kini ang mensahe batok sa kasundalohan ni Neco, hari sa Ehipto, sa may Suba Eufrates ug Karkemis nga nabuntog ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia sa ikaupat nga tuig ni Yoakim, anak ni Yosias ug hari sa Juda.

³“Andama ang taming, dako ug gamay, ug sulong sa panggubatan! Pakig-away!

⁴Andama ang mga kabayo; sakyi ninyo, mga kabalyero! Isul-ob ang mga helmet ug paglingya, ang mga bangkaw baira, ang panalipod isul-ob na.

⁵Apan, unsa karon ang gidangatan? nahadlok ug nanghunong silang tanan! Ang ilang mga sundalo nangalibog ug sa walay lingilingi sila misibog; Nangahadlok sila ug nangalisang; Dili na sila makaas dang.

⁶Ang mga abtik dili makaatras; ang mga bayani dili makaikyas. Sa suba sa Eufrates sa amihanan, Nangapandol sila ug nangapukan.

⁷Kinsa kining mibul-og nga sa Nilo nahisama,

sa mga dagkong balod sa suba, ingon siya,

⁸Matud niya: Hala, ang yuta tabonan ko, sa mga tubig nga nagsulog sa Nilo; mao ni ang Gamhanang Ehipto.

⁹Sulong mga kabayo, mga karwahe abanti mo! Martsa aron makig-away, mga sundalo! mga tawo sa Etiopia ug Put nga may taming;

taga Lydia, nga sa pana maayong mopunting.

¹⁰Alang sa Ginoong Yahweh, kadtong adlaw,

adlaw pagpanimalos sa kaaway niya.

Ang pinuti milamoy nilag kusog;

Ug sa ilang dugo kini kaayo nahubog.

kay magsakripsyo ang Ginoong Yahweh, ang Labing Gamhanan, sa may Suba sa Eufrates sa kayutaan sa Amihanan.

¹¹Tungas sa Gilead ug pagkuhag balsamo

O ulayng anak nga Dalaga sa Ehipto!

Ang daghang tambal kawang lang nimo!

Kay sa tinuoray dili ka na mamaayo.

¹²Nabalitaan sa kanasoran ang imong kaulawan,

mikaylap sa tibuk kalibotan ang imong pagbangotan;

ang sundalo nasukamod sa iya rang kauban,

Nagdungan na hinuon silang tanan pagkapukan.”

Ang pagsulong sa Ehipto

¹³Mao kini ang mensahe nga gihatag ni Yahweh kang Propeta Jeremias dihag gisulong ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia, ang Ehipto:

¹⁴Ibalita sa Ehipto ug isangyaw sa Migdol: isangyaw sab sa Memfis ug Tafnes. Ingna sila:

Tindog ug pangandam mo, kay gilamoy sa pinuti ang naa sa palibot ninyo.”

¹⁵Ang Apis milayay sa layo, apan ngano? Nganong wala mobarog ang imong Toro? Gipalubog man ni Yahweh, wala kiniy mahimo.

• **46.1** Diha ni Jeremias, ug sa uban nga propeta, mabasa ang mga panagna batok sa mga langyawng nasod. Ang mga propeta nagpuyo sa usa ka panahon, ug ang ilang misyon mao ang pagsabwag sa usa ka bag-ong kalawat sa katawhan, nga labawng masabtan, labawng responsabl, ug naay mas lawom nga pagtoo, sa kalibotan nga nagkabungkag. Samtang ang mga inila nga sibilisasyon sa

Ehipto ug sa Babilonia nagpugong sa mga tawo, ug wala motugot nila pagdiskobre og mga bag-ong bili, ang pag-iyahay sa mga gagmayng nasod mipadulong sa ilang pagkawagtang. Dili lang ang Israel ang moagi kamatayon kondili, ang tanang katawhan; hinuon, ang Israel lang ang mobarog alang sa mas dako pa nga padulngan.

¹⁶ Gitukmod kini ni Yahweh ug nahapla Busa, nag-ingnanay sila sa usag usa. 'Panindog, ug balik sa inyong lungsod ug sa yuta nga inyong natawhan, layo sa pinuti sa kaaway nga tanan.

¹⁷ Si Paraon, hari sa Ehipto, ilang gihi-nganlan, 'Ang saabaan nga nag-usik-usik sa kahi-gayonan.'

¹⁸ Ingon nga ako buhi, matud sa Hari, Yahweh nga Labing Gamhanan ang iyang ngalan, moabot ang usa ka bantogan – sama siya sa bukid Tabor ug Karmel ibabaw sa dagat.

¹⁹ Andama ang mga dad-onon sa imong pagkabinihag, Kamo nga nagpuyo sa Ehipto. Ang Memfis gub-on ug laglagon, mawad-an sila sa ilang lumolupyo. ²⁰ Ang Ehipto daw nindot nga baying baka,

apan may mananap sa amihanan nga mipaak niya.

²¹ Ang mga sinuholang sundalo daw tambok nga mga baka, apan wala mobarog, nanalagan pod sila. Miabot ang adlaw sa ilang katalagman, ang panahon nga sila silotan.

²² May kasaba siya sa iyang paglightot; sama sa sawa mga miipso.

Midasdas ang iyang mga kaaway nga nagdalag mga atsang dagkoay; magpululot sila og kahoy kunohay.

²³ Pamutlon nila ang iyang lasang-pulong ni Yahweh,

bisag labong na ni kaayo.

Kay mas daghan pa sila sa dulon, busa, lisod kaayong iphon.

²⁴ Ang Dalagang anak sa Ehipto mau-lawan,

Mahigom siya sa kamot sa katawhan sa amihanan."

²⁵ Pulong ni Yahweh, ang Labing Gamhanan, Diyos sa Israel: Silotan ko si Amon sa Tebes, si Paraon, ang Ehipto ug ang iyang mga dios ug mga hari ug ang midapig niya.

²⁶ Ihatag ko sila sa kamot sa nagtinguha sa ilang kinabuhì, ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia, ug sa iyang mga ministro. Unya, puy-an ko ang Ehipto sama sa kanhiyang panahon – si Yahweh ang namulong.

²⁷ 'Ayaw kahadlok, O Jacob, akong alagad; ayawg kalisang, O Israel! Luwason tikaw sa layong dapit, ug ang imong kaliwat sa kayutaan diin sila gibihag, makabaton na usab sa kalinaw ug pagsalig ni Jacob. Wala nay manghulga niya. ²⁸ Ayaw kahadlok, O Jacob, akong alagad, pulong ni Yahweh, kay naa ko nimo. Hutdon ko paglaglag ang mga nasod diin gikatagkatag tamo, ug luwason tkaw. Apan pantanon tikaw diha sa kaangyan. Silotan tikaw."

Batok sa Pilistea

47 ¹ Ang pulong ni Yahweh miabot kang propeta Jeremias mahitungod sa mga Pilistea sa wala pa sulnga ni Paraon ang Gaza.

² Ingon ini ang gisulti ni Yahweh:

"Tan-awa, mitaas ang katubigan gikan sa amihanan, dili madugay moabot ang mga baha; lunopan ang kayutaan; bahaan ang tanan,

ang mga syudad ug ang ilang lumolupyo. Ang tanang tawo sa yuta nanyabaw.

³ Inig kadungog nila sa hinagtok sa mga tiil sa kabayo, sa hinaguros na mga karwaha ug sa dahunog sa mga ligid.

Nalimot ang mga amahan sa ilang mga anak;

ang ilang mga kamot nangaluyloy.

⁴ Miabot na gyod ang adlaw paglaglag sa mga Pilistea; ang Tiro ug Sidon nga ilang kaabin nakuha na nila;

Kay wagtangon ni Yahweh ang nasod sa mga Pilistea,

ang nahibilin sa mga pulo sa Kaftor.

⁵ Naupaw na ang Gaza;

Mingaw na ang Askalon.

O mga salin sa mga Enakita, nganong samadsamaran ninyo ang inyong kaugalingon?

⁶ O pinuti ni Yahweh!

Hangtod kanus-a ka magmalinawon?

Balik sa imong sakoban, hunong ug pahulay.

⁷ Unsaon niya pagmalinawon,

kon gisugo siya ni Yahweh

batok sa Ascalon ug sa mga baybayon?

Batok sa Moab

48 ¹ *Bahin sab sa Moab*: Kini ang gipamulngon ni Yahweh, ang Labing Gamhanan, Diyos sa Israel: "Alaot ang Nebo, nagun-ob na ni! Naulawan ug nalupig ang Kiriatayim. ² Wala na ang kadalayegon sa Moab: Mga tawo sa Hesbon naninguha nga kini malumpag; Kanang nasora atong gub-on! Ikwaw sab *Madmen* laglagon, sa pinuti ikaw sunodsunoron. ³ Ang danguyngoy sa Horonaim, paminawa! Danguyngoy sa kaalaot! Hingpit nga pagkapukan!"

⁴ Napusgay na ang Moab, Milanog sa Suar ang iyang minatay. ⁵ Naghilak silang mitungas sa Luhit, paglugsong na pod sa Horonaim, ang laguto sa pagkapusgay ang madungog.

⁶ Dalagan mo! Luwasa ang kaugalingon! Sama sa mga ihalas nga asno sa kalasangan!

⁷ Nagsalig ka sa imong kusog ug kati-gayonan, hinungdan nga nabihag ka. Dad-ong bihag si Kemos uban sa iyang mga pari ug kadagkoan. ⁸ Sudlon sa daotan ang ta-

nanag syudad; walay makaikyas. Naguba ang walog; nadaot ang patag sumala sa gipamulong ni Yahweh. ⁹ Ilubong ang Moab kay nahurot na siya pagkalmypag. Hawan ang iyang syudad; didto way nagpabilin. ¹⁰ Tunglohon ang dili mobuhat sa hingpit sa gimbuhaton ni Yahweh; tunglohon ang nagppugong sa pinuti pagpabanaw sa dugo.

¹¹ Hayahay ang Moab sukad sa pagkabata ingog bino nga gipaidad ug gipalugdang wala ibalhinbalhin sa laing sudlanan, wala madala nga binihag; nagpabilin ang lami; wala mabag-o ang baho.

¹² Busa, moabot ang adlaw, pulong ni Yahweh, nga padad-an ko siya ug mga tagayan. Tition nila ang mga sudlanan ug ang mga banga. ¹³ Unya, maulaw ang Moab sa Kemos, sama sa nasod sa Israel nga naulaw sa Betel nga iyang gilaoman.

¹⁴ “Unsaon ninyo pag-ingon: “Mga bayani mi, mga isog nga lalaki sa gubat? ¹⁵ Magunob ang Moab ug madugmok ang iyang mga syudad; pamatyon ang pinili niyang kabatan-onan, ang hari ang namulong. Si Yahweh nga Labing Gamhanan ang iyang ngalan.

¹⁶ Hapit na malumpag ang Moab, ang iyang pagkapukan dali ra kaayong moabot. ¹⁷ Hilaki siya, kamong naa sa iyang palibot; ang tanang nakaila niya ingna: nabali na ang lig-on nga setro, ang sungkod nga mahimayaoan.

¹⁸ Kanaog gikan sa imong kahalangdon, ug lingkod sa naglagiting nga yuta kamong tanan nga nagpuyo sa Dibon. Kay misulong ang mangguguba sa Moab; gub-on ang tanan mong kota. ¹⁹ Barog sa dalan ug pagbantay, o taga Aroer. Pangutan-a ang nangikyas: “Unsay nahitabo?”

²⁰ Naulawan ang Moab tungod sa iyang pagkagun-ob. Singgit ang dangyungoy! lbalita sa Arnon nga guba na ang Moab.

²¹ Miabot ang hukom sa kayutaan nga naa sa tagaytay, sa Holon, Hasa, ug Mefat, ²² sa Dibon, Nebo, Betdeblataim, ²³ Kiriatayim, Bet-Gamul, Bet-Maon, ²⁴ Karyot, Bosra ug sa tanang syudad sa Moab, layo ug duol.

²⁵ Naputol na ang sungay sa Moab. Nabali ang iyang bukton, pulong ni Yahweh.

²⁶ Hubga siya! Gipakadako niya ang kagalingon batok ni Yahweh. Maglunang ang Moab sa iyang suka ug kataw-an siya. ²⁷ Dili ba, kataw-anan man alang kanimo ang Israel? Dili ba, nakita mo siya taliwala sa mga kawatan, sa ingon nga kon imo siyang hisgotan, molingolingo ka?

²⁸ Biyai ang mga syudad, puyo sa kabukiran, kamong taga Moab! Sun-a ninyo ang pati; ang ilang salaganan sa kilid sa mga bung-aw dili makab-on. ²⁹ Nabalitaan namo ang kamapahitan sa Moab – hilabihan ang iyang kahambogero...

Ang iyang pagpasiatub ug pagpasiban-tog, ug ang kagarboso sa iyang kasingkasing. ³⁰ Nasayran ko ang iyang kabastos, pulong ni Yahweh, pulos bakak ang iyang panghambog ug mga buhat.

³¹ Busa, gikaguol ko ang Moab; gihilakan ang tibuok Moab.

Gikasakit ko ang taga Kir-Heres. ³² Gihilakan tikaw labaw sa Haser, O ubasan sa Sibma! Nananga hangtod sa dagat, miabot ka hangtod sa dagat sa Haser. Ang manla-laglag napukan sa imong ani ug mga ubas. ³³ Natapos na ang kalipay ug ang kasadya sa mabungahong tanaman sa Moab; Nahurot na ang bino sa pugaanan.

³⁴ Misinggit ang Hesbon ug Eleale nga miabot sa Hasa, gikan sa Soar hangtod sa Horonaim ug Eglas-selisa. Kay nauga hasta ang mga tubig sa Nimrim.

³⁵ Patyon ko, matud ni Yahweh, ang tanang tawo sa Moab nga mohalad ug mga sakripisyo sa mga altar sa bungtod ug ang magsunog ug insenso sa ilang dios.

³⁶ Nasubo ang akong kasingkasing alang sa Moab sama sa tawo nga nagtugtog ug honi sa iyang plawta alang sa patay. Nasubo sab ko sa mga Ker-heris kay nawad-an sila sa tanan nilang kabtangan.

³⁷ Nakiskisan na ang ilang ulo; nabarbasan na ang bungot; nasamaran ang kamot ug nagtapis ug sako ang matag usa. ³⁸ Pulos pagbakho ang madungog sa mga atop sa kabalayan ug mga plasa sa Moab kay gidugmok ko siya sama sa sudlanan nga walay pulos – pulong ni Yahweh.

³⁹ Pagkadako sa kalisang nga milukop sa Moab! Hilabihan ang pangagho! Mitalikod siya sa dakong kaulaw. Ang Moab makatawanan. Malisang niya ang mga silingan.

⁴⁰ Kay kini ang gipamulong ni Yahweh:

“Tan-awa, usa ka agila ang mihasmag. Gibukhad niya ang mga pako ibabaw sa Moab. ⁴¹ Mabuntog ang mga nasod ug mailog ang mga kota. Ang adlaw, mahisama sa kasingkasing sa babaye nga nanganak ang kasingkasing sa mga manggugubat sa Moab.

⁴² Malumpag ang Moab kay nakigbatok kang Yahweh.

⁴³ Mag-atang unta nimo ang kapungot, ang lungag ug ang lit-ag, o taga Moab!

⁴⁴ Mahulog sa lungag ang moikyas sa kapungot; madakpan sab sa lit-ag ang mokawas sa lungag. Kay ipahamtang ko sa Moab kining tanan sa tui nga silotan ko siya, pulong ni Yahweh. ⁴⁵ Nanghunong ang mga nanglayas sa anino ni Hesbon, kay migawas ang kalayo sa balay ni Sihon nga nakasunog sa bagulbagol ni Moab ug sa korona niya sa panghambog.

⁴⁶ Makalubog ka, O Moab! Nasugamak na ang Kemos; Kay gidala nga binihag ang imong mga anak nga ulitawo, ug ang imong mga anak nga dalaga.

⁴⁷ Apan akong usbon pagpalambo ang Moab sa umaabot nga panahon, pulong ni Yahweh!”

Dinhi kutob ang hukom sa Moab.

Batok sa Amon

49 ¹ Kini ang mga pulong ni Yahweh mahitungod sa mga Amonita.

“Wala bay anak ang Israel? Wala ba siyay sumosunod? Nganong giilog ni Milcom ang Gad, ug gipuy-an ang syudad ini? ² Apan moabot ang adlaw, pulong ni Yahweh, nga palanogon ko ang pasidaan sa gubat batok sa Rabba nga Amonita, maguba ni ug masunog sa kalayo ang kasikbit. Busa, bawian sa Israel ang nailog kaniya, pulong ni Yahweh. ³ Hilak, O Hesbon, kay naguba na ang Ai. Singgit, O taga Rabba! Pagsul-ob og sako ug pagminatay. Dalagandalagan nga sinamاران ang kaugalingon. Kay nabihag si Milcom, uban sa iyang mga pari ug opisyal.

⁴ Nganong gipasigarbo nimo ang imong mga walog, ang imong kapatagan nga mabungahon nga walay ingon, babayeng anak nga walay tahod? Nagsalig ka ba sa imong katigayonan – “Kinsay mangahas pagsulong nako?” ⁵ Tan-awa, lisangon tikaw; ug papa-hawaan. Mangitag paagi ang matag-usa sa pag-ikyay. Walay mahiusa sa nangikyay.

⁶ Apan unya, ibalik ko ang kapalaran sa mga Amonita.” Si Yahweh ang Labing Gamhanan ang nag-ingon.

Batok sa Edom

⁷ *Mahitungod sab sa Edom:*

Kini ang gipamulong ni Yahweh, ang Labing Gamhanan:

“Wala na bay kaalam sa Teman?

Wala na bay ikatambag ang maalamon?

Nadugta na ba ang ilang kinaadman?

⁸ Layas ug tago sa mga sikretong langob, o taga Dedan!

Kay sa kaalaot sa Esau, ako nagdala, sa panahon nga silotan ko siya.

⁹ Dili ba, magbilin man og hagdawonon ang imong mangangani inig pamupo nila sa imong ubasan? Kon sa gabii may moabot nga kawatan, dili ba, mangawat lang sila kutob sa ilang gusto? ¹⁰ Apan gihuboon ko na si Esau, mabutyag karon ang iyang tago-anan; dili na siya makatago. Mahurot ang iyang mga anak ug igsoon, mahanaw ang iyang mga silingan.

¹¹ Biyai ang nailo, ako na ang moamuma nila; makalaom sab nako ang imong mga byuda.”

¹² Kay kini ang gipamulong ni Yahweh: “Bisan ang wala hukmi pag-inom sa kopa, kinahanglang moinom, ikaw pa kaha ang dili silotan? Ikaw pod, angay kang moinom.

¹³ Nakapanumpa ko sa kaugalingon, pulong ni Yahweh, nga ang Bosra mahimong disyerto nga kalisangan, panamastamasan,

ug tunglohon. Magpabiling tun-as ang tanan niyang syudad.”

¹⁴ Nakadawat kog mensahe gikan ni Yahweh: may sinugo nga gipadala sa mga nasod nga mosangyaw: “Paghiusa mo ug sulnga siya. Pangamdang alang sa away!

¹⁵ Tan-awa, sa tanang nasod pagamyon tamo. Himoon tamong talamayon sa mga tawo.

¹⁶ Gilingla ka sa kapungot nga imong gisugdan, ug sa kamapahitas-on sa kasingkasing. Ikaw nga nagpuyo sa mga lungag sa kabatohan ug sa kinatumyan sa bungtod, bisag magbuhat ka pagpinuy-anan nga sama kataas sa salag sa agila, ipaubos ko gihapon – pulong ni Yahweh.

¹⁷ “Kalisangan ang Edom. Mahadlok ang tanang molabay. Mag-abot ang ilang gininhawa inigkakita nila sa imong samad.

¹⁸ Sama sa pagguba sa Sodom ug Gomorra ug sa kasikbit nga mga nasod, pulong ni Yahweh, walay manimuyo didto; walay mopundo didto.

¹⁹ Ingon nga ang liyon gikan sa lasang sa Jordan mangita og dapit diin buhong ang pagkaon, ako sab, abogon ko dayon ang Edom sa iyang kayutaan. Kinsay akong pilihon nga mopuli niya? Kinsa man ang magbalantay nga makabarog batok nako?

²⁰ Busa, paminawa ang laraw ni Yahweh batok sa Edom ug sa taga Teman: Dad-on sa layo bisan ang labing gamay nga karnero; laglagon sa hingpit ang ilang sibsibanan tungod sa ilang kaugalingon. ²¹ Matay-ogang yuta sa dahunog sa pagkapukan. Madungog hangtod sa Dagat sa mga Tambo ang agulo.

²² Tan-awa, ang agila molupad sa taas unya mosakdap, ibukhad niya ang mga pako batok sa Bosra. Mahisama sa kasingkasing sa babayeng manganak ang kasingkasing sa mga sundalo sa Edom anang adlawa.”

Batok sa syudad sa Siria

²³ *Mensahe mahitungod sa Damasco:*

“Nahasol ang Hamat ug Arfad kay nadungog nila ang daotang balita. Nawad-an sila sa paglaom. Nagkaguliyang sama sa dagat nga naglilo. ²⁴ Namuyyop ang Damasco ug miikyay sa kapungot.

²⁵ Nailo ang inila ng syudad, ang sadyang siyudad! ²⁶ Mangamatay ang iyang mga bata sa kadalanan, ug pahilomon ang tanang kasundalohan anang adlaw, pulong ni Yahweh, ang Labing Gamhanan. ²⁷ Sunogon ko ang mga pari sa Damasco, ug lamyon sa kalayo ang mga kota ni Benadad!”

Batok sa mga tribu nga Arabe

²⁸ *Ang mensahe mahitungod sa Kedar ug sa mga ginghariang sa Hasor nga giataki ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia.*

Kini ang gipamulong ni Yahweh! “Bagon, sulnga ang Kedar! Puoha ang mga

tawo sa sidlakan! ²⁹ Makuha ang ilang mga tolda ug toril, ang ilang kabtangan ug mga kamelyo, samtang maninggit ang katawhan: ‘Kalisang sa tanang dapit!’

³⁰ Layas ug tago sa lalom nga mga Langob, O taga Hasor! pulong ni Yahweh. Kay may plano ang hari sa Babilonia, may laraw siya batok ninyo.

³¹ Barog ug sulnga ang nasod nga haya-hay, nasod nga walay pultahan ug mga kandado; nagkinabuhi siya nga masaligon. Nag-inusara ug nagmalipayon.

³² Ilogonon ang ilang mga kamelyo ug kawatonon ang daghang kahayopan. Isabwag ko sa hangin ang nagpuyo sa lagyong lugar. Himoon ko silang alaot sa tanang dapit, pulong ni Yahweh. ³³ Mahimo silang pinuy-anan sa mga irong-ihalas. Ang Hasor disyerto sa dugay nga panahon, walay manimuyo ug mamisita ini.

Batok sa Elam

³⁴ Ang pulong ni Yahweh bahin sa Elam nga miabot kang Propeta Jeremias sa sinugdan sa pagmando ni Sedekias, hari sa Juda. ³⁵ Kini ang gipamulong ni Yahweh, ang Labing Gamhanan: “Tan-awa, balion ko ang pana sa Elam, ang nakapahimo nila nga ligon. ³⁶ Dad-on ko batok sa Elam ang upat ka hangin gikan sa upat ka suok sa langit, nga nagkatagkatag sa binihag sa Elam sa tanang nasod sa kalibotan. ³⁷ Dugmokon ko ang Elam atubangan sa ilang kaaway ug sa nagtinguha sa ilang kinabuhi. Himoon ko silang alaot, sa tumang kapungot, pulong ni Yahweh. Gukoron ko sila sa pinuti hangtod nga mapuo sila. ³⁸ Ibotang ko ang akong trono sa Elam ug puohon ang ilang hari ug mga opisyal, pulong ni Yahweh. ³⁹ Apan palamboon ko pagbalik ang Elam sa umaabot nga panahon, pulong ni Yahweh.”

Batok sa Babilonia ug ang pagluwas sa Israel

50 ¹ Ang pulong nga gipahayag ni Yahweh mahitungod sa Babi-

lonia ug sa kayutaan sa mga Kaldeo pinaagi ni Propeta Jeremias: ² “Ibalita ug isangyaw sa mga nasod, ipataas ang bandila ug isangyaw, ayawg lipudlipod. Sulti hinuon: ‘Nailog na ang Babilonia, naulawan ang iyang mga hulagway, napungot ang iyang diosdios.’

³ Kay sulngon siya sa nasod gikan sa amihanan aron gun-obon ang kayutaan. Wala nay mopuyo didto; magiyahan pagpangikyasa ang mga tawo ug mga hayop.

⁴ Anang adlaw ug panahona, pulong ni Yahweh, magdungon ug pangabot nga maghilak ang taga Israel ug Juda. Pangitaon nila si Yahweh nga ilang Diyos.

⁵ Nag-atubang na sila sa Sion, apan mangutana sa dalan padulong didto. Magkanayon sila: Ihiusa nato ang kaugalingon kang Yahweh sa tunhay nga kasabotan nga dili na gyod malimtan.

⁶ Mga karnerong nangawala ang akong katawhan. Gibiyaan sila sa magbalantay ug gipatibulaag sa kabukiran. Naglaruylaroy sila sa mga bukid ug mga bungtod. Dili na makatultol sa ilang pahulayanan.

⁷ Gipamatay sila sa tanang nakakita nila. Nag-ingon ang kaaway: ‘Wala miy sala, sila ang nakasala kang Yahweh, ang tinuod nilang magbalantay, ang paglaom sa ilang katigulangan. ⁸ “Layas sa Babilonia, biyai ang kayutaan sa mga Kaldeo. Mahisama unta mo sa laki nga karnero nga mag-una sa ilang pundok.

⁹ Aghaton ko ang ang kanasoran gi-

• **50.1** Ang kapitulo 50 ug 51 dunay mga panagna batok sa Babilonia; nagkalainlaing mga pakigpulong nga naghigot sa pagkapukan sa Babilonia ug ang paghibalik sa mga bihag.

Ako kang martilyo (51:20) Sa milabay nga usa ka siglo, nakita ni Isaias diha ni Asur ang sungkod nga gamiton sa Ginoo sa pagsilot sa mga nasod. Apan si Asur napildi sa Babilonia, nga nahimong martilyo, nga gigamit ni Yahweh pagdukdok sa mga nasod, ug gibungkgag sila. Human sa binuta nga pagtuman sa kabubut-on sa Ginoo batok sa Juda, ang Babilonia sab nagpadulong sa pagkapukan: 50 ka tuig ang umaabot, pildihon sila sa taga Persia.

Si Jeremias nag-awhag nato nga dili mahadlok sa mga dagkong gamhanan ining

kalibotana. Nangtumaw ang dagkong mga nasod nga mibungkgag sa Kristiyanismo, nga nag-anam kakompyansa ug nakatulog na; ang mga rebolusyon ug panglutos nakabungkgag sa huyang nga istruktura nga gisaligan sa Kristiyanos. Apan, sa dili pa ang mosunod nga kalawat, dunay laing higanti nga motumaw ug molupig sa nauna, samtang ang simbahan, nga daw nalata na ug misamot kakabos, mobarog uban ang bag-ong kusog.

Kon mahuman na nag basa ang Jeremias, makaadto sa ika-40 nga kapitulo ni Isaias: ang gamay nga yuta sa Juda mobalik sa kinabuhi, samtang ang dagkong gingharian sa Asiria ug Babilonia walay mabilin gawas sa nangatumpag.

kan sa amihanan pagmartsa batok sa Babilonia. Sama ang ilang mga pana sa pana sa hanas nga sundalo. Dili ni mamalik nga walay dala; ug mabuntog ang Babilonia.

¹⁰ Sakmiton ang Caldea ug mabuhong ang tanan nga manakmit niya, pulong ni Yahweh.

¹¹ “Paglipay ug pagmaya kutob sa inyong gusto, kamo nga naglungkab sa akong kabilin. Nag-ambak-ambak sama sa dumalagang baka nga gamiton paggiok, ug nagbahihni sama sa mga kabayo!

¹² Labaw nga maulawan ang imong inahan; namula siya sa kaulaw, siya nga nanganak nimo. Mahimo siya nga labing gamay sa mga nasod, usa ka bantok nga kamingawan ug disyerto.

¹³ Walay mopuyo ini tungod sa kapungot ni Yahweh, hawan ni ug hingpit nga gipasagdan. Mangalisang ang tanan nga molabay sa Babilonia nga biaybiayon tungod sa samad.

¹⁴ Pangita mog pwesto libot sa Babilonia, ang tanan nga may dalang pana; tirohi ni, hutda ang mga pana kay nakasala ni batok ni Yahweh.

¹⁵ Singgit sa yagit sa gubat sa palibot! Misurender na siya! Nahugno na ang iyang paril, nalumpag na ang iyang tore. Kay kini ang panimalos ni Yahweh kaniya: Panimasli siya. Himoa kaniya ang iyang gihimo sa uban.

¹⁶ Kuhaon sa Babilonia ang magpupugas ug ang mangangani, ug magdalag sanggot sa tig-ani. Likayi ang pinuti sa kaaway, papa-ulia ang tanan sa tagsa-tagsa ka katawhan, pelayasa sila sa kaugalingong kayutaan.

¹⁷ Ang Israel karnerong nahisalaag nga gigukod sa mga liyon. Unang mitukob ang hari sa Asiria. Ang kaulahian nga nakadugmok sa iyang bukog si Nabucodonosor, ang hari sa Babilonia. ¹⁸ Kini ang gipamulog ni Yahweh, ang Labing Gamhanan, Diyos sa Israel: Silotan ko ang hari sa Babilonia ug ang iyang katawhan, sama sa pagsilot ko sa hari sa Asiria.

¹⁹ Ibalik ko ang Israel sa iyang sibsibanan. Manibsib siya sa Carmel ug Basa ug mabusog sa kabungtoran sa Efraim ug Gilead.

²⁰ Anang adlaw ug panahona, pulong ni Yahweh, pangitaan og sala ang Israel, apan walay makita; ug ang Juda ug wala poy makita. Pasayloon ko ang nahibilin nga akong giluwat.

²¹ Silnga ang kayutaan sa Meratim ug ang taga Pekod. Gukora, patya ug puoha sila, pulong ni Yahweh, ug himoa ang tanan nga akong gisugo.

²² Naa sa kayutaan ang tawag sa pakig-gubat, ang kalangas sa dakong pagkalaglag!

²³ Gubat ug kagubot ang milanog sa tibuok kayutaan! Nganong gikalisanan sa mga nasod ang Babilonia.

²⁴ Gibitik tikaw, O Babilonia, ug nadakpan nga wala nimo damha. Nadakpan ka ug nabihag. Ug imong gihagit si Yahweh.

²⁵ Giablihan ni Yahweh ang tagoanan sa hinagiban. Iyang gipagawas ang mga armas sa kapungot. May himoon sa kayutaan sa mga Kaldeo si Yahweh, ang Ginoo nga Labing Gamhanan.

²⁶ Panganhi mo batok niya gikan sa tanang sulok. Ablihi ang iyang mga kamalig. Tapoka sila sama sa tapok sa trigo ug hutdag puo. Walay ibilin nila.

²⁷ Patya ang tanan niyang toro. Palug-songang sila sa ihawanan. Makaluluoy sila kay miabot na ang adlaw, ang panahon sa ilang silot.

²⁸ “Paminawa! Ang miikyas ug milayas sa kayutaan sa Babilonia miadto sa Sion pagpahibalo sa adlaw sa panimalos ni Yahweh, atong Diyos. Ang iyang panimalos alang sa templo.

²⁹ Tawga ang mamamana batok sa Babilonia, ang tanang may dala nga pana. Liboti siya: ayawg itugot nga may maka-ikyas. Gantihan siya sumala sa gibuhat, himoon kaniya ang iyang gibuhat sa uban. Nagmagahi siya batok ni Yahweh, ang Balaan sa Israel.

³⁰ Mamatay ug mahilom sa iyang kadalanang ang tanan niyang batan-ong sundalo anang adlaw, pulong ni Yahweh.

³¹ “Tan-awa, batok ko nimo, ikaw nga hambogero, pulong ni Yahweh, ang Diyos nga Labing Gamhanan. Miabot na ang imong adlaw, ang panahon sa pagsilot nimo.

³² Masukamod ang hambogero, ug walay mobangon niya. Maghaling ko sa iyang mga syudad. Akong sunogon ang tanan sa iyang palibot.

³³ Kini ang gipamulog ni Yahweh, ang Labing Gamhanan: Gidaugdaog ang taga Israel ug Juda. Gipig-otan silag maayo sa tanang nagbihag nila; dili sila buhian.

³⁴ Apan kugan ang ilang Manluluwas, si Yahweh nga Labing Gamhanan ang iyang Ngalan. Labanan niya ang ilang kawsa aron kahatagag kalig-on ang ilang kayutaan. Samokon sab ang naa sa Babilonia.

³⁵ Patyon ang mga Kaldeo, pulong ni Yahweh unya, ang taga Babilonia, ang iyang kadagkoan ug maalamon!

³⁶ Patyon ang bakakong niyang mga propeta; buangbuang sila! Patyon sab ang iyang kasundalohan; malisang sila sa kahadlok!

³⁷ Patyon ang sinuhulang mga sundalo. Mababaye unta sila! Mabayot unta sila! Lag-lagon ang tanan niyang katigayonan. Pangawaton unta sila.

³⁸ Silotan ang iyang katubigan. Manghubas unta ni! Kay ang iyang mga yuta,

kayutaan sa mga diosdios nga nabuang sa kalisang.

³⁹ Busa, magpuyo dinhi ang ihalas nga mananap ug ang mga ngiwngiw ug ostriik. Ug wala nay manimuyo dinhi bisag kanus-a. Dili na puy-an. ⁴⁰ Ingon sa paggun-ob sa Diyos sa Sodoma og Gomorra ug sa kasikbit nga mga nasod, pulong ni Yahweh, wala nay ni usa nga manimuyo didto, wala na poy tawo nga mopabilin sa Babilonia.

⁴¹ May moabot nga kugang katawhan gikan sa amihanan, bantogang nasod. Naaghat sila ug mitunga gikan sa tumoy sa kalibotan.

⁴² May dala silang pana ug sundang, bangis ug walay kaluoy. Daw dahunog na dagat ang tagoktok sa mga til sa kabayo nga ilang gisakyan, naglina alang sa panagsangka, batok nimo, O Dalagang anak sa Babilonia!

⁴³ Nadungog sa hari sa Babilonia ang balita ug nanghuyhoy ang iyang kamot. Nagpasulabi ang kaguol ug sakit sama sa babayeng nanganak.

⁴⁴ Ingon nga ang liyon gikan sa lasang sa Jordan mangitag maayong kakan-an, ako usab, abugon ko ang Babilonia sa iyang kayutaan. Kinsay akong pilion nga makapuli niya? Kinsay sama nako? Kinsay motawag nako aron pagpanubag? Kinsay ang magbalantay nga makabarog batok nako?

⁴⁵ Busa, paminawa ang laraw ni Yahweh batok sa Babilonia ug sa mga Kaldeo. Abogon silang tanan bisan ang kinagam-iyang kanero. Iyang gihurot paglaglag ang sibsibanan tungod nila. ⁴⁶ Ug mokurog ang yuta sa singgit “ang Babilonia nabuntog.” Madungog sa kanasoran ang maong singgit.

Ang Ginoo batok sa Babilonia

51 ¹ Kini ang gipamulong ni Yahweh: “Tan-awa, palihokon ko batok sa mga Kaldeo ang makalilisang nga hangin ² ug magpadala ko sa Babilonia og mga langyaw nga mananahop aron taphan siya ug laglagon ang kayutaan. Sa adlaw sa katalagman sulgon siya gikan sa tanang sulok.

³ Ayawg ipabulag sa mamamana ang ilang pana; ug ayaw silag pasul-oba sa ilang kalasag. Ayawg ilikay ang iyang mga batanon, laglaga ang dakong pundok sa mga sundalo. ⁴ Mangamatay sila sa kadalanan sa Babilonia.

⁵ Wala pasagdi ang Israel ug Juda sa ilang Diyos, si Yahweh, ang Labing Gamhanan, bisag puno sa kasal-anan ang ilang kayutaan atubangan sa balaan sa Israel.

⁶ Ayaw sa Babilonia, luwasa ang kaugalingon! Ayawg duyog sa ilang silot, kay kini ang panahon sa panimalos ni Yahweh, ang bayad nga ihatag kaniya ni Yahweh.

⁷ Bulawan nga kopa sa kamot ni Yahweh

ang Babilonia, ang kopa nga nakahubog sa tibuk kayutaan. Giyarok sa mga nasod ang iyang bino, ug nangabuung sila.

⁸ Apan kalit nga nahugno ang Babilonia ug naguba. Hilaki siya! Pagkuhag balsamo para sa iyang sakit, basig maayo pa siya. ⁹ Gitambalan unta namo ang Babilonia, apan wala siya maayo. Pasagdan nato siya ug mamauli na ang kada usa sa iyang nasod; kay naabot na sa langit ang iyang silot ug mipataas pa hangtod sa mga panganod.

¹⁰ Gipanalipdan ni Yahweh ang atong katungod, dali mo, isangyaw nato sa Sion, ang gibuhat ni Yahweh atong Diyos.

¹¹ Baira ang mga pana!

Kuhaa ang mga taming!

Gipukaw ni Yahweh ang diwa sa mga hari sa Midia kay nagplano siya pagguba sa Babilonia. Kana ang panimalos ni Yahweh, ang panimalos alang sa templo.

¹² Ipataas ang bandila atubangan sa paril sa Babilonia; lig-ona ang pagbantay; pagbutang og mga magbalantay; panganod sa pamanhig; kay tumanon ni Yahweh ang iyang laraw, ang iyang mga pulong batok sa naa sa Babilonia.

¹³ Ikaw nga naa duol sa dakong suba, nga buhong sa bahandi, miabot na ang imong kataposan; nabugto na ang hilo sa imong kinabuhi.

¹⁴ Nanumpa si Yahweh, ang Labing Gamhanan sa kaugalingon: Pun-on pa tikaw mga tawo nga sama kadaghan sa mga dulon. Ug mosinggit sila nga madaogon batok nimo.

Awit

¹⁵ Sa iyang gahom, gibuhat niya ang kayutaan; gitukod ang kalibotan sa iyang kinaadman, ug gibuklad ang langit sa iyang kaalam.

¹⁶ Inigpadahunog niya sa tingog ang tibuk langit mingulob. Ang mga panganod gipasaka gikan sa yuta. Nagpakilat siya ug nagpaulan, gipagawas ang hangin sa iyang kiliran.

¹⁷ Buang ug walay buot ang nagtan-aw; ang platero tungod sa iyang diosdios nula kay amang ang iyang mga larawan, walay ginhawa silang tanan. ¹⁸ Wala silay hinungdan, mga butang nga kataw-anan. Kon ugaling hukman na, mangawala lang pod sila.

¹⁹ Ang kaliwat ni Jacob dili ingon nila, siya ang magbubuhat sa tanan. Si Yahweh nga Labing Gamhanan ang iyang Ngalan. Si Israel ang kabilin nga iyang gimbut-an.

Ang martilyo ni Yahweh

²⁰ Martilyo tikaw, ang akong hinagiban sa panggubatan.

Pinaagi nimo dugmokon ko ang mga nasod;

dihangay nimo lumpagong ko ang mga gingharian.

²¹ Pinaagi nimo dugmokong ko ang mga kabayo ug ang ilang magsasakay, ang karwahe ug ang ilang tigmaneho;

²² Pinaagi nimo dugmokong ko ang lalaki ug babaye; ang tigulang ug bata.

²³ Pinaagi nimo dugmokong ko ang mag-uuma ug ang ilang mga baka; ang mga gobernador ug ang ilang opisyal.

²⁴ Akong silotan atubangan ninyo ug Babilonia ug ang tanang naa sa Caldea tungod sa tanang kadaotan nga gibuhad nila sa Sion, pulong ni Yahweh.

²⁵ Batok ko nimo, daotan nga bukid, nga nagdaot sa tibook kalibotan pulong ni Yahweh. Gibakyaw ko ang kamot batok nimo, paligiron tikaw sa kabatohan ug himoong bukid nga nagkaging ug kinan-kanan.

²⁶ Walay batong sukaranan nga kuhaon kanimo, ni usa ka bato nga himoong sukaranan. Magpabilin ka nga guba sa kahangtoran, pulong ni Yahweh.

²⁷ Ipataas ang bandila sa yuta, ipalang ang trompeta sa mga nasod. Andama sila alang sa gubat. Tawga ang mga gingharian pagpakigsangka batok niya, ang Ararat, Minni ug Askenaz. Pagpundok ug mga pangulo nga mobatok niya. Pagpadala ug mga sundalo nga sama kadaghan sa mga dulong.

²⁸ Andama ang mga nasod pagpakig-away batok niya – ang mga hari sa Media, ug ang mga gobernador ug opisyal, ug ang tanang kayutaan nga ilang ginsakpan.

²⁹ Natay-og ug nangurog ang yuta, kay wala mabag-o ang mga hukom ni Yahweh batok sa Babilonia, ug walay ni usa nga mopuyo didto.

³⁰ Mihunong na pagpakiggubat ang mga sundalo sa Babilonia. Naa sila sa mga kota. Wala na silay kusog, sama na lang sa mga bayot. Nasunog na ang ilang pinuy-anan; guba na ang mga trangka. ³¹ Nagsunodsunod ang mga sinugo pag-adto sa hari sa Babilonia pagbalita nga nabuntog na ang tibook niyang syudad. ³² Nailog na ang agianan, nasunog na ang mga kota, ug nahadlok ang mga sundalo.

³³ Kay kini ang gipamulong ni Yahweh, ang Laging Gamhanan, Diyos sa Israel: “Sama sa giokanan ang Babilonia sa panahon nga may giokon; apan duol na ang ting-ani. ³⁴ Miingon ang Sion: Giihaw ko ni Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, ug gidukmok. Gihimo ko nga sama sa sudlanan nga gititaan sa sulod, ug gilamoy sama sa bangis nga mananap, napuno ang tiyan; gihinginlan sa akong paraiso.

³⁵ Mahitabo unta sa Babilonia ang kapintas nga iyang gibuhad kanako ug sa akong mga kauban, matud pa sa Sion. Manubag

unta ang mga Kaldeo sa akong dugo nga ilang gipabanaw.

³⁶ Busa, kini ang gipamulong ni Yahweh: Panalipdan ko karon ang imong kawsa, manimalos ko alang kanimo. Akong pahubson ang iyang dagat ug ang iyang mga tubod.

³⁷ Mahimong pundok sa ginuba ang Babilonia, tagoanan sa mga ihalas nga iro, kahadlokang ug panamastamasan: Dapit diin wala nay mopuyo.

³⁸ Nagngulob ang iyang katawhan sama sa liyon; nagngulob sama sa mga batang liyon. ³⁹ Kon mainitan, andaman ko silag mainom. Paimnon ko sila hangtod nga mawala sa kaugalingon. Unya, makatulog hangtod sa hangtod. Dili na momata, pulong ni Yahweh.

⁴⁰ Dad-on ko sila ingog nga karnero sa ihawanan, ingog mga laking karnero ug kanding.

⁴¹ Nabuntog na ang Babilonia. Nailog ang iyang gipisgarbo nga kayutaan! Nahimong makaliisang sa kanasoran ang Babilonia!

⁴² Gilunopan sa dagat: natabonan siya sa dagkong balod.

⁴³ Nahawan ang iyang mga syudad. Nag-uga ang kayutaan sama sa usa ka disyerto. Usa ka dapit nga walay usa nga nagpuyo ug wala nay tawo nga moagi.

⁴⁴ Silotan ko si Bel sa Babilonia ug ipasuka ang iyang gikaon. Dili na mosugwak ang mga nasod pag-adto niya: nangatum-pag na ang mga paril sa Babilonia.

⁴⁵ Gawas mo, akong nasod! Luwasa ang kaugalingon sa nagkalayo nga kapungot ni Yahweh!

⁴⁶ Ayawg tugot nga kawad-an ka sa pag-laom. Ayawg kahadlok sa mga sultisulti nga mikaylap sa kayutaan tuigtuig, ang mga huhongihong mahitungod sa kapintas ug katalagman sa kayutaan, sa mga intriga sa pamunoan batok sa usag-usa. ⁴⁷ Duol na ang panahon nga silotan ko ang mga diosdios sa Babilonia ug pakaulawan ang tibook kayutaan. Ang tanang nangamatay pasagdan nga mangadugta.

⁴⁸ Ang langit ug yuta ug ang tanang naa ni mag-awit sa kalipay tungod sa Babilonia; kay sulngon siya sa mga manggugubat gikan sa amihanan, pulong ni Yahweh.

⁴⁹ Kinahanglan nga mapukan ang Babilonia gumikan sa nangamatay sa Israel ingon nga napukan ang tibook kalibotan gumikan sa Babilonia.

⁵⁰ Pahawa ug ayawg dugay, kamong nakalingkawas sa kamatayon! Hinumdomi si Yahweh gikan sa layong dapit, ug paghunahuna bahin sa Jerusalem.

⁵¹ “Gipanamastamasan mi. Napuno sa kaulaw ang among nawong kay gisulod sa mga langyaw ang mga balaang dapit sa Balay ni Yahweh!”

⁵² Moabot ang adlaw, pulong ni Yahweh, nga silotan ko ang iyang mga diosdios. Magbakho ang mga samaran sa iyang yuta.

⁵³ Bisag moabot pa sa kalangitan ang Babilonia, ug patas-an niya ang paril sa mga kota, ang hulga lang daan sa manlalaglag gikan nako igo nang makapalisang niya, pulong ni Yahweh.

⁵⁴ Paminawa! May singgitay sa Babilonia, tingog sa tumang kagun-ob sa kayutaan sa mga Kaldeo!

⁵⁵ Gilumpag na ni Yahweh ang Babilonia ug gipahilom ang kusog nga tingog. Maudungog kaayo sa layo ang dahunog sa mga balod ug ang ilang kagahob.

⁵⁶ Kay miabot na sa Babilonia ang manlalaglag. Nadakpan na ang iyang mga sundalo; nabali ang ilang pana; kay si Yahweh Diyos nga manimalos. Gipabayad niya sa insakto ang iyang mga kaaway.

⁵⁷ Hubgon ko ang iyang mga punoan ug maalamon, ang mga gobernador, opisyal ug sundalo. Mangatulog sila sa katulog sa kamatayon. Dili na gyod momata, pulong sa Hari nga si Yahweh, ang Labing Gamhanan.

⁵⁸ Kini ang gipamulong ni Yahweh, ang Labing Gamhanan: Malumpag ang baga nga paril sa Babilonia ug masunog ang iyang taas nga mga pultahan. Kawang ang kahago sa katawhan. Sunogon ang trabaho sa kanasoran.

Gilabay sa suba ang kasulatan

⁵⁹ Mihatag si propeta Jeremias og mensahe kang Seraias nga anak ni Nerias, ang anak ni Masias, pag-adto niya sa Babilonia. Gisugo siya ni Sedekias, hari sa Juda sa ikaupat ka tuig sa iyang paghari.

⁶⁰ Gisulat ni Jeremias sa usa ka rolyo ang tanang kadaot nga moabot sa Babilonia – ang tanang nasulat dinhi.

⁶¹ Matud pa ni Jeremias kang Seraias: “Pag-abot mo sa Babilonia, paningkamoti pagbasa og kusog ang tanang mga pulong. ⁶² Unya sulti: ‘Yahweh, ikaw mismo ang namulong nga imong lumpagon kining dapita aron walay tawo ni hayop nga manimuyo dinhi pag-usab. Mahimo ni nga biniyaan hangtod sa hangtod.

⁶³ Pagbasa mo ining kasulatan, ihikot ini ang usa ka bato ug ilabay sa Suba Eufrates. ⁶⁴ Unya, sulti: maunlod ang Babilonia. Dili na molutaw pa

tungod sa kadaot nga akong gipadangat kaniya.

Dinhi kutob ang mga pulong ni Jeremias.

Ang pagkalusno sa Jerusalem

52 ¹ Naghari si Sedekias sulod sa 21 ka tuig. ¹¹ ka tuig siya nga nagmando sa Jerusalem. Ginganlag Hamutal ang iyang inahan, anak ni Jeremias nga taga Libna.

² Nagbuhat siyag daotan atubangan ni Yahweh, sama sa gibuhat ni Yoakim. ³ Ug nasuko si Yahweh. Busa, nahitabo kining tanan sa Jerusalem ug Juda hangtod nga gipalayas sila sa layong dapit aron dili na makita.

Nakig-away si Sedekias sa hari sa Babilonia. ⁴ Hinunoa, sa ika-10 ka adlaw sa ika-10 ka bulan sa ikasiyam ka tuig sa pagmando ni Sedekias, gisulong ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia, ang Jerusalem. Uban niya ang tanang ginsakpan. ⁵ Ilang gilibotan ang syudad hangtod sa ika-11 ka tuig sa paghari ni Sedekias.

⁶ Sa ikasiyam ka adlaw sa ikaupat ka bulan, misamot ang gutom sa syudad. Wala nay makaon ang mga tawo. ⁷ Pagkabuslot sa paril sa syudad, milayas ang pundok sa Juda. Gibiyaan nila ang syudad sa gabii agi sa paril duol sa tanaman sa hari. ⁸ Milayas sila padulong sa Araba samtang gilibotan sa mga Kaldeo ang syudad. Apan gigukod sa mga Kaldeo si Hari Sedekias ug nasakpan sa kapatagan sa Jerico. Gitalikdan siya sa iyang ginsakpan nga nagkatibulaag.

⁹ Gibihag siya sa mga Kaldeo ug gidala sa Ribla sa kayutaan sa Hamut diin gihukman siya sa hari sa Babilonia. ¹⁰ Ditdo pod sa Ribla gipatay sa hari sa Babilonia ang mga anak nga lalaki ni Sedekias sa atubangan ini, apil ang tanang kadagkoan sa Juda. ¹¹ Dayon, gipalugit niya ang mata ni Sedekias. Gikadenahan siya sa duha ka kadenang bronce ug gidala sa Babilonia. Unya, gipreso sa balay sa mga gwardiya hangtod sa iyang kamatayon.

¹² Sa ika-11 ka adlaw sa ikalima ka bulan sa ika-19 ka tuig ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia, misulong sa Jerusalem si Nebuzaradan, ang dakudako sa mga gwardya, ug alagad sa hari sa Babilonia. ¹³ Iyang gisunog ang Balay ni Yahweh ug ang palasyo sa hari, ug ang tanang balay sa Jerusalem. Gisunog pod niya ang tanang hinungdanon nga mga balay. ¹⁴ Giguba sa tanang ginsakpan sa mga Kaldeo ubos sa pagmando sa dakudako sa mga gwardiya, ang mga paril sa palibot sa Jerusalem.

¹⁵ Gibihag ni Nebuzaradan, ang dakudako sa mga gwardya, ang pipila ka labing kabos sa mga Judio nga nagpabilin sa syudad, ang midapig sa hari sa Babilonia ug ang

nahibiling mga artesano. ¹⁶ Apan gipasagdan ni Nebuzaradan ang mga kabos kaayo nga makatrabaho sa mga ubasan ug makabugwal sa yuta. ¹⁷ Gidugmok sa mga Kaldeo ang mga haliging bronse, ang mga patonganan ug ang Dagat nga bronse sa Balay ni Yahweh, ug gihakot ang tanang bronse sa Babilonia.

¹⁸ Gihakot sab nila ang kagamitan, igputol sa pabulo, mga kutsara ug ang tanang butang nga bronse nga gigamit sa templo. ¹⁹ Gikuha sa dakudako sa mga gwardya, ang mga planggana, asperhes, banga, patonganan sa suga, sandok ug mga sudlanan – tanan nga hinimog bulawan o plata.

²⁰ Ang duha ka haligi, ang Dagat ug ang 12 ka bronse nga mga toro sa ubos niini, ang mairog-irog nga patonganan nga gipahimo ni Hari Solomon alang sa Balay ni Yahweh – dili matimbang sa gibug-aton ang tanang bronse.

²¹ 18 pulgadas ang gitaa-on sa kada haligi ug 12 ang gidak-on. Upat ka tudlo ang gibag-on sa kada usa ug haw-ang ang sulod. ²² May bronse nga kapitel ang kada haligi, singko pulgadas ang gitaa-on nga gilibotan og dayandayan ug pukot nga may mga granada nga bronse. ²³ 96 ka granada ang nagbitay ug may 100 gatos ka granada nga naglikos sa pukot.

²⁴ Gibihag sa dakudako sa mga gwardya ang Labawng Pari ug si Sofonias nga luyoluyong pari lakip ang tulo ka gwardya sa pultahan.

²⁵ Iya pod nga gikuha sa syudad ang opisyal nga nagdumala sa mga sundalo, pito ka kaugalingong magtatambag sa hari nga nakita niya sa siyudad, ang sekretaryo sa pundok nga modawat sa gustong magsundalo, 60 ka tawo nga nahinagboan niya sa syudad. ²⁶ Gidala silang tanan ni Nebuzaradan sa hari sa Babilonia didto sa Ribla. ²⁷ Sa kayutaan sa Hamat gipamatay sila sa hari sa Babilonia. Busa, nabihag ang Juda ug gipapahawa ang katawhan sa kaugalingon nilang kayutaan.

²⁸ Kini ang gidaghanon sa nabihag ni Nabucodonosor: sa ikapito ka tuig, 3,020 ka Judio. ²⁹ Sa ika-18 ka tuig ni Nabucodonosor 832 katawo gikan sa Jerusalem; ³⁰ sa iyang ika-23 ka tuig, nabihag na pod ni Nebuzaradan, ang dakudako sa mga gwardya, ang 745 ka Judio, 4,600 ka tawo ang tanan.

³¹ Sa ika-12 ka bulan sa ikat-37 ka tuig sa pagkabihag ni Yoakim, hari sa Juda, si Evilmerodak ang nahimong hari sa Babilonia. Gipasaylo niya si Yoakim, hari sa Juda, ug gipagawas sa bilangoan. ³² Maluluy-on ang hari nga nakigsulti ni Yoakim nga mas maayong pagkatagad ni Evilmerodak kay sa ubang hari sa Babilonia. ³³ Gihukas ni Yoakim ang iyang bisti pagkabinilango ug misalo siya sa lamesa sa hari sulod sa nahibiling mga adlaw sa iyang kinabuhi. ³⁴ Gihatag sab kaniya sa hari sa Babilonia ang tanang gikinahanglan sa matag adlaw hangtod nga namatay siya.